

9
8
4
5
8
0
8
5
0
8
4
7
4
6
5
8
2
3
4
0
0
15
31
50
00
63
42
2a
53
00
13
55
7
80
32

19 - JANUAR - 55

Duhovno

Življenje

LA * VIDA * ESPIRITUAL

D 59964
7

Naslovna stran: Oj ta prelepi božični čas — koliko spominov, skrivnosti, lepote in tihega veselja za nas in naše male! (Foto M. Žigon, Buenos Aires)

Zgoraj: Kje je lepše praznovanje božičnih praznikov kot v tihem gorskem naselju daleč proč od mestnega hrupa? Slika nam kaže pogled na Sv. Višarje pozimi. — Spodaj: Idila v gozdovih na Pokljuki.

INSTITUT ZA RAZVOJ VEŠTINE
LJUBLJANA

PD 135/1036

Duhovno
ŽIVLJENJE
LA * VIDA * ESPIRITUAL

D 59964

L. XXIII.

JANUAR

ŠTEV. 1

NAŠ VELIKI POVRATEK

(Govor na proslavi Kristusa Kralja 31. oktobra 1954 v Buenos Airesu)

SEBASTIJAN KOČMUR

Ko je 11. decembra 1925 Pij XI. slovesno proglasil praznik Kristusa Kralja, je v posebni okrožnici pojasnil namen tega praznovanja. „Navdaja nas upanje,“ pravi sv. oče, „da se bo z vsakoletnim praznovanjem praznika Kristusa Kralja človeška družba sebi na srečo potrudila, vrniti se k preljubljenemu Zveličarju.“

Praznik Kristusa Kralja je klic matere Cerkve zablodelemu človeštvu, da se vrne k svojemu Bogu.

Če danes motrimo kateri koli pod-

ročje človeškega udejstvovanja, moramo ugotoviti povsod isti vtis poloma in razkroja. Omajano je kar se je zdelo nepremakljivo v znanosti, v umetnosti, v moralnem prepričanju ljudi, v običajih, v družbenih odnosih in v politiki. Padle so stare, neosporavane avtoritete, zrušila se je moralna sila narodov, uničeno je medsebojno zaupanje, izčrpana naša vera: vse preveč kruto smo bili že prevarani v svojih upih. Pretrgane so družabne vezi; masa se udaja resignaciji nad pokopanimi ideali. Celotna krščanska civilizacija je v razkroju.

Skoro vsaka slovenska hiša v domovini je imela „kot“ nad družinsko mizo. „Bogkov kot“ je najlepša oblika slovenskega hišnega oltarčka. Sicer kraljuje v njem — zlasti v majniku — Marija, a v božičnem času pridejo vanj jaslice. Tudi v tujem svetu si v svojih domovih ali najetih stanovanjih omislimo „bogkov kot“

Stoletni temelji zahodne krščarske kulture so se zrušili.

Takšna je v širokih potezah slika, ki nam jo nudi svetovni položaj. Je to slika zatona cele zgodovinske dobe.

Z ostroumnostjo in preroško intuicijo podaja veliki ruski filozof in videc Berdjajev, v zgodovinsko-filozofski razpravi „Novi srednji vek“ analizo moderne zgodovine in naznačuje razvoj drame, ki smo ji mi gledalci in igralci obenem.

Mi smo otroci in dediči zgodovinske dobe, pravi, ki ima svoj izvor v renesanci. Ta doba, ki se v zgodovinski znanosti imenuje moderna, se je s prvo svetovno vojno zaključila. Naša generacija že stopa čez „prag zgodovine“, preko ruševin starega sveta, v novo, neznano deželo.

Moderna doba je bila, kot rečeno, zasnovana v dobi renesance. Sledeča stoletja protestantske revolucije, prosvetljenega racionalizma, francoske liberalne revolucije, kapitalizma, nacionalizma, socializma, anarhizma in končno komunističnih revolucij — vsa ta stoletja zmede so le nujna posledica renesance, je nje nadaljevanje, razvitje in nje končni razkroj.

V renesanci se je izvršil usodni prelom med Bogom in človekom. Tedaj je bil vržen kamen, ki je sprožil plaz, pod katerim danes leže ruševine bleščeče renesančne zgradbe, priče človeške stvariteljske moči, pa tudi priče njegove nemoči.

Humanizem, ki je duhovna podlaga renesančnega gibanja, je začel novo, usodno pot zahodnoevropske družbe. Humanizem je svetovni nazor, ki je zamislil zgolj naravnega človeka, svobodnega od vsega nadnaravnega. Renesanci človek se je čutil utesnjenega po božjih in cerkvenih zapovedih. Hotel sprostiti svoje stvariteljske sile, je menil, da mora razbiti nadnaravne vezi svojega bitja. Ni bil naravnost proti Bogu, toda hotel je biti popolnoma ne-

odvisen. Svojevoljno se je nagibal k temu svetu — in se odmikal od onostranstva. Odrgrgal se je od svojega verskega središča, s tem pa se je odrgrgal tudi od svojega duhovnega jedra, se oropal virov duhovnosti in stvariteljske tvornosti, se sprostil iz duhovnih globin na površino, kjer je vedno bolj plitvel, dokler se končlo ni popolnoma izvotlil in izčrpal sredi zmašinjirane civilizacije in modernega suženjstva, potem ko je že prej izgubil svojo duhovno svobodo v službi nižjih nagonov in dnevnih potreb.

Humanizem je češče: je človeškega razuma, je malikovanje človeka. Človek je postavil kot cilj človeka. Humanizem in vsa nadaljna zgodovina prestavlja ta veliki poizkus človeške svobode. Človek — neodvisni kralj vesoljstva, ki si sam kroji vero in postave: to je prived te petstoletne dobe. V dobi renesance se je ponovil tisti nesrečni dogodek, o katerem nam pripoveduje Knjiga o stvarjenju: človek je prisluhnil prišepetavanju kače: „Bosta taka kot bogova!“ Tu je začetek modernega upora proti Bogu, ki pa se končuje vedno z uničenjem upornika. Danes na višku svojega upora je človek do kraja ponižan v svojem človeškem dostojanstvu. Izgubil je svoj lastni obraz, svojo osebnost, izgubil celo svobodo, ki jo je na začetku te zgodovine dvignil na svoj ponosni prapor; človeku preti uničenje.

Do tu smo dospeli. Hodili smo po poti humanizma do konca. Naprej že ni več poti v tej smeri. Pred nami zija prepad...

Naša doba, pravi isti pisatelj, je podobna dobi ob razpadu rimskega imperija, ko je izčrpana kultura starega veka odmirala in se je pod udarci barbarov z vzhoda porajal nov svet: krščanski srednji vek. Mi smo priče rušenja in barbarizacije evropskega sveta. Po dosegu kulturnega viška in duhovnega izčrpanja je prišel na vrsto barbarski vdor z vzhoda, ki bo pome-

del s starim svetom. Začenja se nova doba, nov srednji vek, ki ga bo označeval, kot prvi srednji vek, verski značaj, družbena ureditev, ki bo nosila izrazito verski pečat.

V novem srednjem veku ne bo več možna verska neopredeljenost, ki je značilna za renesančno dobo. Opirajo se nova obzorja. V mišljenje ljudi pronica novo vrednotenje življenja. Danes vstaja v človeških srcih volja, ostvariti resnično — ne le simbolično — ali božje kraljestvo ali satanovo kraljestvo.

„Dan pretekle racionalistične dobe zahaja. Že je padel mrak; približuje se noč. Prešli smo dnevno dobo in vstopamo v nočno dobo zgodovine.“

Ko zaide sonce, zagorita nebo in zemlja. Zaton dnevne dobe vedno spremljajo velike katastrofe. Ne rojstva in ne smrti ni brez bolečin. Toda napačno bi bilo, pravi pisatelj, gledati pesimistično na novo dobo. „Noč ni manj od Boga kot dan, ni manj lepa od dneva. Noč je razsvetljena od zvezd in ima svoja odkritja, ki jih dan ne pozna. Noč je čas, v katerem se odkrivajo brezna skrivnosti, ki jih dan pokriva s svojim bleščečim plaščem.“

V noči padajo lažna ogrinjala, se slači varljiva obleka, ki jo je človeštvo nosilo ob dnevu. Pokazal se je človek v svoji goloti, takšen kot je. Padajo lažni maliki. Razkriva se dobro in zlo takšno kot je brez olupšav, brez šminke. Človek stoji pred skrivnostjo življenja ponižan v svoji bedi pred Bogom.

To pa je velik trnutek zgodovine, to je ura zaradi katere je velik naš čas in velika naša generacija. „Po poti ponižanja,“ pravi p. Lombardi, „deluje Bog; in na našem skupnem ponižanju pripravlja svoje delo.“

Za nami je zgodovinska doba, ki je doživela polom in ni nam treba žalovati po njej; kajti to kar z nami vred odмира, ni leka lepa zgodovina, temveč nek lažen položaj, neka samoprevara, ki si jo je ustvaril človeški na-

puh. Revolucija, ki jo je človek poizkusil proti Bogu, je propadla. Ponižan, razbit je človeški napuh, v tem pa je velika sreča. Ponižanje namreč odpira vrata človeških src božji milosti. Bog se vrača na svet!

Znaki kažejo, da se v človeški družbi pripravljajo veliki notranji preobrati. V dušah se budi neko podobno hrepenenje po Resnici, kakor v poganskem svetu ob Kristusovem prihodu. Značilnost naše dobe je, da so človeška sreča ugodno razpoložena za sprejetje resnice. Mi smo otroci dolge humanistične tradicije, v kateri je posvetna koristnost prevladala na celi črti; toda danes ravno ta zemška korist ljudi potrebuje življenja, ki bi bilo organizirano po Kristusovem nauku.

To razpoloženje, ki se prebujajo v človeštvu, daje upanje, da smo na poti proti velikemu povratku človeške družbe k Bogu, na poti proti „Jezusovi dobi“, kot jo imenuje p. Lombardi.

V času teh velikih zgodovinskih dogajanj, bije tudi za slovenski narod odločilna ura. Tudi naš narod je z zapadnim svetom vred bil deležen usodnega razvoja v smeri oddaljevanja od Boga kot resničnega središča življenja, in bil deležen obenem z drugimi narodi šibke božje jeze. Marija je v fatimskih prikazovanjih sporočila, da vojske niso nič drugega kot kazni za grehe sveta. Če je tako, moramo pač dopustiti možnost, da je naša narodna nesreča ne le preizkušnja, ampak tudi kazen božja za naše grehe.

„Moralno zmotno je misliti,“ pravi Berdjajev, „da je vir zla izven nas samih in da smo nekakšne posode svetosti. V takšnem razpoloženju klije maščevalni in kruti fanatizem. Vir zla je tudi v meni; tudi jaz nosim del krivde in odgovornosti... Boljševizem je zmagal, ker sem jaz takšen kot sem, ker v meni ni bilo resnične duhovne sile, tiste sile vere, ki je zmožna predstavljati go-

re. Boljševizem je moj greh, moja krivda. Je kazen, ki mi je naložena. Trpljenje, ki mi ga je povzročil, je zadoščevanje za mojo krivdo, za moj greh, za našo skupno krivdo in naš skupni greh. Vsi smo odgovorni za vse!“

Slovenci smo v tej vojni in revoluciji izpričali Resnico; to je naša odlika, naš narodni kapital. S krvjo smo podpisali svojo zvestobo Kristusovi zastavi. Slovenski narod je doletela čast, da ima svoje mučence, svojih „12.000 zaznamovanih“, pobitih zaradi božjega imena. Še danes je pod komunistično tiranijo množica junaških spoznavalcev, ki po ječah, taboriščih in v navidezni svobodi, zaradi svoje vere preganjanje trpe. Imamo vrsto Slovencev doma in v tujini iz vseh stanov in poklicev, ki s krepostnim življenjem izpričujejo Kristusa. Imamo verne slovenske množice, ki doprinašajo molitve in žrtve za rešitev svojih duš, duš svojih bližnjih in za rešitev svojega naroda. To so naši zadostilni darovi pred božjo pravico, naš slovenski moralni kapital.

Vendar bi bilo napačno in varljivo, če bi se zaradi tega že šteli za opravičene. Pred očmi moramo imeti tudi svoj dolg. Kadar stoji človek pred svojim Bogom mora globoko skloniti glavo v zavesti svoje grešnosti, kakor cestinar v templju.

Noč trpljenja nas je pokrila. V tej nočni uri zgodovine je tudi za Slovence prišel čas izpraševanja vesti, čas, v katerem naj sami sebe spoznamo, čas pokore, čas velikih odločitev.

Ako gledamo življenje našega naroda v zadnjih desetletjih, lahko ugotovimo, da se je materializem globoko zajejal v vse ljudske plasti. Podrobneje se v to ne mislim spuščati; opozoriti hočem le na nekatere najznačilnejše pojave materialistične bolezni med nami.

Eden izmed najtežjih in najsrामotnejši dolg, ki ga ima naš narod pred sodnim stolom božjim je gotovo pomor

nedolžnih otrok na Slovenskem. Če spomin ne vara, se je v naši deželi, po uradnih poročilih, izvršilo letno 20.000 splavov. Ako vzamemo v poštev primere, ki jih uradna statistika ni zabeležila, bi bilo v dobi med dvema vojnama pomorjenih od rok lastnih staršev nekako pol milijona slovenskih otrok. Človek, ki ni cinik, se mora zgroziti pred to številko. To, kar predstavlja obteževalno okolnost v zadevi, je dejstvo, da so se ti množični zločini vršili med majhnim, poldrug milijonskim narodom, ki je po vrhu še slovel po svoji vernosti.

Preizkusni kamen krščanstva je ljubezen; po njej se spoznajo Kristusovi učenci. Kako je z ljubeznijo med nami? Naš najtežji greh v tem oziru je needinost, ki je glavni povzročitelj razdorov med nami. Viri needinosti pa so sebičnost, omejenost in oblastizeljnost. Manjka nam čuta za občo blaginjo, za velike zamisli. Drži se nas kot nekakšno dedno breme pečat majhnosti. Slovenci na splošno nismo ljudje močnih značajev, silnih čustev. To zadnje si celo štejemo v krepost zmernosti, je pa le polovičarstvo in mlačnost, ki je Bogu nagnusna.

Še ene stvari bi se dotaknil: našega čutenja s Cerkvijo, skrivnostnim telesom Kristusovim. Slovenci smo bili sicer ponosni na svoj katolicizem; vendar je liberalni, racionalistični duh bil globoko zakoreninjen tudi v tzv. katoliških krogih. Spomnim samo na borbo, ki je bila v krogih katoliške inteligence in v katoliških delavskih organizacijah za priznanje papeških okrožnic o socialnem vprašanju in o K. A. Omenjena borba se je tako zaostrila, da je privedla do razkola katoliškega tabora na skupine, ki so se med sabo borile na življenje in smrt v času, ko je bila edinost katoliških sil nasproti grozeči komunistični revoluciji ne le katoliška nujnost, temveč za Slovence življenjsko, vsenarodno vprašanje. Prof. Tomec je primer

jal položaj slov. katolicizma tik pred komunistično revolucijo s položajem oblega nege Jeruzalema: „Preko obzidja že udara sovražnik, znotraj obzidja pa se stranke bore med seboj za oblast.“

Stojimo na prelomnici zgodovine. Za nami so ruševine, za nami veliki napor, ki so šli večkrat po napačnih poteh; za nami je naš skupni greh, naša skupna krivda. Sedaj je čas pokore in očiščenja; pred nami je neznana dežela in nova pot. „Glej prihajam, da vse gradim znova,“ je zapisano. Tudi mi bomo morali vse graditi znova, toda graditi bo treba na zdravih osnovah. Kdor bo skušal graditi na stare trhle temelje, se mu bo znova vse porušilo; to je nauk zgodovine. Zato je tako neprecenljive važnosti spoznati svoje napake, spoznati resnico in na to graditi.

V tej noči, ko se v podrobnih bolečinah pojavljajo obrisi novega sveta, se moramo tudi mi slovenski izseljenci obrniti sami vase, premisliti svoje dosedanje ravnanje, premisliti svoj položaj, do svoje mesto v svetovnih dogajanjih; določiti odnose do starega sveta, do revolucije in do novega sveta in postaviti naloge, ki naj bi bile stopinje na naši novi poti.

Ob odmiranju starega sveta in ob porajanju novega sta istočasno na delu dve gibanji: eno revolucionarno in drugo reakcionarno. Besedo reakcija uporabljamo tu ne v smislu komunističnega žargona, temveč v nje pravem pomenu. Reakcija je teženje, povrniti se v neposredno preteklost, je težnja po obnovitvi starega, je vztrajanje v starem načinu mišljenja in življenja, je borba za polne egiptovske lonce, je oklepanje starih zmotnih načel, ravno tistih, ki so bila vzrok revolucije.

Vsaka socialna revolucija je veliko zelo. Toda kot vsak vihar, tako prinese tudi ta poleg velikega razdejanja dobrin, tudi neke pozitivne posledice: očisti ozračje in zravna tla. Socialna revo-

lucija pokaže z ognjenim mečem na bolno mesto v človeški družbi, opozori kristjane na zanemarjeno dolžnost, očisti krščanstvo nezanesljivih elementov — le formalnih kristjanov in s tem ustvari ugodne pogoje za novo rast... Prega-njanja nikoli niso oslabila krščanstva.

Nasprotno pa je reakcija čisti minus, popolnoma neplodno gibanje. Reakcija je slabo prikrit materializem. Prebuditi hoče mrliča, ohraniti življenju to, kar že razpada; je kotišče bolezenskih klic, ki okužujejo zdravo rast, hromijo zdrave sile, podaljšujejo bolezen ali celo povzročajo smrt.

Reakcija je najnevarnejša bolezen vsake politične emigracije. Emigracija, ki hoče graditi nov svet, ki hoče živeti življenje vredno tega imena, se mora najprej otresti reakcionarne miselnosti.

Dolžnost emigracije je, pravi Berdžajev, „živeti revolucijo častno“. Častno živeti revolucijo pa pomeni premagati zlo revolucije v sebi, duhovno se preroditi, začeti novo pot.

Živeti revolucijo častno, z veliko moralno silo, to je naša prva dolžnost. Zahteva, da se otresemo prahu ruševin starega sveta, ki se nas še drže. Izčistiti moramo mišljenje stare posvetnjaške, racionalistične miselnosti, starega antropocentričnega zagledanja v svet; otresti se zadovoljstva s samo zunanjo prevleko krščanstva, starega polovičarstva in mlačnosti, stare nedoslednosti, skratka, sleči starega grešnega človeka in obleči Kristusa. Bog se mora vrniti v naše vsakdanje življenje. Bog mora postati v polnem pomenu besede središče našega življenja.

Druga naša dolžnost, ki sledi iz prve je, biti pričevalec. „Človek ni v prvi vrsti priča proti komu,“ je zapisal bivši ameriški komunist Whitaker Chambers. „To je le slučajna posledica dejstva, da je vedno pričevalec za nekaj. Pričevalec je tisti, čigar življenje in ideal sta tako tesno in nerazdružljivo spojena, da priča za svojo vero, ka-

dar je izzvan, ne glede na vsa možna tveganja in sprejme vse posledice, ki iz tega slede... Biti komunist pomeni biti pričevalec.“ V tem je skrivnost komunističnih uspehov.

Tudi za nas velja isto pravilo: **Biti kristjan pomeni biti pričevalec.** Enim je bilo dano, da so s krvjo izpričali Resnico, mi jo pa moramo s svojim življenjem. Uresničiti moramo nerazdružnost idela z življenjem; uresničiti v praksi celotno krščanstvo, ne le njega del, kar sploh krščanstvo ni. Krščanstvo ne prenese amputacije: je celotno ali ga pa ni! Sam protikomunizem je premalo, je le negativno zadržanje. Samo protikomunistično prepričanje brez zavestnega krščanstva je nesmisel. Vemo, da je fronta zla ena sama in da korakata pod zastavo materialist-komunist in materialist-antikomunist; razlika je le v uniformah!

Odklanjamo stari svet, enako kot komunističnega, ker sta oba iz iste korenine. Mi hočemo graditi nov svet na vogelnem kamnu Kristusu. Priključujemo se pozitivnim krščanskim silam sveta na poti k velikemu povratku človeštva k Bogu. — Ob vhodu na to pot pa je zapisana velika zapoved:

„Ljubi Gospoda svojega Boga in ljubi svojega bližnjega kot sam sebe.“ Brez izpolnitve te zapovedi ni pristopa na novo pot.

„Velika žrtev vojne je ljubezen,“ je napisal v knjigi „Za nov svet“ p. Lombardi. Opisuje, kako je premišljal, kako naj bi razprtemu svetu pridiljal o ljubezni, pa mu je prišlo na misel, da bi se utegnil pri sejaleh sovraštva naučiti prave metode in jo je odkril. Ugotovil je, da se sovraštvo širi z zelo preprosto metodo: govori ljudem le o njihovih pravicah, kažoč na krivice, ki jim jih drugi povzročajo. Spoznal je, da mora, kdor hoče širiti ljubezen, ljudem govoriti ne o pravicah, temveč o dolžnostih; ne o krivicah drugih, temveč o krivicah, ki so jih sami drugim povzročili.

„Preveč smo se sovražili,“ pravi pisatelj, „ker smo bili prepričani, da smo imeli vedno prav. Premišljujemo nekoliko o svojih pogreških, pa se bomo bolje razumeli in se bolj ljubili. Spoznali bomo, da smo preslabo sodili bližnjega.“

Velika metoda tudi za slovenske izseljence! Zakaj ne bi v tem Marijinem letu poskušali prilagoditi to metodo svojim bratom izpod skupne zastave, pa tudi tistim, ki so v zmoti. „Po tem vas bodo spoznali, da ste moji učenci, da se ljubite med seboj!“ Če se hočemo otrestiti starega sveta, se moramo predvsem otrestiti sovraštva. Novi svet se gradi samo z vero in ljubeznijo.

Današnja doba je doba velikih znamenj, velikih razodetij, velikih svaril, velikih obljub in upov. Breznamežno Srce Marijino je veliko znamenje časa. Molite, spreobrnite se, zadoščujte božji pravici, so božja svarila, ki iz Fatime odmevajo po svetu.

Mi smo sebe in ves slovenski narod Mariji posvetili. S tem smo izpričali voljo, da hočemo zapeljati na globoko, v polnost krščanstva, ki je v neomajni veri, v ljubezni, v doslednosti in celoti. Nočemo biti sojeni z dvomljivci, s hinavci, s polovičarji in mlačneži, ki jih bo Bog izpljunil. Majhni smo in stiskani, razkosani med narode, brez zaščite človeške pravice. Na svetovni politični tehtnici ne odtehtamo nič; smo le „drobiž za plačevanje velikih mednarodnih dolgov“. V Kristusa stavljamo svojeupe; saj je klical k sebi stiskane in razžaljene. Postaviti hočemo svoj slovenski grunt na vogelni kamen — Kristusa, da bo trdno stal in ga tudi veliki viharji ne bodo odplovili. Slabi smo in grešni, zapleteni v vezi tega sveta, toda hočemo nazaj k Očetu. Izdreti hočemo oko in odsekati oko, ki nas pohišujeta, naložiti si hočemo vsak dan križ in hoditi za Kristusom, posamezniki in ves narod. To bo naš veliki povratak h Kristusu, naša nova pot v veliko zgodovino!

BLAŽENA NOČ

Jekleno se svetijo tračnice v cesti.
Nocoj na postaji le mačka stoji,
še stražnik odšel je.

Kot v tisti povesti,
kjer zemlja je polna božanskih ljudi.
A v zvezdah je tajna in v drogih ob cesti.
Pri svetem Andreju v zvonovih drhti.

Prav blizu z nebes se odtrgajo sanje,
prav tiho pobožajo staro srce.
Pri Tebi in meni začenja čakanje

do jutra, do svita, do Svetega dne.
Ko nič več z nebes se ne ločijo sanje. —
Pri svetem Andreju registri beže.

Vladimir Kos

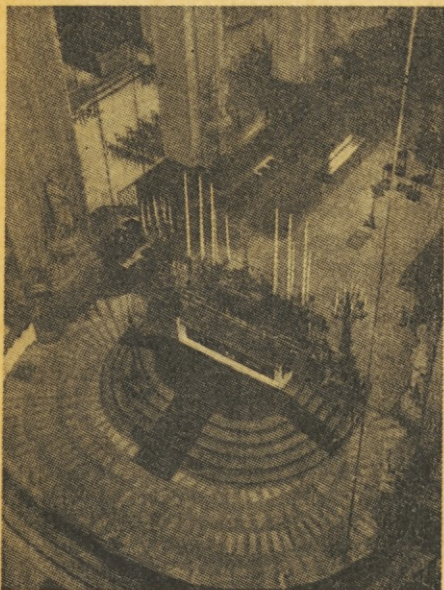
UREDNIŠTVO, UPRAVA IN KONZORCIJ „DUHOVNEGA
ŽIVLJENJA“ POZDRAVLJAJO VSE SVOJE NAROČNIKE,
BRALCE, SODELAVCE IN PRIJATELJE TER JIM ŽELIJO, DA
BI DOŽIVELI VSO GLOBINO IN LEPOTO BOŽIČNIH PRAZ-
NIKOV TER POLNI KRŠČANSKEGA OPTIMIZMA PRIČELI
ŽIVETI LETO GOSPODOVO 1955

MASA -- SKIVNOST SMRTI IN ŽIVLJENJA

JOŽE VOVK, U. S. A.

„Nebeško kraljestvo je podobno zakladu, skritemu na njivi, ko ga je človek našel in skril; in od veselja nad njim gre in prodaja vse, kar ima, ter kupi tisto njivo“ (Mt 13, 44). Ta biser je vera, po kateri dosežemo božjo milost in zveličanje. Tak biser pa je tudi maša, daritev

V vsaki preprosti ali mogočni katoliški cerkvi je vse usmerjeno k daritveni mizi, oltarju, ki je središče, srce stavbe. Oltar je vzvišen kakor oder, zato, da lahko vsakdo vidi in razume, kaj se godi pred očmi. — Oltar je grob spečega Kristusa, pravijo sveti očetje

nove zaveze. Za mnoge katoličane, žal, tudi med nami, je zakopan zaklad. Kopljimo v vinogradu božjega kraljestva, da ta zaklad odkrijemo; naš Odrešenik, ki ga je tam zakopal, pa nam bo s svojo pomočjo ob strani!

So stvari v življenju, ki jih ne smemo in ne moremo pozabiti: ljubezen matere, skrb očeta, žrtvovanje moža, vdanost žene, vse te in take lepe in velike stvari. Največje in najlepše, česar bi ljudje ne smeli nikoli pozabiti pa je, da nas je v tej solzni dolini obiskal Bog sam, učlovečeni Sin božji. Prišel je, da bi delal in učil, da bi živel, pa še bolj, da bi umrl.

Največje je njegova smrt. Pred smrtjo imamo vsi spoštovanje, ker zapečati usodo enega življenja. Ljudje se rodimo, da bi živeli, Kristus pa je prišel, da bi umrl, „da bi dal svoje življenje v odkupnino za mnoge“ (Mr 10, 45). Ker je njegova smrt njegovo največje dejanje, je hotel, naj se ga spominjamo. Ni naročal, naj se zapišejo njegove besede in hvalijo njegova dela, pač pa je hotel, naj se ljudje spominjajo njegove smrti, ko je postavil mašno daritev pri zadnji večerji: „To je moje telo, ki se za vas daje. To je moja kri nove zaveze, ki se za mnoge preliva v odpuščanje grehov“ (Lk 22, 19; 1 Kor 11, 24).

Molitev in daritev sta bistvena izraza človekove bogovdanosti. Poganska verstva in še bolj judovska razodeta vera poznajo daritve; krščanstvo kot najpopolnejša, od Boga naravnost razodeta vera ne more biti brez daritve, človek slutiti in ve: „Od Boga je vse, kar sem in imam; od njega vsega pričakujem, le

Nekje na fronti prisostvujejo vojaki sv. maši — darujoč vso svojo bedo, trpljenje in trpljenje vseh svojih bratov skupaj s Kristusovo žrtvijo svojemu Očetu.

kako bi mu pokazal svojo vdanost? Še več: grešil sem; kako bi užaljenega Boga potolažil?“ „In skoro vse se po postavi očiščuje s krvjo in brez prelivarja krvi ni odpuščanja“ (Hebr 10, 22). In tekla je živalska kri v potokih, tekla tudi človeška včasih, da bi človek dosegel spravo z Bogom. Človeških žrtev Bog ni maral, saj je dejal: „Ne ubijaj!“ Kri živali pa je bila slaba predpoda neskončno dragocene Krvni samega Boga človeka.

Usmiljenje s človekom, ki je blodil, je privedlo na zemljo Boga samega. Človek je pač mogel razžaliti Boga, spraviti se pa z njim ni mogel, ker je greh kot prepad, ki zija med Bogom in človekom: premostiti ga je mogel le Bog sam.

Jezus Kristus, učlovečeni Sin božji, je popoln gospodar nad svojim življenjem: „Imam oblast svoje življenje dati, in oblast imam, ga zopet vzeti“

(Jan 10, 18). In ga je dal v smrt na križu. Privzel si je človeško naravo, telo in dušo, da je imel kaj darovati. In je tudi trpel neizrekljivo na duši in telesu, saj greh zlorablja telo in dušo. Greh pomeni nepokorščino: Kristus jo je poravnal s svojo pokorščino do smrti na križu; greh je nehvaležnost, Kristus je bil poln vdane hvaležnosti do Očeta; greh je brezbriznost in naravnost sovražstvo do Boga samega in njegovih stvari; Kristus je ljubil Boga in človeka do zadnjega, do smrti: „Večje ljubezni nima nihče, kakor je ta, da kdo da svoje življenje za svoje prijatelje“ (Jan 15, 13). Njegovo trpljenje v zvezi z njegovo pokorno ljubeznijo ima zadostilno vrednost: odrešil nas je, odkupil, osvobodil in nam zaslužil dostojanstvo božjih otrok. Njegova smrt ima neskončno vrednost, sa je smrt Boga samega; ima pa tudi zadostilno vrednost za nas vse: Kristus je novi boljši

Adam, ki daje, kar je stari jemal; je Glava skrivnostnega telesa Cerkve in mi smo udje: kar je pridobil, je naše.

Ali ni prav, da se spominjamo in da obnavljamo to največje dejanje vseh časov? To delamo v mašni daritvi. Kar se je na križu enkrat za vselej izvršilo s krvjo, se na naših oltarjih ponavlja brez preliivanja krvi. Isti je duhovnik na Kalvariji in pri maši: Jezus Kristus sam; ista je žrtev: Telo in Kri Gospodova. Res, da je različen način, vendar to verujemo in vemo: Kristus nam je na križu vse zaslužil, sedaj pa nam deli sadove po maši in obhajilu bolj kot kjer koli drugje.

Tako je maša skrivnost smrti in življenja: Bog je umrl, da bi živela nje-

gova stvar. Zrno je padlo v zemljo, zgnilo in rodilo obilen sad: naše posvečenje in večno življenje. Zato pravi Tomaž Kempčan: „Tako veliko, novo in lepo se ti mora zdeti, kadar daruješ mašo ali si pri njej pričujoč, kakor da je to tisti dan, ko je Kristus na križu trpel in umiral za zveličanje ljudi.“

„Kristus je to moral trpeti in tako iti v slavo“ (Lk 24, 26). Nič ni bolj vsakdanjega v našem življenju kot trpljenje na duši in telesu. Kadar smo pri maši, smo pod križem na Kalvariji, ki nas uči, da umirajmo s Kristusom, da bomo zaživel Bogu, da slecimo starega človeka in si nadenimo Jezusa Kristusa. Naj postane maša tudi maša skrivnost, kako priti skozi smrt v življenje.

RECORDAD A VUESTROS DIOCESANOS...

(Discurso de SS. Pio XII el 1 de Noviembre de 1954 a los cardenales, arzobispos y obispos)

1) Que Dios ha puesto en la Iglesia a los pastores de las almas, no para que impongan una carga al rebaño, sino para que lo ayuden y defiendan.

2) Que por la vigilancia y guía de los pastores se pone a salvo la verdadera libertad de los fieles; se les aparta de la esclavitud de los errores y vicios, fortaleciéndolos contra los atractivos que provienen de los malos ejemplos y del trato con los hombres perversos entre los que se ven obligados a estar y a vivir.

3) Por consiguiente los fieles obran contra la prudencia y caridad que se deben a si mismos, si rehusan esta mano que Dios les tiende y el certísimo auxilio que les ofrece. Si encontráis entre los clérigos y los sacerdotes a al-

gunos imbuídos de estas falsas teorías y pensamientos, dadles a conocer los gravísimos avisos de nuestro antecesor Benedicto XV, que habló lo siguiente:

“Hay, sin embargo, una cosa, que no se puede pasar en silencio: a todos los que son sacerdotes como a hijos por Nos amadísimo, queremos advertirles cuán necesario es en verdad, tanto por su propia salvación, como para el fruto de su sagrado ministerio, que cada uno esté unidísimo a su Obispo y le sea muy respetuoso. En efecto, no sucede raramente a los Pastores de la Iglesia que les venga el dolor y la contracción de parte de aquellos de los que con motivo debían recibir consuelo y ayuda.” (Enc. Ad Beatissimí apostolorum Principis del 1º de noviembre de 1914.)

SLAVA MARIJE RASTE Z DNEVA V DAN

DR. FILIP ŽAKELJ

Prav je, da bo vsaj neke ostalo v skromnih obrisih zapisano, kako je Cerkev v Marijinem letu slavila brezmadežno Mater in Kraljico nebes in zemlje.

Že dvakrat smo omenjali meugnano počrtvovalnost in gorečnost Pija XII. za Marijino slavo v Njenem letu. Zadnje mesece pa je še bolj goreče deloval.

Na veliki šmaren leta 1950 je svetovni papež objavil tako težko pričakovano novico, da bo še v svetem letu proglasil kot versko resnico, da je Jezus svojo Mater tudi s telesom vzel v nebesa. V Marijinem letu pa za veliki šmaren moli po radiju opoldne angloško češčenje. Ob enajstih zvezd na francosčinji in angleščini zaključuje veliki kanadski narodni marijanski kongres. Nagovor začenja z besedami iz Juditine knjige (13, 25), ki jih Cerkev naobrača na Marijo: „Gospod je tvoje ime povečal, da ne bo prešla tvoja slava iz ust ljudi.“ Potem pa govori, koliko so doslej v Kanadi storili za Marijino slavo, obenem pa jih opominja na naloge, ki jih čakajo, nato pa v angleščini prosí tisto Marijo, ki jo v teh trenutkih papežev legat kardinal Valeri vpríčo dveh kanadskih kardinalov, toliko škofov in velike množice (računajo, da je bilo navzočih dvesto do tristo tisoč vernikov) proglasa za duhovno Kraljico vse Kanade: „O Marija, deviška Mati božja in naša Mati, sprejmi vdani poklon čustev in češčenja, ki ga kongres iz Trois-Rivières prinaša pred Tvoj prestol v imenu vseh kanadskih vernikov. Kaži jim vedno pot, ki vodi do zveze s Tvojim božjim Sinom; brani jih pred hudobnimi duhovi, ki vedno prežijo ob poti, tako da se bodo nekoč mogli pridružiti svoji Materi in vsemu nebeskemu dvoru in vednem češčenju enega pravega Boga.“

Na praznik Marijinega brezmadežnega Srca, 22. avgusta, „Osservatore

Romano“ javlja, da je Pij XII. imenoval pariškega kardinala za ordinarija vseh vernikov vzhodnega obreda, ki žive v Franciji. Saj bo to preganjanim vernikom v veliko tolažbo.

Še na veliki šmaren pa je izšla posebna apostolska konstitucija „*Omnium ecclesiarum*“, s katero papež ustanavlja posebno samosvojo prelaturu (neke vrste škofijo) za takozvani francoski misijon (*mission de France*), kateri je določil ozemlje Pontigny, ki ga je odtrgal od nadškofije Sens. Tako je položil prav na Marijin praznik pravne temelje perečemu vprašanju glede duhovnikov in delavcev, ki je prav to leto povzročilo mnogo skrbi in zanimanja.

V začetku septembra obhajajo katoliški lekarnarji svoj tretji mednarodni kongres v Saragozi v Španiji. Zaključili so ga s skupnim romanjem k slavni pilarski Materi božji (*Virgen del Pilar*). Pij XII. jim po Montiniju, namestniku državnega tajnika, sedaj že milanskem nadškofu, pošilja posebno pozdravno pismo, kjer se raduje, da zborovanje daje poudarek duhovnosti, ki je tako zelo v skladu z Marijinim letom.

Naslovni škof Mihael de Andrea je v Buenos Airesu postavil velik dom Zvez katoliških društev za uradnice. Pij XII. v posebnem pismu hvali to škofovo ustanovo, delo in novi dom ter prosí: „Naj presveta Devica, kateri v čast odpirate to središče kot sinovski poklon v Marijinem letu, razprostre svoje matersko varstvo nad to delo in maj stori, da bo v njem vladal goreč krščanski duh, obilni vir največjih dobrin.“

Mesto Sao Paulo v Braziliji obhaja letos štiristoletnico ustanovitve. Za to priliko so končno dogradili veličastno stolnico, prvovrstno umetnino, ki je bodo slovesno posvetili. V nadškofiji Sao Paulo je tudi božjepotno središče Naše Gospe „da Conceição Aparecida“, ki je

nebeška zavetnica Brazilije. Prav letos obhajajo petdesetletnico, odkar so njen kip ovenčali z zlato krono. Vse te spomine hočejo brazilski verniki proslaviti z velikim narodnim brazilskim Marijanskim kongresom v Sao Paulo. Pij XII. jim posilja kot svojega legata kardinala Adeodata Janeza Piazza, ki papežu v važnih zadevah, kakor Pij XII. sam pravi, zelo pomaga. Dan pred malim šmarnom na papež ob pol enajstih dopoldne (brazilski čas) po radiu navdušuje brazilski narod za Marijo. Zbrani so do malega okoli papeževega legata vsi brazilski kardinali, škofje, drugi dostojanstveniki in do pol milijona vernikov; drugi so v duhu z njimi. Papež jim govori, kako je v Braziliji zakoreninjeno čiščenje Matere božje; posebno časte veliko skrivnost Marijinega brezmadežnega spočetja; kako zlasti Marijine kongregacije širijo čiščenje Matere božje in apostolsko delujejo, kako je bila ravno v začetku 18. stoletja kongregacija Brezmadežne v kolegiju v Sao Paulo najbolj vzorna v vsej Braziliji; roti jih, naj se brazilski narod pridruži veliki križarski vojski za pravno obnovo sveta; saj mora prav ta obnova biti glavni sad Marijinega leta.

Dva dni prej pa Belgijci zaključujejo svoj narodni marijanski kongres. Več ko pol milijona vernikov je zbranih v Bruslju ob narodnem zaobljubljenem svetišču božjega Zveličarja na hribu Koekelbergu s kardinalom Jožefom Ernestom van Roeyem, vsemi škofi, apostolskim nuncijem Fornijem ter svetnimi dostojanstveniki. Med slovesno mašo okoli šestdeset tisoč vernikov prejme sv. ohajilo. Nenadoma pride še kardinal Micara, nekdanji nuncij v Belgiji. Med svojim ljudstvom pa hoče biti tudi kralj Balduin I. V štirih dolgih procesijah so prinesli na Koekelberg vse čudodelne Marijine podobe in kipe s slavnih belgijskih Marijinih božjih poti; vseh je sedemindvajset. Ob tri četrt na štiri popoldne pa vse te množice zaslišijo spodbudno besedo Pija XII. po radiu. Marijo prosi, naj belgijske vernike, med katerimi je toliko zaupanja do Marije, kot priča toliko Marijinih božjih poti na belgijski zemlji, dvigne iz zakopanosti v snovnost, posvečuje družine, budi misi-

jonsko misel in apostolskega duha v KA in drugih apostolskih in marijanskih organizacijah; Marija naj belgijski katoliški narod vodi k Jezusu. V takem razpoloženju se ob koncu ves belgijski narod posvečuje Marijinemu brezmadežnemu Srcu. Kardinal van Roey moli posvetilno molitev v francoskem jeziku, njegov pomožni škof Suenen pa v flamskem.

Tudi nemški katoličani so po svojih zastopnikih zbrani ob grobu sv. apostola Bonifacija, čigar tisoč dvesto letnico mučeniške smrti so že nekaj mesecev prej slavili, od 31. avgusta do 5. septembra skupaj s svojimi škofi na šestinsedemdeset katoliškem shodu. Papež jim je že pred nekaj meseci poslal za tako znamenito obletnico posebno okrožnico, na katoliški shod pa jim spet piše posebno pismo, kjer jih navdušuje za odločno versko prepričanje vedno in povsod v svetu; Devico in Mater božjo Marijo, sv. Bonifacija in sv. Elizabeto pa prosi, naj posredujejo nemškim katoličanom milost, da bi bili zveste priče za Kristusa.

Na tem katoliškem shodu se nemški narod posvečuje Marijinemu brezmadežnemu Srcu. Zato papežu v pozdravu posebej omenjajo: „Katoličani, zbrani skupaj s svojimi škofi ob grobu sv. Bonifacija, da slave šestinsedemdeseti nemški katoliški shod, posvečujejo sami sebe in svoj narod brezmadežnemu Srcu Matere božje. S čustvi globoke zvestobe in spoštovanja pozdravljajo skupnega očeta krščanstva ter prosijo zase in za svoj narod apostolski blagoslov.“

A v Rimu se že zbirajo tisoči članov in članic Marijinih družb, — med njimi okoli petindvajset slovenskih članic iz Trsta in Goriške — da bodo od malega šmarna do praznika Marij. Imena obhajali svoj mednarodni kongres Marijinih družb, proslavili šestdesetletnico, odkar je bil Pij XII. kot fant sprejet v Marijino kongregacijo, se poklonili Brezmadežni ter se resno pomenili o večji medsebojni povezanosti za bolj uspešno delo. Čez petnajst tisoč članov in članic Marijinih družb izmed šestdesetih katoliških narodov se na mali šmaren zgrne v baziliko sv. Petra, kjer jim papež s čudovito ljubeznijo razlaga trojni glav-

ljudeh. Tu ne gre za čisti simbolizem. Na enem izmed najbolj slovesnih mest v evangeliju, v naznanilu poslednje sodbe Kristus sam izrecno namigava na to delo ljubezni: „Pridite, prejmite kraljestvo, ki vam je pripravljeno,“ pravi svojim izvoljencem, „zakaj nag sem bil in ste me oblekli.“ In dodaja: Resnično, kar ste storili kateremu izmed teh mojih najmanjših bratov, ste meni storili (pr. Mt 25, 34. 36. 38. 40. 43).

Takoj drugi dan že spet govori udeležencem mednarodnega kongresa za zgodovino lekarništva. Svoj govor zaključuje z mislijo na Marijo: „Nič drugega nam sedaj ne preostane, kakor da vas in vaše delovanje z očetovsko ljubeznijo blagoslovimo, ko smo klical pomoč vse-mogočnega Boga in prosili varstva deviške Matere božje, katere sveto leto je to leto, katere ime je ušesom, ustnicam in dušam zveličavno kakor cimet in balzam, kakor izbrana mira, ki razširja prijeten vonj (pr. Sir 24, 20—21), ker je v njenem prečistem Srcu vse upanje življenja in kreposti (pr. Sir 24, 25).

Zadnji dan septembra pa je pisal pristrčno pismo mehikanskim vernikom, ki so v rožnovenskem mesecu obhajali svoj narodni marijanski kongres v Mehiko: „Naj bo ljubezen do naše Gospe Guadalupske tisti plamen, ki naj vžge vaša srca, ljubljeni mehikanski sinovi, ki z današnjim poklonom, dostojnim slavjem našega narodnega marijanskega kongresa, prinašate živo tolažbo maši duši. Vaša otroška pobožnost do presvete Device je odgovor na njeno materinsko ljubezen in bo vedno močna opora in najdragocenejši kras katolištva vaše dežele, ki je Marijina dežela.“

A tudi v Španiji se pripravljajo na veličastni narodni marijanski kongres v Saragozi, kjer se je pri pilarski Materi božji, najstarejši Marijini božji poti v Španiji ves narod vpriči najvišjih cerkvenih in svetnih oblasti posvetil Marijinemu brezmadežnemu Srcu. Zato Pij XII. za tolike slovesnosti 24. septembra, na praznik Marije, Rešiteljice ujetnikov, ki je z versko zgodovino španskega naroda v tako tesni zvezi, imenuje kardinala Plá y Deniela, toledskega nadškofa in španskega primasa za svojega legata. 12. oktobra opoldne pa še

sam govori navdušeno po radiu, kliče jim v spomin, da je španska zemlja v posebnem pomenu Marijina dežela; saj ni trenutka v španski zgodovini, ne pedi španske zemlje, ki ne bi bila zaznamovana z Marijinim imenom; omenja posebej velike Marijine božje poti v Španiji, velike umetnike, ki so slikali Marijo, misijonarje, ki so Marijino ime nesli v novó odkrite ameriške pokrajine, posebej pa slavi Saragozo kot središče Marijinega češčenja v Španiji. Kakor so se na Cerro de los Angeles leta 1919 posvetili presvetemu Jezusovemu Srcu, tako se danes pri pilarski Materi božji posvečujejo njenemu brezmadežnemu Srcu.

Isti dan pa v Montevideo uruguayski katoličani zaključujejo svoj prvi nadškofijski marijanski kongres, ter se po zgledu toliko drugih katoliških narodov posvete za zaključek Marijinemu brezmadežnemu Srcu. Pij XII. jih v govoru po radiu z vsem srcem spodbuja k češčenju Matere božje. Veseli se, da so v cerkvi čudodelne svetinje začeli veliki misijon kot pripravo na kongres; saj je zanimivo, da so isti dan prisegli na uruguaysko ustavo, ko se je Brezmadežna prikazala sveti Katarini Labouré 18. junija 1830. Zadovoljen je, da je Marija, ki jo časte z imenom „Virgem de la Fundación“ preromala vse župnije, cerkve in domove, da mislijo njene podedbe postaviti na pročelje svojih hiš ter obljublajo, da bodo po družinah molili sveti rožni venec; želi, naj jim Brezmadežna pomaga prednoviti vse zasebno, družinsko in javno življenje. Naj se le posvete njenemu brezmadežnemu Srcu. Saj so dnevi zaradi tolikega preganjanja v svetu res hudi, a tolaži ga misel na Marijino pomoč: „Ravno zato je naše upanje vedno bolj močno in naša molitev h Kraljici nebes vedno bolj goreča, kakor da bi samo iz njene roke pričakovali rešitve; od Nje, ki nikdar ni prenehala biti pomoč kristjanov.“

Na praznik Marijinega božjega materinstva pa obdari Pij XII. z novimi odpustki družinsko molitev sv. rožnega venca. Že doslej so bili za molitev sv. rožnega venca v družini podeljeni tile odpustki: Kdor zmoli en del rožnega venca v družini, prejme vselej odpustek

10 let; dvakrat na mesec pa popolni odpustek pod navadnimi pogoji, kdor je molitev ves mesec vsak dan molil skupaj z družino. Letos 11. oktobra torej pa Pij XII. doda še nove odpustke: Vsi prejšnji odpustki ostanejo, toda kdor moli ves teden rožni venec skupaj z družino, prejme popolni odpustek pod navadnimi pogoji vsako soboto in še dva druga dneva v tednu ter na vse Marijine praznike, ki jih obhaja vsa Cerkev: brezmadežno spočetje (8. dec.), očiščenje Marijino (2. febr.), prikazovanje v Lurdu (11. febr.), Marijino oznanenje (25. marca), sedem žalosti (cvetni petek), Marijino obiskanje (2. julija), karmelska Matj božja (16. julija), Marija Snežna (5. avg.), vnebovzetje Marijino (15. avg.), Marijino brezmadežno Srce (22. avg.), Marijino rojstvo (8. sept.), Marijino Ime (12. sept.), sedem žalosti (15. sept.), Marija, Rešiteljica jetnikov (24. sept.), rožnovenski praznik (7. okt.), Marijino božje materinstvo (11. okt.) in Marijino darovanje (21. nov.).

Drugi dan, na praznik fatimske Matere božje, 13. oktobra, italijansko zrakoplovstvo obhaja svoje pobožnosti v čast loretski Materi božji v Loreto, ki je njihova nebeška zavetnica. Pij XII. za te slovesnosti moli opoldne angelsko češčenje po radiu.

Na praznik Marijinega rojstva leta 1953 je izdal Pij XII. okrožnico „Fulgens corona“, s katero razglša Marijino leto; za praznik Marijinega oznanjenja je pripravil okrožnico „Sacra virginitas“, v kateri obravnava prelepo vprašanje čistosti. Za praznik Marijinega materinstva božjega pa je ves svet razveselil z okrožnico „Ad coeli reginam“, v kateri utemeljuje iz cerkvenih očetov, iz svetega bogoslužja, iz prepričanja in pobožnosti Cerkve nauk o Mariji, Kraljici nebes in zemlje in uvaja za vso Cerkev nov praznik Marije Kraljice, ki ga bomo obhajali vsako leto 31. maja.

A že prihaja v Rim z vsega katoliškega sveta dolga vrsta bogoslovnih učenjakov, da bodo od 24. oktobra pa do 29. oktobra obravnavali skrivnost Marijinega brezmadežnega spočetja pod najrazličnejšimi vidiki (dogmatični, apologetični, umetniški, arheološki, zgo-

dovinski, pravnoascetični vidik...). Pij XII. sam odpira znameniti kongres. Ob zaključku kongresa pa sv. oče na praznik vseh svetnikov ovenča z zlatim diademom glavo tiste Marijine podobe, ki jo že toliko stoletij, letos pa še prav posebno časte v baziliki Marije Snežne. Tudi na Jezuščovo glavo položi zlat diadem. Ob tej priliki prekrasno govori o Mariji Kraljici, ko slovesno razglša nov praznik Marije Kraljice, govor pa zaključuje z molitvijo k Mariji Kraljici nebes in zemlje, ki jo boste lahko molili tudi v slovenskem jeziku.

Mali libanonski narodič, kjer verniki raznih obredov med seboj tekmujejo, kako bi letošnje leto čim bolj slavili Marijo, Pij XII. tudi posebej počasti. Protj koncu oktobra obhajajo vsi obredi skupaj narodni marijanski kongres. Pij XII. jim pošilja kot svojega delegata kardinala Angela Roncallija, beneškega patriarha; zraven pa še posebno pismo, kjer hvali tako goreče češčenje Matere božje med libanonskih ljudstvom.

Meseca decembra se je vršil prvi narodni marijanski kongres v mestu Lagos za Nigerijo, kamor je sv. oče poslal za svojega legata kardinala iz Los Angeles v Kaliforniji.

Iste dni pa se je v vsem veličastvu, ki ga premore Indija vršil veliki marijanski kongres v Bombay; prvi indijski kardinal Valerijan Gracias pa je bil papežev legat na teh velikih slovesnostih od 4.—8. decembra.

Zadnje dni Marijskega leta so obhajali marijansko-evharistični kongres z vso slovesnostjo tudi v Limi v Peruu, kamor je prišel kot papežev legat kardinal Tedeschini. Velik marijanski kongres so obhajali tudi v Kolumbiji.

Najbolj ganljivo pa je, da se je ravno ob stoletnici proglasitve verske resnice o Marijinem brezmadežnem spočetju začel pri sveti stolici postopek za proglasitev Pija IX., ki je to resnico razglasil, blaženim in svetnikom.

Zato si tudi mi kot spomin ma nedopovedljivo lepo Marijino leto dobro zapomnimo, da iskreno češčenje Matere božje grešnike nujno vodi do spreobrnjenja, zgledne vernike do velike popolnosti, vse pa v nebesa, kjer je naš pravi dom.

PRAZNOVERJE

GREGOR HRIBAR

Ko so pričeli prihajati na Koroško prvi moške in fantje iz ruskega ujetništva, so postajali tudi Slemeničani nestrpni. Rahlo upanje, ki je bilo pri marsikomu pokopano že na dnu srca, je spet oživel in dajalo sorodnikom pogrešanih in ujetih vojakov novih moči.

Zakaj bi ravno naš ne prišel? Saj tudi drugi prihajajo. Tudi naš bo kmalu tu. Kako se ga že veselimo. Četudi pride bolan, ga bomo radi sprejeli. Da se le Rusi ne bi premislili in nehali vračati naše ljudi. Le čemu jih tako počasi spuščajo domov. Dovolj dolgo so zmrzovali po Rusiji. Takoj bi jih morali poslati domov, ne šele po dveh letih. Ti grdi Rusi. Res škoda, da jih nismo več potolkli.

Tako in podobno so govorili ljudje in nepotrepežljivo čakali.

Vedno novi ujetniki so prihajali. Radio in časniki so naznanjali njih število in imena. Kar lepo je bilo število mož posameznih skupin, ki so jih Rusi privedli na Dunaj. Ko so se pa razdelili na zvezne dežele, okraje in občine, ni prišel niti na vsako občino po eden.

Po večini so bili povratniki (Heimkehrer) na svojih domovih z rastodjo sprejeti. Govorilo se je o ganljivih prizorih, kako so žene z nepopisnim veseljem sprejemale svoje moške, kako so fantje poljubovali svoje očete in starši objemali in na srce pritiskali svoje sinove.

Bilo pa je nekaj žalostnih primerov, da so poročeni možje še pred prihodom na svoj dom zvedeli, da jim žena ni bila zvesta, in je tako ponekod prišlo do obžalovanja vrednih družinskih žaloger.

Tudi v bistriško in kapelsko občino

je prišlo v prvih mesecih nekaj mož. Bili so v obraz zabuhli, brez zob, plešasti, starikavi, boječi, brez prave volje za delo in življenje.

Slemeničani so upali in se bali. Ker je prihajal pismonoša le vsaki drugi dan na Slemenico, so vmesne dni iz vseh vasi hodili v Bistrico na pošto in v hiše, kjer so imeli radio, spraševat, ali je bilo naznanjeno, da pride tudi kak Slemeničan.

Za povsod drugod, le za Slemenico ni bil nihče napovedan. V tej negotovosti so misli mnogih Slemeničanov nehote uhajale vedno pogosteje v Beljak k jasnovidki, ki so o njej slišali pravit, da je že veliko ljudem pojasnila usodo njihovih pogrešanih ali ujetih vojakov; in doslej se je še vedno izkazalo, — tako so nekateri zatrjevali, — da je imela ženska prav.

Kdo je bila beljaška jasnovidka?

Bila je po vsej priliki ženska, ki je znala izkoristiti povojne razmere in lahkovernost ljudi in z malim trudom dobro živeti. Znala si je ustvariti dober glas, tako da so ljudje, zlasti ženske, sprva kar drli k njej in čakali v vrsti pred njeno hišo, da bi mogli z njo govoriti. Je pač tako, da tam, kjer gine vera v Boga, raste praznoverje in se širi vedeževanje, spiritizem, hipnotizem.

Nekje se ljudje menda že morajo zbirati. Kadar se ljudje nehajo drenjati okrog spovednice, kaj radi prično polniti čakalnice zdravnikov za duševne bolezni. Ko ljudje prenehajo v cerkvah dajati čast pravemu Bogu, si izberejo človeka za malika, ga obožujejo in mu slepo sledijo, če treba, tudi v pogin. Ako ni od nikoder več Führerja, ki bi

Ljudi očaral s svojimi ognjevitimi očmi, da bi noreli za njim, se pa gredo postavljat v vrsto pred stanovanje jasnovidke, sledeč svojemu črednemu nagonu, kakor je take pojave imenoval Hitler.

A ne le zbirajo se ljudje radi. Ljudje hočejo biti pogosto tudi varani. Resnico odklanjajo, ljubijo pa laž in prevaro.

Prerok Daniel je razkrinkal babilonske svečenike in kralju dokazal, da so maliku darovana živila ponoči skrivaj jedli svečeniki in njihove družine, ne pa malik. Človek bi pričakoval, da bodo babilonci dali prav kralju, ki je ukazal vse lažnive svečenike obglaviti. V resnici pa so bili ljudje radi umora svečnikov na kralja hudi. Zahtevali so od njega, da jim izroči Daniela, ki so ga za plačilo vrgli v levnjak. Očividno jim ni bilo prav, da v bodoče ne bodo mogli biti več varani.

Od časa preroka Daniela do današnjih dni se ljudje niso dosti spremenili. Še vedno se izpopolnjujejo besede svetega Pavla, ki pravi: Hudobni ljudje in sleparji pa bodo rastle v hudobiji, bodo varali in bodo varani.

Na žalost so tudi številni Korošci v letih po drugi svetovni vojski hoteli biti varani in so se dali varati beljaški jasnovidki.

Ko bi tista ženska živela pred stoletji, bi ji nemara rekli čarovnica in bi jo morda celo na grmadi sezgali. Nekaj desetletij preje bi jo imenovali vedeževalko in bi verjetno morala opravljati svojo obrt na skrivaj. Sredi 20. stoletja pa je bilo potreba izbrati novo, bolj imenitno ime. Ženska se je nazvala Seherin (jasnovidka). Koroški Slovenci so ji rekli enostavno zeerca. Prosvitljensost ljudstva je tudi že toliko napredovala, da se ji ni bilo treba pred nikomer skrivati. Imela je celó tajnico, ki je dajala vstopnice za več tednov naprej.

Na Slemenico je glas o jasnovidki prišel razmeroma zgodaj. Zamiganje zanjo je zraslo, ko se je pričelo govo-

riti o spominski plošči za padle vojake, in se je še stopnjevalo, ko so pričeli prihajati iz Rusije ujetniki.

Sredi poletja je zmogla radovednost Dolžnikovo kmetico in je šla v Beljak povprašat za svojega moža.

Morda je pa le še živ, si je mislila, čeprav je imela v rokah sporočilo, da je kmet padel ob umiku pred Rusi.

Jasnovidka ji je na podlagi tega sporočila smrt potrdila. Takoj nato je Telsnigbäuerin šla k župniku in ga prosila, da bi tudi ime njenega moža vklesali na ploščo.

Še več. Kaka dva meseca pozneje se je kmetica čisto na tihem poročila z nekim starejšim fantom iz Kaple, češ da sama ne zmore vsega dela. Najemanje veliko stane; ako ima hlapca, pa ljudje brž kaj govorijo. Tudi je že skoraj tri leta, kar je mož padel. Posestvo bo itak otrok padlega kmeta prevzel, ko bo polnoleten.

Ljudje so ji kar prav dali. Ženska se sama res ne more ubijati z gruntom. Kmetova smrt je pa itak od vseh strani jasno potrjena.

Razen Dolžnice sta šli še dve ženski spraševat jasnovidko glede usode pogrešanih sorodnikov. Jasnovidka je dajala nedoločene odgovore.

Predno bo listje odpadlo z dreves, predno pride zadnji ujetnik iz Rusije, predno odidejo Angleži s Koroške... bo tudi on, ki ga vi pričakujete, spet pri domačem ognjišču.

Ljudje so sveto verjeli in čakali.

Le dve osebi sta se na Slemenici odločno postavili proti njim, ki so verjeli jasnovidki.

Prva je bila Zoppernigbäuerin (kmetica Copernik).

„Le kaj je treba ljudem tisti ženski v Beljak kokoši in maslo nositi. Ali se res ne spomnijo, da jim znam jaz prav tako, če ne še boljše, povedati. K meni naj pride tista, ki bi rada vedela, kdaj pride domov njen stari ali fant! Ji bom poceni povedala, kaj pravijo ljudje.“

Tako in podobno se je hudovala Uršula Sehrschön in napeljevala vodo na svoj mlin.

Sršenka je svoj čas res s kartami napovedovala fantom in dekletom bodočnost, jih svarila pred bližajočimi se nevarnostmi, jim obljubljala srečen zakon, zgodnjo ovdovelost, dolgo življenje in podobno, kakor pač delajo vedeževalke. Ščasoma so se je ljudje naveličali in niso več hodili k njej na Snežnico. Prav tako niso marali, da bi po hišah izvrševala svojo obrt. Ženska je namreč redkokdaj kaj uganila in ji zato ljudje niso več verjeli.

Vendar bi se iz hišnega imena Zopernig moglo sklepati, da je v tisti kajži v starih časih res živel kak čarovnik. Prav lahko, da je bila Uršula Sršen celo njegova potomka. Njena zunanost je domnevo le potrjevala. Njena špičasta bradica, njen odurni obraz, posejan z bradavicami, iz katerih so poganjale dolge kocine, njen ostri pogled, kljukasti nos, nabrušeni jezik in njena razboritost so govorili za to, da so njene prednice ponoči letale na metli s Snežnice na bližnji Visoki Klek in tam v zboru čarovnic iz alpskih dežel razpravljale o bodočnosti svojih narodov.

Ako je bilo temu tako in se je v hiši ohranilo nepopačeno izročilo o umetnji vedeževanja, se je mogla Zopernigbäuerin vsaj toliko razumeti na vedeževanje kot beljaška jasnovidka na jasnovidenje.

Druga oseba, ki ji ni bilo prav, da so ljudje hodili k jasnovidki in ji verjeli, je bil seveda dušebrižnik. Zanj bi bilo gotovo prijetnejše, da bi se zaprl v župnišče in prepustil zaupano mu čredo zmoti in zmedi. Toda gospod Simon je hotel tudi v tem oziru izpolniti dolž-

nost dušnega pastirja, ki mora po navodilu svetega pisma oznanjevati božjo besedo, nastopati, bodi prilično ali neprilično; prepričevati, svariti in opominjati z vsem potrpljenjem in učenjem tudi tiste svoje ovčice, ki odvrtaajo svoja ušesa od resnice in se obračajo k bajkam in praznoverju.

Zadeva zanj vsekakor ni bila prijetna. O jasnovidenju znanost še ni izpregovorila zadnje besede. Nekateri svetniki, recimo arški župnik Janez Vianney, so včasih videli, kar se je dogajalo daleč od njih. Tako je omenjeni župnik neki ženski, ki je prišla od daleč k njemu k spovedi, svetoval, naj gre brž domov, ker je v postelji kača. V njeni odsotnosti je mož posteljo zanesel na sonce. Ko se je žena vrnila, je bila postelja zopet postлана. Ženska je zdvomila v resnost župnikovega svarila. Odgrnila je posteljo in na njeno nepopisno začudenje je prilezla iz postelje velikanska kača, ki jo je zanesel mož v sobo s posteljo vred. Podobnih slučajev beremo v življenju arškega župnika vse polno.

Sicer pa niti ni treba biti svetnik, da je človek jasnovidec. Toda ljudje obdarovani s takimi izrednimi sposobnostmi, pa naj bodo naravne ali nadnaravne, se z njimi na splošno ne hvalijo, jih navadno celo prikrivajo in še veliko manj jih skušajo izrabiti za lagodno življenje. Tudi ne vidijo in ne vedo vsega, kar bi si kdo želel.

Nasprotno pa je beljaška jasnovidka uračovala kakor zdravnik in za svoje napovedi zahtevala lepo nagrado.

Gospod Simon si pač ni mogel o njej ustvariti dobre sodbe. Zato je v šoli in na prižnici, v zasebnih pogovorih in — kot so ljudje govorili — tudi v spovednici nastopal proti praznoverju.

Kje je sreča? V delu! V delu, kakršno zahteva človeška narava. A kako si temu delu kos? Če imaš načela, po katerih moraš uravnjavati vsa svoja stremljenja in dejanja. Katera načela pa so to? Načela o dobrem in hudem: da namreč za človeka ni dobro, kar mu ne daje pravičnosti, skromnosti, močatosti, prostodušnosti — in nič slabega, kar ne povzročuje nasprotnega.

Marcus Aurelius

EVANGELIJ PO *Sv. Luku...*

RAZLAGA DR. MIRKO GOGALA

GOVOR NA GORI

Jezus si je izmed številnih učencev izbral dvanajst apostolov. S tem je položil temeljni kamen za pravno zgradbo svoje Cerkve. Vendar pa bi izbira dvanajsterih le malo koristila, če ji ne bi sledila temeljita načelna izobrazba in duhovna vzgoja novih sodelavcev. Čeprav so apostoli z veseljem sledili Jezusu, ker so ga iskreno spoštovali in pristrčno ljubili, so vendar imeli še zelo nejasno in nepopolno idejo o tem, kaj pravzaprav Jezus hoče. Če bi jih kak pismouk vprašal, naj mu podajo pregled Jezusovega nauka, bi jih brez dvoma spravil v resno zadrego. Videli so ga pač, kako je s čudeži pomagal trpečim, slišali so ga, kako je ljudem priporočal pravičnost in dobroto, „strmeli so nad njegovim naukom, zakaj učil jih je, kakor kdor ima oblast in ne kakor pismouki“ (Mk 1, 22). Kaj več pa bi že ne vedeli povedati. Razume se, da je bilo to zanje veliko premalo, zlasti odkar so postali Jezusovi sodelavci.

Ljudstvo pa je imelo še bolj pomanjkljive pojme o Jezusu kot apostoli. In ker se je sovražnost farizejev in pismoukov od dne do dne stopnjevala, je bila tudi za ljudi toliko bolj potrebna jasna opredelitev Jezusovega nauka.

Te vrzeli je hotel Jezus vsaj deloma izpolniti v svojem govoru na gori, s katerim je postavil duhovni temelj Cerkvi.

V govoru na gori še daleč ni podan celoten Jezusov nauk. Celotno vrsto naj-

važnejših resnic, kot n. pr. o daritvi na križu, o edino zveličavni Cerkvi, o zakramentih itd. niti z besedico ne omenja. To bo šele kasneje prišlo na vrsto.

Temeljni misel vsega govora je pravičnost božjega kraljestva, to se pravi krščanska etika. In bolj kot kak celoten moralen zakonik nam podaja pravega evangeljskega duha, ki mora prevevati vso evangeljsko postavo in prežeti vse naše življenje. Pokaže nam, v čem obstoja sprememba mišljenja in čustvanja, ki jo je oznanjal že Janez Krstnik (prim. DŽ 1953, p. 754) in za njim še Jezus kot pogoj za uresničitev božjega kraljestva v naših srcih.

Govor na gori sta nam zapisala samo dva evangelista: Luka (6, 17—49) in Matej (p. 5—7). In še njuni poročili sta si precej različni med seboj. Navidezno nasprotje med njima glede kraja, na katerem je Jezus govor imel, smo že na koncu prejšnjega članka pojasnili. Prav tako se v označbi časa na prvi pogled ne ujemata. Matej postavlja govor takoj na začetek Jezusovega javnega delovanja, dočim Luka poroča o njem v zvezi s postavitvijo apostolov. Tudi tu je nasprotje le navidezno. Matej je svoj evangelij uredil bolj sistematično, ne da bi pazil na časovno zaporedje posameznih dogodkov. Poleg tega ni verjetno, da bi Jezus tako važen govor imel že v začetku svojega nastopa, ko srca zanj še niso bila priprav-

ljena. Zato na splošno vsi razlagalci jemljejo za podlago Lukovo časovno določitev, toliko bolj, ker je tudi sicer Luka bolj zvest kronološkemu redu.

Najvažnejša razlika med obema evangelistoma pa je v dolžini govora. Matejevo poročilo je skoraj štirikrat daljše kot Lukovo. V nadomestilo za to pa Luka na drugih mestih prinaša večino tega, kar ima Matej v govoru. Nastane torej vprašanje: kdo je bolj verno posnel Jezusov govor, Matej ali Luka? Ali drugače povedano: Ali je Luka okrajšal Jezusov govor, ki ga je Matej v celoti objavil? Ali pa je Luka ohranil govor tak, kakršen je v resnici bil, do čim je Matej vstavil vanj misli, ki jih je Jezus povedal ob drugih prilikah?

Ker je Matej pazil bolj na sistematično kot na časovno razporeditev, je zelo verjetno, da je tudi v govor privzel marsikaj iz drugih Jezusovih nagovorov. Nekatero stvari, kot n. pr. Očenaš, nam Luka prinaša v drugih in veliko bolj prikladnih okoliščinah. Spet pa ne smemo misliti, da je Jezus v svojem govoru povedal samo to, o čemer nam poroča Luka. Kot vsak učitelj je tudi Jezus iste resnice večkrat razložil z istimi besedami in istim podobami. Poleg tega je Luka lahko izpustil vse, kar bi zanimalo predvsem Jude, ne pa čitateljev iz poganstva, katerim je bil njegov evangelij v prvi vrsti namenjen. Zato s precejšnjo gotovostjo lahko rečemo, da Jezusovega govora ne smemo krčiti le na ona mesta, v katerih se Matej in Luka med seboj ujemata. Zelo težko pa je, če ni sploh nemogoče, da bi točno določili, kaj je Matej govoru pridejal in kaj je Luka izpustil.

Za podlago naše razlage si bomo seveda vzeli Lukovo besedilo, čeprav je krajše kot Matejevo. Pa zato ne bomo nič na izgubi, ker nam Luka večino izpuščenega omenja na drugih mestih v svojem evangeliju.

Okoliščine časa in kraja so nam že poznane. Ko je Jezus postavil apostole,

v samoti na vrhu gore, je skupaj z njimi prišel na ravnico v pobočju gore, kjer je bilo zbranega izredno veliko ljudstva. Jezus je porabil ugodno priliko in razložil množicam svojo evangeljsko postavo. To pozorišče, v katerem je bila razglašena postava nove zaveze, tvori nekako paralelo k pozorišču, v katerem je bila dana Judom postava stare zaveze. Tudi Mozes je šel na goro (Sinaj) in v navzočnosti starešin in ljudstva oklical postavo. Že te zunanje okoliščine povedo, da je Jezusov govor nekaj kontrast Mozesove postave, ki jo je prišel dopolnit in bo samo v tej dopolnjeni in izpopolnjeni obliki imela veljavo še za naprej.

Oglejmo si zaenkrat samo uvodni del Jezusovega govora:

Nato se je ozrl na svoje učence in je govoril:

„Blagor ubogim, - zakaj vaše je kraljestvo božje.

Blagor vam, ki ste zdaj lačni, zakaj nasičeni boste.

Blagor vam, ki zdaj jokate, zakaj smejali se boste.

Blagor vam, kadar vas bodo ljudje sovražili in kadar vas bodo izobčili in zasramovali in vaše ime zavrgli kot zlo zaradi Sinu človekovega. Razveselite se tisti dan in radujte se, zakaj glejte, veliko je vaše plačilo v nebesih. Prav tako so namreč s preroki delali njih očetje.

Ali gorje vam bogatim, zakaj dobili ste svojo tolažbo.

Gorje vam, kateri ste zdaj nasičeni, zakaj stradali boste.

Gorje vam, kateri se zdaj smejete, zakaj žalovali in jokali boste.

Gorje, kadar bodo vsi ljudje o vas lepo govorili, zakaj prav tako so delali njih očetje z lažnivimi preroki“ (Lk 6, 20—26).

Vsi ljudje hrepene po sreči, čeprav jih večina ne ve za pravo pot, ki vodi do nje. Jezus je prišel ustanoviti božje kraljestvo, ki naj bi ljudi pripeljalo do prave sreče. Takoj v začetku govora pove, v čem bomo našli reslično srečo,

v čem pa nesrečo. V kakšni zmoti so vsi, ki mislijo, da se morajo odpovedati sreči, če hočejo biti globokoverni. Mnogi se prav zato ne približajo Cerkvi. In vendar je resnica ravno nasprotna. Samo Cerkev pozna pravo pot k sreči, ker jo je Kristus razodel. In čim bolj je kdo globoko veren, toliko več resnične sreče bo deležen.

Pri Mateju se vzklik „blagor“ ponovi devetkrat. Kljub temu štejemo pri njem navadno samo osem blagrov, ker je zadnji ponovitev predzadnjega in nekak povzetek vseh prejšnjih. Od teh osem nam je Luka ohranil samo štiri. Pri izbiri je bil brez dvoma zelo drzen; zakaj navaja nam ravno tiste štiri blagre, ki so najbolj nenavadni za človeško uho.

Štirim blagrom doda Luka štiri grožnje, ki jih pa pri Mateju ni. V biblični poeziji je zelo udomačena ta literarna oblika, da se najprej kaka misel zatrdi, potem pa se zanika nasprotna. In zlasti je važno, da so si ob razglasitvi Mozesove postave izmenoma sledile blagoslovi in grožnje za tiste, ki jo bodo spolnjevali oziroma prelamljali (prim. 5 Moz 11, 26—28; 27, 12 sl; Joz 8, 33 sl itd.). In ker hoče biti govor na gori tudi po vsebini mesijansko nasprotje k Mozesovi postavi, je brez dvoma poleg seznama blagrov imel tudi seznam groženj. Zato je Luka v tem pogledu bliže izvirniku kot Matej.

Poleg tega je zanimivo, da Luka govori v drugi osebi, medtem ko Matej v tretji. Zato je tudi v tem Luka bliže izvirnemu govoru; saj se je Jezus brez dvoma obračal neposredno na poslušalce.

Pa še na eno različko opozorimo. Matej dodaja blagrom določila, ki poudarjajo njihov duhovni značaj, dočim pri Luku tega ni. Seveda pa je smisel pri obeh končno isti, le da je Lukov način izražanja preprostejši in lažje razumljiv. Pri posameznih blagrih bomo to lažje ugotovili:

„Blagor ubogim, zakaj vaše je kra-

ljestvo božje.“ Prvi pogoj, da more kdo imeti delež v nebeškem kraljestvu, je uboštvo. Jezus je brez dvoma imel v mislih materialno uboštvo, to se pravi revščino. Matej pridene izraz: „ubogi v duhu“ (Mt 5, 3). Stvarno pomeni isto, le da bolj poudari, da ni uboštvo kot tako ocenjeno pri Bogu, temveč nenavezanost srca na zemske dobrine. Ubogi, ki jih Jezus blagruje, so najprej vsi tisti, ki se na njegov nasvet (prim. Mt 19, 22) odpovedó svojemu imetju in slede božjemu klicu, kot so to storili apostoli; pa tudi vsi dejanski reveži, ki potrpežljivo in vdano v voljo božjo prenašajo svojo revščino; in končno tudi vsi ostali, ki svojega srca ne navezujejo na svetne dobrine, ki ne iščejo v njih svoje sreče in so pripravljeni, odpovedati se jim, če bi Bog to od njih zahteval. Vendar ne smemo pozabiti, da je duhovno uboštvo brez dejanskega velikokrat zgolj iluzorno.

„Blagor vam, ki ste zdaj lačni, zakaj nasičeni boste.“ Matej pravi malo drugače: „Blagor, lačnim in žejnim pravice“ (Mt 5, 6). Zato so mnogi lakoto razlagali v prenesenem pomenu: blagor tistim, ki hrepene po pravici. Vendar se iz miselne zveze, zlasti pri Luku, da sklepati, da gre za telesno lakoto, ki pa seveda sama zase nima vrednosti pred Bogom, če ji ni pridružena duhovna lakota, želja po svetosti. In telesno nasičenost Gospod obsoja zlasti zato, ker je z njo navadno združeno zanemarjanje in preziranje pravičnosti. Lačni bodo torej nasičeni, vsega bodo imeli v izobilju in tudi hrepenenje po krščanski popolnosti se jim bo izpolnilo.

„Blagor vam, ki zdaj jokate, zakaj smejali se boste.“ Matej pravi: „Blagor žalostnim, zakaj ti bodo potolaženi“ (Mt 5, 5). Jezus misli na težave tega življenja, kot n. pr. izguba svojcev in imetja in sploh vse, kar človeku privablja solze v oči. Kdor vse to bogovdano prenaša, ga bo Bog sam potolažil. Luka tako po človeško pove: smejal se bo.

Deležen bo večnega veselja v nebeškem kraljestvu.

„Blagor vam, kadar vas bodo ljudje sovražili... zaradi Sinu človekovega...“ Pravični so vedno morali trpeti preganjanje, zato morajo tudi Kristusovi učenci biti nanj pripravljeni. Kraljestvo božje bo med ljudmi vseh časov naltelo na odpor. Zlasti hudo preganjanje bo zadelo apostole in njih naslednike. Seveda pa se mu tudi verniki ne bodo mogli izogniti. Kristus vse spodbuja, naj z veseljem trpe, ker za to trpljenje bodo v nebesih bogato poplačani. In poleg tega bodo na ta način postali podobni velikim možem, prerokom, ki so bili pri vseh v veliki časti. Jezus seveda blagruje samo tiste, ki so preganjani po krivici in zaradi Boga. Če enega izmed obeh pogojev manjka, v takem slučaju Jezusova obljuba ne velja.

Tem štirim blagrom odgovarjajo pri Luku štiri gorja:

„Ali gorje vam bogatinom, zakaj dobili ste svojo tolažbo.“ Mišljeni so vsi, ki svoje upe in svojo ljubezen stavljajo v bogastvo tega sveta in ga ne uporabljajo tako, kakor Bog hoče. Ker se taki za duhovne dobrine ne menijo in jih celo prezirajo, bodo pač po vsej pravici oropani večnega veselja. Srečo, po kateri so hrepeneli, so dosegli že na tem svetu. Kaj več pa jim ne pripada.

„Gorje vam, kateri ste zdaj nasičeni, zakaj stradali boste.“ Grožnja je naperjena proti vsem tistim, ki jim je njih trebuh bog. Takim bodo vzete zemске in nebeške dobrine.

„Gorje vam, kateri se zdaj smejete, zakaj žalovali in jokali boste.“ Vsi, ki se vdajajo pregreham in posvetnemu razveseljevanju in v tem iščejo sreče, bodo jokali, ker ne bodo deležni nebeškega veselja. In po pravici, saj se zanj nikoli niso zmenili.

„Gorje, kadar bodo vsi ljudje o vas lepo govorili, zakaj prav tako so delali njih očetje z lažnimi preroki.“ Če

kdo ugaja svetu in prejema hvalo od posvetnih ljudi, je znamenje, da ni dober služabnik Kristusov. Pravi preroki so vedno bili preganjani od bogatašev in mogočnikov in sploh grešnikov, ker so jim vzbujali vest in jih spominjali na božjo sodbo. Krivi preroki pa, ki so jih potrjevali v njihovih strasteh in pregrehah so bili deležni pohvale in priznanja (prim. Jer 5, 31; 7, 4; Mih 3, 5. 11 itd.). Jezus torej misli na pohvalo od strani posvetnih ljudi.

Tak je torej uvod h govoru na gori. Ricciotti (n. 318 sl) ga posrečeno primerja veličastni sinfoniji, ki takoj od prvih taktov dalje, brez začetne priprave in z uporabo vseh instrumentov naenkrat, z vso jastnostjo in natančnostjo izrazi svoje osnovne misli. Te misli so za ta svet najbolj nepričakovane in najbolj nezaslišane. Čisto drugačne so kot katerekoli druge misli, ki jih je dosedaj izrazil kak orkester. In vendar so podane kot nekaj najbolj naravnega in samo po sebi umevnega. In res! Do govora na gori so vsi orkestri človeških otrok enoglasno oznanjali, da je blagor v bogastvu, da je nasičenost posledica obilja, da je sreča v veselju in da je čast posledica spoštovanja. Nasproti temu pa Jezusov govor takoj od začetka naznanj, da je blagor v revščini, da je nasičenost v lakoti, da je sreča v žalosti in čast v zasramovanju in preganjanju, seveda zaradi upanja na prihodnje plačilo. Poslušalec sinfonije se ob tem zgrozi, ali orkester nemoteno nadaljuje...

Stari stoiki so imenovali protislovje tako trditev, ki je šla proti splošnemu mnenju in prepričanju. V tem smislu je govor na gori največje in najodločnejše protislovje, kar se jih je kdaj povedalo. Še nikoli se ni na tem svetu izrekel govor, ki bi bolj osupnil in zbegal, ali bolje rečeno, ki bi bil bolj prevraten kot govor na gori. Čemur so preje vsi rekli belo, se imenuje tu, ne morda sivo ali temno, ampak črno, dočim se črno

naziva belo. Kar so nekdanj smatrali za dobro, je postavljeno v vrsto slabega, in nekdanje slabo je oklicano za dobro. Govor na gori je brez dvoma najbolj revolucionaren človeški govor, prav zato, kar je božjega izvora.

In vse te trditve so predstavljene ne kot posledice dolgega umskega razmišljanja in iskanja, temveč v odločno ukazujočem tonu, ki se opira zgolj samo na avtoriteto govornikovo. Vse to je tako, ker vam pravim jaz, Jezus. Drugi so vam rekli belo, ampak jaz, Jezus, vam pravim črno.

In ta nova uredba, ki jo je razglasil Jezus, nima človeških in tuzemskih jamstev, temveč le božje in onostranske. Ubogi so srečni, ker je njih nebeško kraljestvo, ne kraljestvo na zemlji. Jokajoči so blagrovani, ker bodo potolazeni, vendar šele enkrat v bodočnosti, ženi, vendar šele enkrat v bodočnosti, ne da bi se točno vedelo, kdaj. Sploh vsi trpeči in preganjani zaradi pravičnosti so blagrovani, ker je njih nebeško kraljestvo in ne, ker bi jih čakalo kako plačilo na zemlji. Nova uredba torej, ki jo je Jezus razglasil, ima svojo pravno podlago samo za tiste, ki sprejmejo in čakajo božjega kraljestva. Če pa je kdo rojen iz mesa, kakor kak Nikodem, in vidi samo materijo ter ne prizna in ne pričakuje božjega kraljestva, se mu bo zdelo, da Jezusovi uredbi manjka temeljev. Imel jo bo ne le za protislovje, temveč čisto enostavno za nesmisel. Jezus je tudi to težavo predvidel in jo v svojem govoru z Nikodemom razložil: „Ako se kdo od zgoraj (ánóthen) ne rodi, ne more videti božjega kraljestva“ (Jan 3, 3); kajti „kar je rojeno iz mesa, je meso, in kar je rojeno iz duha, je duh“ (Jan 3, 6).

Luka je iz Jezusovega govora izbral samo štiri blagre. Vendar če jih razumemo v vsej njihovi globini, vidimo, da je v njih orisan celoten odnos človeka do Boga in do soljudi (prim. Dillersberger 99—101).

Nasproti resnični polnosti in svoj-

skemu bogastvu božjega bitja (bitje je dobro) more človeška sreča obstajati le v lakoti po neskončni božji dobroti. In nasproti večni božji lepoti in dovršenosti (bitje je lepo) stoji žalost človeškega duha zaradi neskladja, ki ga je v njegovem bitju povzročil greh. Ker človek v veri prizna vso resnico božjega bitja, ker v upanju izpove lakoto in hrepenenje po božji sreči in ker v ljubezni objame vso božjo lepoto in popolnost, je v uboštvu, lakoti in žalosti podan nastavek za tri božje čednosti: vero, upanje in ljubezen. Če pa hoče človek z zemskim bogastvom, s tostransko nasičenostjo in s posvetno srečo napolniti zevajočo praznino svojega bitja, tedaj si popolnoma zapre pot do resničnega bogastva, do resnične dobrote in resnične lepote, ki je samo v Bogu, in zapade v večno gorje.

Če v žalosti spoznamo le narobe stran ljubezni do Boga, potem je podana že tudi notranja zveza s četrtem blagrom, oziroma grožnjo. Četrty blagor z enim samim mahom uravnava naše celotno razmerje do soljudi. Ker mora človek tudi na najhujše krivice in preganjanja zaradi božjega kraljestva odgovoriti le z veseljem in ljubeznijo, je dolžan v vsem paziti le na ljubezen in samo na ljubezni graditi svoje odnose do soljudi. Ta ljubezen pa raste le iz one osnovne naravnosti človeškega srca, ki je razložena v prvih treh blagarih; kajti le zaradi svoje povezanosti z Bogom po uboštvu, lakoti in žalosti bodo učenci Jezusovi izzvali sovraštvo in preganjanje od strani tega sveta in samo v tej povezanosti bodo našli pravo notranjo svobodo, ki jih bo navdajala z veseljem in ljubeznijo, kljub zasramovanju in preganjanju. Sreča takih bo nedopovedljiva.

V tega evangeljskega duha je izmed vseh razlagalcev še najgloblje prodrli sv. Frančišek Asiški in on ga je tudi najbolj navdušeno uresničil v svojem življenju.

RESNICA IN LJUBEZEN IN KRŠČANSKO EDINSTVO

DR. FRANCE GNIDOVEC

Dnevi od 18. do 25. januarja bodo spet združili zastopnike različnih krščanskih skupin v skupni molitvi za krščansko edinost, za zedinjenje vseh kristjanov. Ta molitvena osmina je priča danes v krščanstvu živega hrepenenja po edinosti.

ZAŽELENA EDINOST

Katoliško Cerkev samo močno boli needinost med kristjani in si zlasti zadnjih sto let mnogo prizadeva, da se duhovi usmerijo na pot, ki naj privede k pravi krščanski edinosti. Priče tega prizadevanja so mnoga papeška pisma in okrožnice od apostolskega pisma Pija IX. „In suprema Petri apostoli sede“ iz leta 1848, ki se obrača na vzhodne kristjane, pa do apostolskega pisma sedanjega papeža Pija XII. „Sacro vergente anno“ z dne 7. julija 1952, ki narode Rusije posveča brezmadežnemu Srcu Marijinemu.

Tudi med nekatoliškimi kristjani se vedno bolj javlja želja po krščanski edinosti. Poleg drugih pojavov je nek znak tega hrepenenja tudi današnje protestantsko tako imenovano „ekumensko gibanje“, t. j. gibanje za zedinjenje vseh kristjanov. Gibanje se je predstavilo in vzbudilo veliko pozornost s prvim unionističnim kongresom v Amsterdamu leta 1948 (Svetovni kongres krščanskih cerkva). V tem duhu in pod istim vplivom se je vršilo leta 1952 na Švedskem zborovanje v mestu Lund. Preteklo leto pa se je z začetkom 15. avgusta vršil drugi unionistični kongres v mestu Evanston blizu Chicago v Sev. Ameriki, ki se ga je udeležilo okoli 600 zastopnikov različnih krščanskih verskih skupin.

NEZDRUŽLJIVO STALIŠČE

Teh unionističnih kongresov so se udeležili delegati velikega števila pro-

testantskih cerkva in nekaterih pravoslavnih. Glavni namen razpravljanja je bil določiti minimalni skupni nauk, ki bi ga kot vez edinosti sprejele vse skupine.

Tako je že mnogo prej episkopalna cerkev predložila v Lausani znane 4 člene, ki naj bi družili krščanske skupine. Ti so: priznanje sv. pisma stare in nove zaveze, nicejska veroizpoved, kot edina od zakramentov krst in obhajilo, ustanova škofovstva. Do take skupne verske formule, ki bi vse združila, doslej te krščanske skupine seveda še niso prišle.

Unionistični kongresi torej rešujejo vprašanje krščanske edinosti s stališča „svobode vesti“. Ta nazor pomeni verski indiferentizem v pogledu na različne krščanske verske skupine; po njem so vse enako dobre in prave.

Cerkev tega stališča ne more sprejeti in ga je vedno obsojala. Ko bi to sprejela, bi se odpovedala s tem svoji resnici. To bi pomenilo, da dovoljuje tajiti mnoge resnice, ki jih po svojem božjem poslanstvu uči kot razodete, pa jih v kaki krščanski skupini ne priznajo. To pa v pravi Kristusovi Cerkvi, ki je nezmotna in sveta, ni mogoče. Res niso vse resnice, ki jih Cerkev nezmotno uči, posamezniku za zveličanje potrebne tako, da bi jih moral poznati in posebej verovati. Za to zadostuje le malo resnic, nekaj „glavnih resnic“. Toda nobene od resnic, ki jih Cerkev nezmotno uči, nihče ne sme tajiti. Resnica ne dopušča indiferentizma in strpnosti. Dvakrat dve je vedno štiri in samo štiri in pri tem ni mogoče popustiti niti pol točke niti stotinke; niti 3.5 niti 3.9; oboje bi bilo pojmovno, glede na resnico samo, enako zmotno, čeprav je trgovcu drugo morda „bolj resnično“, t. j. bliže pravega zneska.

Taka Cerkev mora po svojem bož-

Na sliki vidimo lazaristovskega brata Janeza Šilc (s pelerino). Skrajni na levi je brat Miha Bučar, po rodu Ljubljančan. Na skrajni desni stoji francoski pater, v sredi superior, ki je Italijan. Sliko je poslal brat Šilc CM iz Soluna (Grčija) v sredi superior, ki je Italijan. Sliko je poslal brat Šilc CM iz Soluna (Grčija) v sredi superior, ki je Italijan. Vsi omenjeni delujejo med pravoslavniimi Grki, kot smo obširneje poročali v decemberski številki naše revije

jem poslanstvu nepokvarjeno čuvati in učiti razodeto resnico in samo resnico. Slabo bi vršila svoje poslanstvo in bi se izneverila tej dolžnosti, ko bi odstopila kdaj le od ene same resnice, ki jo kot razodeto nezmotno uči. Kar namreč Cerkev enkrat tako uči, je prava resnica, ki se ji ne more več odpovedati in jo zavreči, ker je nezmotna. Marija je res danes v poveličanem telesu v nebesih, če vzamemo zadnjo od slovesno proglašanih dogem. Cerkev nikdar o tem ne bo dopuščala dvoma ali celo pustila to tajiti, še manj nikdar ne bo sama tega preklicala ali tajila.

Prava Cerkev Kristusova vzame vsako od razodetih resnic v svojo resnostjo in v tem ne pozna indiferentizma in strpnosti in ne „svobode vesti“. Dogmatične strpnosti, strpnosti glede razodete resnice v Cerkvi ni, čeprav je Cerkev najbolj strpna in uči ter priporoča strpnost v življenju medsebojne dobrohotnosti in pomoči. Saj je njen najvišji življenjski nauk nauk Kristusove lju-

bezni, ki objema vse. Ta naj družijo srca vseh, da bodo pripravljena sprejeti tudi luč resnice, če je še nimajo.

Nekatoliške verske skupine pot do zedinjenja tedaj pojmujejo kot pot pogajanja glede nauka, pri čemer bi vsaka nekaj popustila. Tako naj bi v nauku druga drugi prišle nasproti, da se na neki skupni bazi srečajo in združijo. Katoliška Cerkev pa glede svojega nezmotnega nauka ne more pristati na nobeno popuščanje, ni pripravljena v tem niti za korak odstopiti, da bi „šla nasproti“ kaki verski skupnosti. Ona pojmuje kot edino možno in pravo pot zedinjenja to, da druge krščanske verske skupine sprejmejo vso to njeno resnico, se vrnejo k resnici. To pot moremo imenovati pot vrnitve, čeprav gre tu tudi za resnice, ki jih krščanske sekte niso morda npravnost zavrgle, ampak le o njih ne govore. Katoliška Cerkev je namreč v času ločitve proglasila in uči nezmotno nekatere resnice, ki jih prej ni še tako učila, n. pr. resnico Mariji-

nega brezmadežnega spočetja in vnebo-
vzetja, papeške nezmotljivosti itd. No-
beni od teh se Cerkev ne more odpove-
dati in nikdar dovoliti katero od njih
tajiti ali le o njej dvomiti.

Iz tega za Cerkev nesprejemljivega
stališča nekatoliških verskih skupin je
tudi umljivo, zakaj se katoliška Cerkev
uradno teh unionističnih zborovanj in
kongresov ne udeležuje.

IMAMO PRAV?

Nismo v zmoti; smo v pravi, ne-
zmotni Kristusovi Cerkvi, imamo res-
nico. V tem pomenu imamo prav, a to
je bolj kot naša zasluga dobrot božje
previdnosti, ki nas je v to postavila,
ko so se nasprotno toliki rodili brez
svoje krivde od prave Cerkve ločeni.

Ta naša prednost pomeni za nas tu-
di neko skušnjavo. Nevarnost je, da bi
nasproti drugim kristjanom govorili:
„Mi imamo prav; imamo resnico, ni-
smo v zmoti. Tu smo in čakamo. Vaša
stvar je, da se odpoveste zmoti in se
nam pridružite.“ Ob tem mišljenju pa
bi morda v mrzli samozavesti s prekri-
žanimi rokami čakali, ne da bi na poti
k zedinjenju sami kaj storili; ne bi
morda storili niti „koraka nasproti“,
da bi jim vrnitev olajšali.

Tako tudi mi ne bi imeli prav, čeprav
imamo resnico. Kot prvo stališče greši
proti svetosti resnice, bi pa to bilo neko
pretiravanje resnice, resnica brez lju-
bezni, bi grešilo proti ljubezni.

Da, s tem „pretiranjem resnice“
proti ljubezni bi grešili tudi proti res-
nici sami. Zakaj resnica je nekaj sve-
tega. V njeni naravi je zahteva, da
jo sprejmejo vsi in jo prizna vsak um.
Kdor ima resnico, mu sama nalaga sve-
to dolžnost, da je goreč apostol resnice,
da jo razširi in dá drugim, ki je ne
poznajo in jo taje. Za razodeto resnico
je to dolžnost Kristus svojim še posebej
in izrecno naložil, da jo razširijo po
vsem svetu (prim. Mt 38, 19 sl).

Resnica, ki si je človek ne prizadeva
razširiti, ne bi bila v polnem pomenu
živa. Resnica je živa in oživlja in vrši
svoje življenjsko poslanstvo le, če jo
dopolnjuje ljubezen. „Spoznanje napi-
huje, ljubezen pa zida“ (1 Kor 8, 1).
To kaže tudi zgodovina needinosti med

kristjani, medsebojna zmrza in sovra-
štvo. Res so se pojavile velike zmote
proti razodeti resnici. A kjer je šlo
samo za zmoto in ni bilo zagrenjenosti,
zmrze in sovraštva, je bila končna
zmota brez drugih zlih posledic prema-
gana. Nasprotno pa je veliki, še danes
trajajoči razkol med zapadnim in
vzhodnim krščanstvom povzročilo zgolj
medsebojno nerazpoloženje, odtujenost
in sovraštvo, ki je iz politike seglo na
versko polje, čeprav ni bilo resnih do-
gmatičnih razlogov.

VELIKA NALOGA

Dolžnost kristjanov je živeti v edi-
nosti nauka in ljubezni v pravi Kristu-
sovi Cerkvi. „Naj bodo vsi eno, kakor
ti, Oče, v meni in jaz v tebi, da bodo
tudi oni v nama eno“ (prim. Jan 17,
21). Kateri so odtrgani in ločeni, bo-
disi da so zavrgli resnico ali le cerkve-
no oblast, se morajo vrniti.

Kratko je to povedano, a v življe-
nju vodi do tega dolga, dolga pot. Pa
če mislijo, da imajo oni prav? Mi jim
morda govorimo: „Resnica je ena; ali se
motite vi ali pa mi. A mi se ne motimo,
ker se nismo mi ločili, ampak ostali
zvesti pravi Cerkvi. Torej na vas je,
da se vrnete.“ Oni pa morda odgovar-
jajo nekako z Leibnitzem: „Deblo, na
katerem moramo ostati, je Kristus. On
je trta, mi mladike. Ali ni bolje ostati
v svoji pobožnosti ob samem Kristusu,
kot pa se vezati na človeške reči in
oblike, kot zahteva katoliška Cerkev?“
Prepričani so, da imajo prav, in ne
vidijo, da je prava zveza s Kristusom
po božji volji le v pravi njegovi Cerkvi.

Dolžnost nekatoliških kristjanov je,
da se k resnici vrnejo. Dolžnost tistih,
ki resnico imajo, pa je, da jim vrnitev,
kolikor je na njih, omogočijo in olaj-
šajo, da resnico z ljubeznijo napravijo
privlačno. Zakaj v imenu resnice bi jih
mogli z nepotrebnim očitanjem in pole-
miko in smešenjem od sebe in od res-
nice odbijati. Milost dela povsod, tudi v
sreih nekatoliških kristjanov. Milosti
moramo pomagati do zmage in ne sme-
mo njenega dela v teh sreih morda celo
ovirati. Pot do tega pa je pot ljubezni,
ki naj se kaže v iskreni molitvi, v za-
nimanju zanje, v govorjenju o njih, v

delu za krščansko edinost. To je duh Kristusov in duh Cerkve, ki je duh ljubezni. Na to nas je opozoril zlasti papež Pij XI., ki nekatoliške kristjane imenuje z obzirnim in ljubeznivim nazivom „Ločeni bratje“ in označuje kot glavno pot k zedinjenju boljše medsebojno poznanje in umevanje in ljubezen. Ker je tega manjkalo, je prišla needinost, razcepljenost in nasprotstvo; ista je pot nazaj, k edinosti: zanimati se drug za drugega, da se spoznamo, spoznanje bo privedlo k ljubezni in ljubezen do zedinjenja.

Táko je življenje. Ne vodi ga in ne gradi gola resnica, ampak resnica združena z ljubeznijo. Ko stopiš brez dobrote in umevanja k nasprotniku, ki drugače misli, mu boš rekel: „Človek, spametuj se in priznaj, da nimaš prav in da se grdo motiš. Priznaj, da imam jaz prav!“ Iskal si sebe in zato nisi našel brata in ne pridobil prijatelja. Izzval si odpor. Tudi če bi ti nasprotnik pod silo dokazov moral priznati, pridobil ga nisi, nase ga navezal nisi. Hodila bosta ločeno pot.

Pri zedinjenju gre za tesno življenjsko povezanost, h kateri nas bo pripeljala v zvezi z resnico samo ljubezen.

DANAŠNJI POLOŽAJ

Ne vidimo še pred seboj jasno vse poti, ki naj pripelje do zedinjenja, in ne časa, ko se bo to zgodilo. In vendar je to velika naloga, ki jo Bog nalaga kristjanom današnjega časa. Cerkve kliče, dela in se pripravlja na véliki čas, čeprav tudi ona ne vidi, kako in kdaj bo do zedinjenja prišlo. To je optimizem Cerkve, v katerem dela v upanju na Gospoda, kar mora vršiti, čeprav bi se v očeh sveta zdelo zastoj in prazno, ko človeško gledano morda ni nikakega upanja na uspeh ali vsaj trenutno ne. Saj je vse delo Cerkve táko: cilji so jasni, a uspehi in časi uspehov so v božjih rokah. Prav pri tem delu Cerkve za zedinjenje pa se še posebno vidi njen večnostni značaj. Dela in se polna ljubezni trudi v svojem poslanstvu ne glede na človeške račune.

To je v delu za zedinjenje duh Cerkve, ki mora biti tudi naš. Za vse kristjane te dobe je ta naloga vélika

preizkušnja njih pravega krščanskega duha in vere in zaupanja in ljubezni ne glede na vse človeške račune in čase.

Razveseljivo je, da ob vsem očitnem zlu, ki ga je rodil razdor v krščanstvu, zavest o potrebnosti zedinjenja in želja po njem vedno bolj raste. To že pomeni pot nazaj, k zedinjenju. Ko bi v usodnih časih, ki so prinesli razdor in ločitve, bil tako močan ta duh med kristjani, bi razvoj bil za krščanstvo verjetno ugodnejši.

Tudi ekumenično gibanje nekatoliških verskih skupin moremo v tistih, ki iskreno mislijo, smatrati za tak pojav, čeprav v neposrednih ciljih in metodah ni še izčiščeno, da bi v vsem ustrezalo pravemu pojmovanju Cerkve. Saj ko bi se to zgodilo in ko se bo zgodilo, bo prav s tem edinost ostvarjena. V teh pojavih pa se za enkrat vsaj javlja klic po njej. Moremo si misliti, kako mnoga srca v tem vodi božji duh, kar dokazuje tudi izkušnja, ko je to hrepenenje že tolike pripeljalo k pravi edinosti, v Cerkve. Žal se ob tem pri drugih še vedno vidi ost proti katoliški Cerkvi, kar se je zlasti očitno pokazalo ob priliki unionističnega kongresa v Amsterdamu leta 1948. Sumičijo namreč in napadajo katoliško Cerkve, zlasti zaradi odsotnosti sv. Stolice ob teh kongresih. To so še ostanki starega duha predsodkov in nerazpoloženja proti Rimu. Res je ta duh v glavnem že izgubil svojo moč in dal Bog, da bi kmalu povsod mirno sprejeli znano in staro stališče Cerkve.

Tak pojav skupne želje po zedinjenju je tudi svetovna molitvena osmina, ki jo opravljamo v januarju. Prav molitev za zedinjenje je eno najvažnejših sredstev, ki bo privedlo do pravega zedinjenja. Ta skupna molitev že ostvarja neko edinost v srcih njih, ki zaradi Kristusove želje iskreno molijo, da bi bili vsi eno. Ta srca že veže isti duh, aun Kristusove ljubezni, ki teži za tem, da jih tudi poveže v popolni edinosti v pravi Cerkvi Kristusovi.

Molimo, da bi Bog dal obilne milosti, ki vodi k zedinjenju, njim in nam. Zakaj na zedinjenje in vrnitev ločenih bratov se moramo tako pripravljati oboji: ločeni in katoličani (Newman).

ZGODBA SVETOVNIH EVHARISTIČNIH KONGRESOV

DR. ALOJZIJ KUKOVICA

V eni vatikanskih dvoran se hrani znamenita Rafaelova freska, ki je znana pod imenom „disputa“. Slika predstavlja poveličanje presvete Evharistije. Vsebina slike ne odgovarja dobro imenu „disputa“ (slovensko bi rekli „razpravljanje“), zakaj na njej nihče ne razpravlja; nasprotno predstavlja najlepšo harmonijo. Nebo in zemlja, zbori angelov in svetnikov ter zemskih prebivalcev v svetem spoštovanju zro ter molijo najsvetejši zakrament, izpostavljen sredi med njimi v dragoceni monštranci. — Slika je stara že 400 let. Na njej se pozna sled časa. Na prenekaterih mestih je barva odpadla in se je pokazal surov zid, obrazi svetnikov in angelov so pobledeli, Vera, ljubezen in češčenje sv. Rešnjega Telesa, kar slika pomeni, pa v Cerkvi ne blede in ne bo nikdar obledelo. Vse to je v njej sveže tudi danes v atomskem veku v svojem prvotnem sijaju. Stoletja v Cerkvi niso nič spremenila; vedno je enako živa in neomajna njena vera, enako zvesta njena ljubezen do skritega Jezusa v zakramentu ljubezni.

V našem razmerju do Evharistije se spreminjajo le zunanje oblike njene češčenja. Cerkev je vedno imela za svojo častno dolžnost izkazovati češčenje skritemu Bogu. Čeprav je Kristus v Evharistiji skril ne le svoje božje, temveč tudi svoje človeško dostojanstvo pod skromno podobo kruha in vina, je vendar tu naš Odrešenik, Bog in Kralj. Alfa in Omega vsega. To dolžnost je Cerkev vedno izpolnjevala, čeprav v različnih dobah na različne načine. Danes na največjačnejši način časti sveto Evharistijo z mednarodnimi evharističnimi kongresi, na katerih Kristus vedno znova doživlja slovesno javno izpoved vere, češčenja in ljubezni. Letos se bo od 17. do 24. julija

vršil že 36. takšen kongres v Rio de Janeiro, prestolici Brazilije.

TEŽKA POT DO PRVEGA KONGRESA

Kot velja redno za vse resnično velike stvari je božja previdnost tudi za uvedbo evharističnih kongresov porabila preprosto, neznatno človeško sredstvo, navadno francosko ženo. Bila je to gospodična Tamisier, doma iz Toursa v Franciji. Kako je do tega prišlo?

Bilo je v Lionu, slavnem francoskem mestu, kjer je nekega zimskega dne leta 1872 proti večeru taval po ulicah v črno napravljena žena. Prihajala je iz Švice, a govornica jo je izdajala za prebivalko mesta Tours. Tega in onega mimoidočega je povpraševala po duhovniku Chevrieru, h kateremu je bila namenjena. Ta duhovnik je bil v Lionu in okolici znan po svojem apostolskem delu. Bil je oče najbednejšim, brezdomcem in beračem. Ustanovil je zanje poseben dom, v katerega so bili sprejeti le tisti, ki so imeli tri pogoje: ničesar niso smeli imeti, nič znati in nič veljati. Do vrat tega zavetišča se je preprašala gospodična Tamisier. Plaho je potrkala na vrata svetniškega apostola brezdomcev. Oče Chevrier jo je ljubeznivo sprejel v preprosti sprejemnici. A tudi pred tem dobrim duhovnikom jo je navdajala neka bojazen, bojazen pred tem, da bo morala znova, morda že stotič, pripovedovati isto zgodbo, zgodbo svojega poklica, in da bo morda tudi stotič zavrnjena. Že od mladosti je nosila v srcu klic po redovniškem življenju in je bila uverjena, da ji ga je Bog sam položil v srce. Gnana od tega klica je potrkala že na marsikatera samostanska vrata, pa se ji nobena niso dokončno odprla. Vstopila je najprej v neko zavetišče, da bi postala zavetiščna sestra. Ko ne bi po

4 letih ustanova prenehala, bi se to bilo morda uresničilo. Tako pa je bila spet na cesti. Hotela je vstopiti v kongregacijo presv. Srca, pa ji je predstojnica kratko dejala: Vi nimate poklica za nas: pojdite drugam. Vrnila se je za dve leti domov. Po naključju je spoznala apostola Evharistije patra Eymarda. Zaupala mu je svoje želje in sprejel jo je med častilke sv. Rešnjega Telesa, ki jih je prav tedaj ustanovil. A tudi ta ustanova je prenehala in leto nato je umrl pater Eymard. Med vatiškanskim koncilom je poromala v Rim, da se z modrimi in svetimi možmi posvetuje o svojem poklicu. Nihče ji ni vedel svetovati pravega.

„Morda bi mogla tu pri vas, pater Chevrier, najti to, kar sem iskala od ranih let pa do štiridesetega sedanje starosti,“ je proseče zaključila gospodična Tamisier stotič ponavljano zgodbo svojega poklica. In na ponovlj poskus je Bog odgovoril s ponovnim: Ne! Po končani njeni zgodbi je namreč pater vstal in mirno kot v zavesti, da mu je Bog navdihnil odločitev, dejal: „Ne, tu ni mesta za vas!“ Kot da je gospodična preslišala patrov odgovor, je znova vprašala: „Kaj pravite?“ „Ne! Vi veste, da je v tej hiši prostora le za ljudi, ki ničesar nimajo, ničesar ne vedo in nič ne veljajo. Vi pa imate premoženje, ne veliko, a imate ga. Evangeliju je treba slediti po črki: Pojdite, prodajte vse, kar imate, razdelite izkupiček revežem, nato pa pridite in hodite za menoj! Prvi beračici, ki jo srečate, podarite svojo obleko in si nadevajte cunje. Ko boste to storili, tedaj pridite in poskrbel bom za vašo dušo.“

Neizprosna zahteva patra Chevrierja jo je za čas prestrašila. Tolikšne-mu junaštvu še ni bila dorasla. Jezus, do skrajnosti ubog in nemočen v presveti Evharistiji, ki se mu je hotela vsa predati v ljubezni, še ni prevzel zadnjih globin njenega srca. Sprejela bi uboštvo, duhovno in dejansko, ni se pa mogla odločiti, da bi, lepa kot je bila, zamenjala svojo okusno obleko za cape prve beračice, ki bi jo srečala. Pol leta se je borila. Končno je zmagala. Poiskala je patra Chevrierja in mu dejala: „Pater, pripravljena sem na vse,

samo da bi mogla postati redovnica!“ „Ni mogoče. Redovniško življenje ni za vas. Bog vas noče v redovniškem stanju!“ „Kaj naj torej storim? Ali bi mogla storiti kaj velikega v čast evharističnemu Kralju? Pater Eymard mi je nekoč dejal: hostije morajo pokriti ves svet. Morda... vse življenje bi posvetila tej nalogi.“ „Zares, velika dela v svetu so dela božja. Človek je le orodje v božji roki. Bog ga vzame v roko, nekaj časa dela z njim, pa kot bi se premislil, kot bi spremenil svoj načrt, ga za nekaj časa odloži, spet poprime, spet odloži, dokler ga knočnoveljavno ne porabi za nameravano delo. Vaša naloga je, da ste pokorno orodje v njegovi roki; da mu ležite v kotu, ko vas je odložil, pa da mu služite, kadar vas je poprijel. Bog ima z vami posebno misel, a zaenkrat Vas še ne potrebuje. Čakajte!“ Gospodična Tamisier je odšla z razbolelo, a vendar upanja polno dušo. Storit kaj velikega za evharističnega Kristusa... Kako, kdaj? Čakajte... Preprosta žena ni slutila, kako in kdaj se bo uresničil njen evharistični sen. In vendar se je ta sen že začel uresničevati.

Ko je 1873. leta 60 francoskih poslancev zbranih v kapeli Marijinega obiskanja v Paray Le Monialu posvetilo parlament in vsa Francijo presvetemu Srcu Jezusovemu, je gospodična Tamisier zaslutila uro, ko jo bo božja roka prijela, da po njej izvrši neko veliko delo.

Gospodična Tamisier se je preselila v Ars. Tam živi, čaka in moli. V njeni ljubezni do evharističnega Jezusa jo ogreva zgled svetniškega Janeza Arškega, ob katerega grobu živi. Tam ji dozori sklep, zastaviti vse sile, da pride do evharističnega romanja v Avignon, starodavno mesto, kjer je že 600 let dan in noč izpostavljeno Najsvetejše v kapelici belih očetov. Svetniški slepi škof Ségur, kateremu razloži načrt, se ves zavzame zanj. 30. julija 1874 res poroma 500 romarjev iz Marsella k belim očetom v Avignon. Ali naj bodo torej evharistična romanja to, kar naj odslej širi gospodična Tamisier?

Monsignor Marmillod ji svetuje: „Da vaša zamisel v polnosti doseže svoj

namen, bi bil potreben evharistični kongres.“ To je bilo odločilna beseda. Evharistično gibanje morajo prevzeti evharistični kongresi, ki naj imajo mednarodni značaj in najvišje papeško odobrenje. Gospodična Tamisier spozna božjo zamisel; moli, dela in organizira. Že naslednje leto se zbere 100.000 francoskih romarjev na evharističnem kongresu v mestu Donai. Gospodična Tamisier potuje nato v Belgijo, da bi deželo navdušila za evoj evharistični pokret. Kardinal Dechamps iz Maline sam se navduši in zadevo priporoči tudi holandskemu škofu v Utrechtu; a stvar naj bi dokončno in odločilno vzel v roke amsterdamski škof Snikers. Tu pa naleti pokret na nerazumevanje. Gospodična Tamisier se vrne v Belgijo, kjer jo čaka novo razočaranje: sv. stolica je kardinalu Dechampsu odgovorila, da se stvar odloži, ker ni dozorela.

Vodstvo pokreta preide iz laičkih v kleriške roke. Svetniški prelat Ségur zbere nekaj navdušenih častilcev sv. Rešnjega Telesa. Med pogovorom mu nekateri svetujejo, naj se zamisel za evharistične kongrese opusti, češ da ji uradna Cerkev ni naklonjena. „Nikdar,“ se glasji odločen škofov odgovor, „mislil evharističnih kongresov prihaja od Boga.“ Gospodična Tamisier nasvetuje, da bi ponovno prosili sv. stolico za odobrenje. Preden so to storili, prelat Ségur težko oboli. Ni več zmožen aktivno posegati v razvoj zadeve. Eden od najožjih njegovih sodelavcev gre osebno v Rim k Leonu XIII., da mu ponovno in sedaj osebno razloži načrt evharističnih kongresov in ga poprosi za potrebna dovoljenja. Leon XIII. je na zamisli prepoznal sledi božjega navdih. 16. maja 1881 je s posebnim pismom prelatu Ségurju odobril in blagoslovil 1. mednarodni evharistični kongres, ki se je veličastnem vzdušju vršil še isto leto v Lillu v Franciji.

Nekaj dni potem, ko je prejel papeževo pismo, je mons. Ségur, predsednik izvršnega odbora za prirejanje kongresov, umrl. Bilo je to tri tedne pred kongresom v Lillu, ki se je vršil 28. junija 1881.

Sen gospodične Tamisier se je veličastno uresničil. Veliko delo, za katero

jo je Bog izbral, je bilo izvršeno. Položeni so bili temelji vseh nadaljnjih mogočnih mednarodnih evharističnih kongresov.

VRSTA KONGRESOV DO DANES

Prvemu mednarodnemu kongresu je sledilo še 34 drugih. To je dolga vrsta dosedanjih kongresov:

1. Lille	1881
2. Avignon	1882
3. Liège	1883
4. Fribourg	1885
5. Toulouse	1886
6. Paris	1888
7. Antwerpen	1890
8. Jeruzalem	1893
9. Reims	1894
10. Paray-le-Monial	1897
11. Bruxelles	1898
12. Lourdes	1899
13. Angers	1901
14. Namur	1902
15. Angoulême	1904
16. Rim	1905
17. Tournai	1906
18. Metz	1907
19. London	1908
20. Köln	1909
21. Montreal	1910
22. Madrid	1911
23. Dunaj	1912
24. Malta	1913
25. Lourdes	1914
26. Rim	1922
27. Amsterdam	1924
28. Chicago	1926
29. Sidney	1928
30. Kartago	1930
31. Dublin	1932
32. Buenos Aires	1934
33. Manila	1937
34. Budapest	1938
35. Barcelona	1952

V vrsti teh kongresov je bil vsak naslednji veličastnejši od prejšnjega. Narodi tekmujejo med seboj, kateri bo evharističnemu Kralju pripravil večje slavje. In evharistični Jezus povrača izkazano mu ljubezen z novo ljubeznijo; grešniki se povračajo k Bogu, mlačneži se ogrevajo, dobri postajajo boljše — evharističnim kongresom v posameznih narodih sledijo prave duhovne pomladi.

NOV DOKUMENT O PREGANJANJU VERE DOMA

SPOMENICA ŠKOFOV O NEKAZNOVANIH NAPADIH NA PREDSTAVNIKE KATOLIŠKE CERKVE

7. oktobra 1953 so katoliški škofje v Jugoslaviji naslovili na Zvezni izvršilni odbor Federativne ljudske republike Jugoslavije poslanico, v kateri so naštelj vse napade, ki so se primerili katoliškimi škofom in duhovnikom od leta 1947 pa do leta 1953. Ta poslanica je sedaj po tajnih kanalih prodrla tudi v inozemstvo in bila najprej objavljena v hrvatskem listu „Danica“ z dne 22. septembra 1954. V kratkih stavkih škofje nizajo žalostne dogodke. Brez strahu ugotavljajo, da krivci do sedaj niso bili kaznovani, dasi je sam Tito izjavil, da so bili taki napadi protizakoniti, ki je poleg tega še dodal, „da mi vztrajamo na tem, da se na naši zemlji zakoni spoštujejo“. Celotno besedilo spomenice je sledeče:

Izvršilni odbor škofovskih konferenc katoliškega episkopata republike Jugoslavije želi opozoriti odgovorne nosilce oblasti na dogodke, ki so se primerili kat. škofom, oziroma njihovim delegatom in duhovnikom v zvezi z izvrševanjem cerkvene službe. Naj nam bo dovoljeno, da omenimo naslednja dejstva:

I.

1. Leta 1947 dne 24. avgusta je prelat dr. Jakob Ukmar delil zakrament sv. birmo v Istri; ob tej priliki so ga neki ljudje tako zelo pretepli, da se je moral zateči v bolnišnico, ki jo je zapustil šele po enem mesecu.

2. Leta 1948 je doživel senjski škof dr. Viktor Burić v Čabru napad s kamenjem; radi tega je moral prekiniti svoje škofovsko delovanje in se vrniti domov.

3. Ljubljanski škof mons. Anton Vovk je hotel 20. januarja 1952 izvršiti obred sv. birmo v bližini Novega mesta; toda že na novomeški železniški postaji so ga polili z bencinom in zažgali, tako da je prejel težke opekline, ki so ga spravile na rob smrti in radi katerih se je moral dolgo časa zdraviti v bolnišnici in doma.

4. Dne 16. julija 1952 je šibeniški škof dr. Ciril Banić odšel v vas Vodice pri Šibeniku, da tam podeli sv. birmo. Na potu so ga napadli s kamenjem in s strelji. Nekaj dni nato so ga v kraju Zaton pri Šibeniku zasuli z jajci in mu

natresli nekega praha v oči. Dne 2. avgusta 1952 so mu preprečili dohod v vas Šepurin blizu Šibenika, kjer je hotel birmovati. O vsem tem je škof Banić obvestil okrožno oblast v Šibeniku in predsedništvo vlade preko Verske komisije v Zagrebu.

5. V začetku julija 1952 je pomožni škof senjsko-reški mons. Josip Pavličić delil sv. birmo v Gorskem Kotaru. V Čabru je med samim obredom 5. julija doživel težek napad s kamenjem, tako da si je komaj rešil življenje. Takoj po dogodku je obvestil Tajništvo notranjih zadev v Zagrebu in Versko komisijo v Zagrebu o tem primeru.

6. Dne 22. julija 1953 se je pomožni splitsko-makarski škof dr. Franjo Franić moral umakniti pred preganjalcji na svojem birmanskem potovanju iz Metkovića preko Makarske v Split. 23. julija 1953 so ga znova napadli v frančiškanskem samostanu v Makarski, kjer so napadalci vrldi v poslopje, ga izveleli na vrt, tam pretepli in nato izgnali iz mesta. Škof Franić je o tem obvestil jugoslovansko vlado z dopisom škofijskega ordinariata v Splitu z dne 25. julija 1953, št. 1341, njegovi duhovniki pa so podrobno opisali incident v pismu z dne 30. julija 1953, ki so ga naslovili na predsednika hrvaške republike dr. Bakarića.

7. Zagrebški pomožni škof dr. Josip Lah se je 26. julija mudil v Križevcih

ob priliki cerkvenega prošenja. Ob 9 zvečer so napadalci vdrlj v župnišče, razbili vrata, prekinili električni tok in navalili s steklenicami, stolj in kuhinjsko posodo na duhovščino, zbrano v obednici. Pri tem je bil napaden tudi sam križevski vladika dr. Bukatko. Materialna škoda je bila ogromna; škof dr. Lah pa je moral plačati povrh tega še 7.500 dinarjev, da so ga v službenem vozu odpeljali v Zagreb.

8. Dne 1. avgusta 1953 so priredili demonstracije na Hvaru proti nadškofu Mihaelu Pušiću. Na noč so bili na njegova vrata in vpili proti njemu, ob 10 zvečer pa je moral sprejeti odposlanstvo razgrajačev. Isti nadškof tudi ni mogel radj nasprotovanja izvršiti birme na otoku Visu.

9. Dne 3. avgusta so dejansko napadli Don Andrija Mardešića, župnika iz Pošpilja na Visu. Zbili so ga na tla, hodilj po njem in ga tolkli z različnimi predmeti.

10. Z Visa so pregnali Don Pavao Tomića, kanonika na Hvaru, ki je iskal po petih mesecih težke bolezni na zdravnikov nasvet okrepiteve zdravja na otoku Visu. O vsem tem je škofijski ordinariat na Hvaru podrobno poročal Zveznemu izvršnemu odboru v Beogradu v dopisu z dne 8. avgusta 1953, št. 727 ter Izvršnemu odboru v Zagrebu.

11. Dne 4. avgusta 1953 se je moral prisiljen umakniti iz svojega rojstnega kraja Donji Dolac pri Splitu, kjer je iskal okrepiteve po težki boleznj šibeniški škof dr. Banić. Osebo sta prišla k njemu predsednika Socialistične zveze delovnega ljudstva Stanić in Smodlaka ter ga pozvala, naj se odstrani tekoma pol ure, če hoče ostati pri življenju.

12. Dne 8. avgusta 1953 so zagrebškemu pomožnemu škofu dr. Franju Salis-Seeviju preprečili birmovanje v vasi Cvetlin, okraj Ivanec; škof, ki ima 80 let je moral poslušati nizke vzklike in žaljive besede; poleg tega so mu prerezali gume na avtomobilu, tako da je bilo škode za 50.000 dinarjev. Vsled teh napadov je moral škof Salis prenehati z birmovanjem, dasi je bilo že najavljeno vernikom. Dr. Salis je o tem obvestil predsednika države, podpredsed-

nika Rankovića, oblasti v Zagrebu in Zvezni izvršilni odbor v Beogradu z dopisom nadškofijskega urada v Zagrebu št. 179 od 28. avgusta 1953.

13. 10. avgusta 1953 je doživel napad Don Josip Marendić, škofijski tajnik iz Splita, ko se je ustavlil v frančiškanskem samostanu v Sinju. Napadalci so ga povlekli iz samostana in ga onesvečenega pustili na ulici. Radi zadobljenih ran se je moral zdraviti dalj časa.

14. Dne 14. avgusta 1953 je bil na ulici fizično napaden šibeniški generalni vikar mons. Ante Radić; dve ženski sta ga obrecali in oklofotali ter mu zbili klobuk z glave.

15. Dne 22. avgusta 1953 ob 6 zvečer so izgnali banjaluškega škofa mons. dr. Dragutina Čelika iz župnije Volaršurkovec pri Ljubiji, kjer naj bi naslednji dan podelil sv. birmo, potem ko jo je nemoteno opravil v petih drugih župnijah. Napadalci so mu sporočili, da je izgnan iz svoje škofije in da mora zapustiti Bosansko Krajino. Iz Šurkovca so ga na tovornem avtomobilu nasilno odveкли v Prijedor, kjer so ga zlasti na postaji sramotili nad pol ure; tolkli so ga od vseh strani in ga obmetavali z jajci. Ko je po nalogu demonstrantov vstopil na vlak v smeri Slunje, so nekateri demonstranti šli za njim, mu razbili na drobne kosce veliki škofovski križ in škofovsko palico, ki jo je rabil pri delitvi sv. birme. Nadaljevali so s pretepanjem in škofu grozili, da ga bodo vrgli v reko Sano. Vsakdo, ki je odšel iz vagona, je škofa udaril po gornjem delu nog. Sramotilnih besedi, ki so bile izrečene protj škofu, niti ne želim oponavljati. V Zagrebu se je dal škof dr. Čelik 24. avgusta zdravniško pregledati. Pri tem je bilo ugotovljeno: „Na čelu nad obrvjo koža raztrgana. Nad desnó prsno bradavico kot jajce debela oteklina s temno podplutbo kožnega tkiva. Na notranji strani leve nadlakti za dve jajci velika podplutba. Na desni strani spodnjega roba lopatice velika temna lisa; na levem stegnu podkožno krvavenje. Vse to radi sirovih udarcev. Če ne nastopijo nepredvidene komplikacije, bo zdravljenje trajalo šest te-

dnov.“ Na postaji Slunji so škofa Čelika še dvakrat udarili s težkim kamnom v ledja. Z njim vred so slabo postopali tudi z njegovim tajnikom Severinom Pernekom. Radi zadobljenih ran škof Čelik ni mogel oblastem osebno poročati o tem, kar se mu je primerilo.

16. Dne 3. septembra 1953 so demonstrantj med 19,30 in 20,30 v velikem številu napadli škofijsko palačo v Šibeniku. Razbili so okna in vdrlj v poslopje, kjer so pretili, psovali in sramotili. Nato so odšli pred semenišče, razbili štiri okna, poškodovali večje število oken, poteptali pet križev, ki so bili na steni in prav tako nekaj slik. V semenjšču so našli generalnega vikarja Don Ante Radića; potem, ko so ga tolkli in vlačili sem in tja, so ga vrgli na tovorni avto in ob 11 ponoči odpremili iz Šibenika v Split. Ob 1,30 ponoči je skupina deset do petnajst oseb pod vodstvom krajevnega predsednika Socialistične zveze delovnega ljudstva v Šibeniku Živojina Balata vdrla v škofijsko palačo, dvignila škofa dr. Banića iz postelje in ga v sanitetnem vozilu ob 4 zjutraj pripeljala v Split. 5. septembra 1953 se je na noč ponovno zbrala skupina demonstrantov pred minoritskim samostanom v Splitu, kjer se je mudil po omenjenem izgonu škof Banić. Vdrlj so v klavzuro in zahtevali, da škof takoj odide. Škof je izjavil, da je voljan odpotovati, če razpršijo ljudi, ki so hoteli škofa napasti. Ker se to ni zgodilo, je škof ostal v samostanu. Umaknil se je v kor samostanske cerkve; tja sta potem prišla dva miličnika in dva omladinca z namero, da ga nasilno odpeljeta. Škof, ki trpi na srcu, se je pri tem onesvestil. Prenesli so ga v najbližjo sobo. Kakor hitro so demonstrantj to zvedeli, so obsuli okno sobe s kamenjem in škofu grozili s smrtjo. Vse to je trajalo do 1,30 ponoči. Soba je bila polna kamenja. Ob 4 zjutraj je prišel miličnik k škofu in mu nasetoval, naj se umakne v kako drugo hišo, ker se bodo demonstracije nadaljevale. Škof je odgovoril, da ne more iti nikamor drugam kot v bolnišnico, ker se je počutil zelo slabega. Poklicali so zdravnika, ki ga je pregledal in poslal v bolnišnico, kjer je ostal od nedelje do petka. Nato

se je z vlakom odpeljal v Zagreb, kjer je še danes. Radi boleznj pa do sedaj ni mogel sestaviti dopisa, v katerem bi obvestil vlado o incidentih, ki jih je moral pretrpeti.

17. Dne 5. septembra je bil izgnan iz Zlarina pri Šibeniku Don Ivo Pavlović, tamošnji župnik; 6. septembra je moral radi groženj zapustiti svoje službeno mesto v Prvič-Luki tamošnji župnik Don Vojko Devetak.

18. Koncem avgusta je šel šibeniški kanonik Don Srečko Pavić v Zablacé, da tam mašuje. Med sveto mašo so pognali otroke iz cerkve, njega pa na povratku fizično napadli in ranili na nogi.

19. Sredi septembra se je peljal o. Gabro Bedrića, župnik v Stankovcih (blizu Benkoveca) na kolesu v podružno cerkev. Na potu so ga ustavili, mu vzeli kolo, njega s silo vrgli na tovorni avto in ga izkrčali blizu Vodice s pretnjo, naj se ne vraća v svojo župnijo. Sedaj živi v Zagrebu.

20. Najtežji primer se je dogodil kanoniku Pon Pavlu Poša iz Dubrovnika. Dne 7. septembra je šel na otok Mljet, da tam mašuje vernikom, ki so brez lastnega duhovnika. Na ladji so mu s silo onemogočili izkrcanje na otoku, tako da je moral nadaljevati pot proti Korčuli. Naslednji dan 8. septembra je bil težko napaden in ko je ladja prispela v dubrovniško luko Gruž, so ga na krovu znova napadli s tako silo, da je Poša padel v morje; ko se je skušal rešiti, mu nekateri mornarji niso hoteli pomagati. Nasprotno! Tolkli so po njem in ga silili v vodo. Napol onesveščenega so končno le privlekli na króv ladje, ki je nato nadaljevala pot proti Herceg Novi. V tem kraju so ga znova napadli in brez zavesti pustili na obali vse do zore. Sedaj leži kanonik Poša poln težkih poškodb v gipsu.

21. Končno omenjamo še en zelo težek incident, ki se je primeril meseca septembra škofu Lajčo Budanović v Somborju. Zadostuje, če povemo, da je škof Budanović starček 80 let, katerega so madžarske oblasti za časa vojne kot rodoljuba odvedle v internacijo, kjer je mnogo pretrpel. Radi incidenta ni mogel izvršiti svoje škofovske dolžnosti in podeliti sv. birme.

II.

Samo po sebi se po vseh teh dogodkih poraja vprašanje, zakaj se je ravno zadnje čase na raznih krajih (od Sombora do Dubrovnika) pokazala tolika napadalnost proti katoliškim škofom in duhovnikom. Nedvomno so se povsod napadi izvršili na isti način in pod istimi gesli.

Pada v oči, da so takj izpadi trajali večkrat po več ur, pa organi javne varnosti niso znali zaščititi napadenih cerkvenih služabnikov. Demonstranti so nastopalj tako, kot da bi katoliških škofov ne ščitil državni zakon. Ni nam znano, če so bili krivci klicani na odgovor.

Mi katoliški škofje take pojave obsojamo, ker:

a) kršijo nedotakljivost državljanov, ki je zaščiten v čl. 28 ustave,

b) kršijo nedotakljivost stanú, zadržane v čl. 29 ustave,

c) ker čl. 28 ustave obstoja samovoljni izgon verskih predstavnikov iz njih sedeža. Takole pravi: „Samo v primerih, kj jih predpisuje zakon, se da državljana pregnati iz njegovega prebivališča.“

d) ker ti izpadi preprečujejo svobodo izvrševanja verskih obredov, ki je zajamčena v čl. 25 ustave, točka 3 in 5 zakona o pravnem položaju verskih skupnosti,

e) ker omejena divjanja predstavljajo kazniva dejanja po kazenskem zakoniku in to: težke in lahke telesne poškodbe, zlobno poškodovanje tuje imovine preprečevanje svobode gibanja, zmerjanje in klevetanje, nedovoljeno zbiranje ljudi, izzivanje verske mržnje, sramotenje verskih čustev večine naroda.

III.

Z zadovoljstvom ugotavljamo, da so vrhovni predstavniki državne oblasti obsodilj dejanja, zaradi katerih mi sedaj protestiramo, za protiustavna in protizakonita.

Tako je n. pr. Cvijetin Mijatović, podpredsednik republike Bosne in Hercegovine izjavil, „da politični voditelji ne bi smelj dovoliti, da se z reakcionar-

ni mi popi fizično obračunava“ („Borba“ 21. septembra 1953, št. 237).

Djuro Pucar, predsednik republike Bosne in Hercegovine je rekel: „Gre za izrodke, ki so se primerili radi neodgovornosti in nezadostne politične zrelosti poedincev, tako da so nekatere osebe bile oškodovane v svojih pravicah, ki jih zagotavljajo ustavni in drugi zakonski predpisi. Taka nezakonita dejanja se ne dajo oviti s plaščem politične borbe, ki jo vodi Socialistična zveza. So škodljiva za našo skupnost in nimajo ničesar skupnega s stališčem in nalogami Socialistične zveze („Oslobodjenje“, št. 2168 od 16. septembra 1953).

Končno je tudi sam predsednik jugoslovanske republike maršal Tito v svojem govoru v Rumi dejal o teh izgrelih: „Mi se s tem ne skladamo in obsojamo take postopke, ker imamo za borbo na razpolago daleko močnejša sredstva. Mi ne želimo fizičnih obračunov in smo proti njim. To je nekulturen pojav, je protizakonito, a mi zahtevamo, da se v naši zemlji zakoni spoštujejo“ („Vjesnik“ št. 2666, 28. septembra 1953).

IV.

Zato s polno upravičenostjo pričakujemo, da se prestopki zoper ustavo in zakon popravijo, zlasti pa, da se da čimpreje škofom in duhovnikom, kj so bili pregnati s svojih službenih mest, možnost povratka v njihov stalni kraj.

V bodoče morajo organi oblasti ščititi pravice, ki jih jamčijo ustava in zakonski predpisi in tako omogočiti, da bodo odslej vsi cerkveni služabniki mogli brez motenj vršiti svoje stanovske dolžnosti.

Na koncu bi radi pripomnili še tole: Ob priliki navedenih izpadov in v mnogih drugih prilikah se očita škofom in duhovščini, da so sovražniki države in izdajalci naroda. Proti takim trditvam se hočemo neenergičneje zavarovati; in če izhajajo take trditve iz maščevanja, ker katoliški episkopat ne odobrava duhovniških združenj moramo izjaviti, da si je to stališče osvojil celokupni episkopat, seveda izključno samo za verska in cerkveno disciplinska vpraša-

VZGOJA V DRUŽINI

DR. IVAN AHČIN

Pod vzgojo v družini razumevamo ono vzgojno delo, ki ga starši opravljajo na svojih otrocih, da jih vsposobijo za pošteno, delovno, krščansko življenje, zlasti tudi za bodočji zakon.

Jasno je, da mora biti v današnji dobi vzgoja v družini prilagoden sodobnim razmeram in ustrezati družini, kakor danes obstaja. Moderna družina je namreč v mnogočem drugačna, kakor pa je bila še pred desetletji. Gospodarski, socialni in kulturni vplivi so zapustili svoje sledove tudi na osnovni celici družbe, ki je družina. Brez oklevanja moremo reči, da je današnja družina v družabnem, pravnem in miselnem pogledu že drugačna, kakor pa je bila družina, iz katere smo mi sami izšli. Mnogo bolj pa velja to za izseljensko družino.

1. Življenje v družini se je spremenilo

Današnja družina je od nekdanje drugačna že po svoji sestavi. Nekoč

nja. Od tega stališča škofje ne morejo odstopiti.

Globoko se zavedamo, da nismo grešili v lojalnosti ne proti državi ne proti narodu. Lojalnost nam nalaga že naše versko prepričanje. Nasprotno pa smo mnenja, da so demonstranti s svojimi izbruhi proti katoliškim škofom in duhovščini ne le kršili zakone, temveč povzročili škodo tudi ugledu države.

Za poslovni odbor:

Dr. Josip Ujčić, l. r.,

vršilec dolžnosti predsednika škofovskih konferenc

Dr. Gabrijel Bukatko, l. r.,

tajnik škofovskih konferenc,

dr. Franjo Salis, l. r.,

dr. Maksimilijan Držević, l. r.,

dr. Ćiril Banić, l. r.,

dr. Dragutin Ćelik, l. r.

je družina skoraj vedno obsegala tri rodove: starše, otroke, deda in babico, pa še služinčad in pogosto tudi bližnje sorodnike, neporočene tete in strice. Družinska skupnost je bila številnejša in obsežnejša. Dandanes so takšne družine le še izjeme. Razni so vzroki, da se je družinski obseg skrčil. Eden glavnih je pomanjkanje stanovanjskega prostora.

Tudi gospodarsko današnja družina kaže spremenjen obraz. Nekoč je družina bila ne le družabna, ampak tudi gospodarska proizvodna enota. Člani družine so bili izučeni v raznih obrtih. Pa tudi kasneje, v prvi dobi industrializma, so družine še doma izdelovale in prelovale blago za industrijskega podjetnika. Danes pa je družina le še skupina konsumentov. Vsi njeni člani, večkrat celo mati, hodijo na delo izven doma. Ako imajo še skupno gospodinjstvo, je treba vse zunaj kupiti. Gospodarsko se je družinsko občestvo spremenilo v skupno obednico in skupno spalnico, marsikje pa niti to ni več.

Roditeljska oblast v družini izredno hitro pada. Otroci, ki zgodaj sami zaslужijo, se gospodarsko pa tudi miselno osamosvoje od staršev. Oče je večji del izven doma. Mati pa mora na veliko žalost opazovati, da so otroci večkrat drzni, neposlušni, vseznali, ki ne spoštujejo njene ljubezni, njenega truda in njenih izkušenj.

Še pred 50 leti je bila samo izjema tista slovenska družina, ki ne bi hodila k maši, kjer ne bi prejemali zakramentov, se ne bi udeleževali javnih pobožnosti in bi tudi doma ne molili. A kako je danes s spolnjevanjem verskih dolžnosti po slovenskih družinah?

Delo v tovarni, neugnaná skrb za vsakdanji kruh, tesnoba stanovanj, pomešanost z ljudmi drugih ver in navad in na splošno Bogu odtujeno okolje, v katerem živi naš človek, je vzrok, da

ni več časa za skupno jutranjo in večerno/molitev, za skupni rožni venec, morda celo ne več za nedeljsko službo božjo.

Ali še veste, kako je nekoč Slovenca povsod spremljala pesem: od jutra do noči, pri delu in počitku, ob nedeljah in ob prazničnih dneh, v družbi ali če je bil sam? Zadovoljno in veselo ljudstvo, ki je v svojo narodno popevko nagromadilo biserov pristnega ljudskega čustvovanja. Marsikakā družina je za sebe sestavljala cel pevski zbor. Ni bila redkost, da ti je udarilo na uho ubrano petje, ko si stopiš v obrtno delavnico.

Tudi danes iz mnogih hiš doni petje in muzika. Pa to je radio ali gramofonske plošče, ki jih navijajo, da ubijejo čas in napolnijo praznino svoje duše.

Močno razpredeno socialno zavarovanje je družini vzelo odgovornost za starčke, bolne, oslabele. Danes je država ali občina prevzela socialno skrbstvo za bolnike, betežne in starostno onemogle.

O vzgoji v družini je kar težko govoriti. Javne ustanove, ki stoje na stališču, da je otrok po naravi dober, sploh ne vzgajajo, ampak otroka le še poučujejo. Temu zgrešenemu zgledu slede tudi mnogi starši. Vzgojo otežujejo tudi še drugi vzroki: pomanjkanje časa, smrt staršev, razporoka, razbitje domačega ognjišča, itd.

2. Prva in poglobitna dolžnost roditeljev

Ne bi pa hoteli s tem naštevanjem sprememb, ki so zadale družinsko življenje, biti kakor Jeremija na jeruzalemskih razvalinah. Ni vse slabo, kar prinaša novodobno življenje!

Res je, da se je družina skrčila. A prav to omogoča tesnejše in globlje sožitje med otroci in starši. Odnosaji med možem in ženo, kakor tudi med starši in otroci morejo biti bolj pristržni, osebni, neposredni, iskreni, ker odpadejo osebe, ki ne pripadajo bistveno družinskemu krogu. Vpliv sorodnikov na medsebojno življenje zakoncev in otrok utegne biti ugoden, a prav tako tudi neugoden, ki podira notranjo povezanost družine.

Zato pravimo, da ni treba motriti le senčnih strani novega življenja. Zgodo-

vinske in sociološke izkušnje kažejo, da je družina kot naravna in nujna družba tudi najbolj trdoživa družabna oblika, ki ima s svojim naravnim teženjem in stalnimi lastnostmi čudovito sposobnost, da se prilagodi najbolj različnemu družabnemu okolju.

Gotovo družina v današnjih razmerah, — posebno izseljenska družina —, nima ne primernih ne zadostnih sredstev, da bi mogla svojim otrokom nuditi vso potrebno izobrazbo. Kaj takega bi zmogle le najbolj bogate družine, ki razpolagajo z zadostnimi sredstvi, da morejo vzdrževati kopico družinskih učiteljev. Toda težko bomo našli tudi med modernimi starši, ki so ohranili še količkaj naravnega roditeljskega čuta, takšne roditelje, ki bi se za vzgojo svojega otroka nič ne brigali in ki bi njegovo usodo brezbrizno prepustili šoli in ulici. Tudi v spremenjenih razmerah se starši zavedajo svoje naravne dolžnosti, katero jim vest velewa, da vzgoje svojega otroka tako, da bo vreden član človeške družbe in dober božji otrok. Še tako melomarna in versko brezbrizna okolica jih njihovih vzgojnih dolžnosti ne more osvoboditi. Naj bodo razmere kakršne že: Prva in poglobitna dolžnost roditeljev je, da pomagajo v otrokovi duši zmagi dobrega nad zlom; da krepe, kar je slabotnega v njem, da oživljajo, kar je v nevarnosti, da zamre pod plevelom slabih nagnjenj. Starši so dolžni, da vzgoje svoje otroke tudi v pravem družinskem duhu, da bodo pravilno pojmovali naravno in posvečeno zakonsko ustanovo in bodo tudi sami nekoč dobri zakonski možje in zakonske žene.

3. Na kaj je treba pri vzgoji polagati posebno važnost

Ne pričakujemo, da bi mogli v tem skromnem članku nuditi kaj bistveno novega čitateljem „Duhovnega življenja“, ki že leta prebirajo vrsto izvrstnih in strokovno nad vse usposobljenih član- kov izpod peresa odličnega vzgojeslovca profesorja dr. R. Hanželiča. Pričujoči spis more le od druge strani potrditi pravilne in psihološko globoko zasnovane vzgojne poglede našega vzgojeslovnega izvedenca. Tudi se hočemo omejiti le na nekaj vzgojeslovnih opomb:

a) V razmerah, v kakršnih se naša izseljenska mladina giblje in dorašča, je bistvene važnosti, da si ohrani čisto življenje. Sicer že vsaka splošna vzgoja prispeva tudi k spolni vzgoji. V ožjem pomenu pa obsega nalogo staršev, da pouče otroka o raznih skrivnostih življenja. Žal večina staršev te svoje naloge ne izpolni, ker ne najdejo pravilnega in naravnega odnosa do spolnega vprašanja. Znanje gotovo ne more nadomestiti čistosti. Vendar pa je gotovo, da pravilen pouk od strani staršev more otroka rešiti nevarnosti, da bi v pubertetni dobi brez krivde zapadel občutju zadolženosti in grešnosti, kar more imeti usodne posledice za njegov kasnejši razvoj. Otroci morajo od staršev zvedeti, kako velike vrednosti je čistost duha in srca in kako velike vrednote za telesni in duševni razvoj so z ohranitvijo čistosti združene. „Blagor čistim, ki bodo Boga gledali.“ Pa tudi v tostranskem življenju le čista srca pojejo pesem, ki je za druge neumljiva in nedostopna.

Zato je treba izrecno poudariti, da je le biološka razlaga spolnega problema nezadostna. Spolnost nikakor ni zadeva le biološke strani življenja. Je del celote. Pomen ima za celega človeka, torej tudi za dušo in duha. Vprav zato je spolno vprašanje treba vzgojno obravnavati. Izhodišče je za pouk o očetovstvu in materinstvu, o družini in družbi sploh. Mlad človek mora od svojih vzgojiteljev zvedeti, kakšen smisel in pomen ima premagovanje samega sebe. Zgodaj rabljene spolne sile ovirajo duševni razvoj, zavirajo tudi svežo telesno rast. Nemški biolog Muckermann s tem v zvezi opozarja na znano dejstvo, da se pri primitivnih narodih zaradi zgodnjega spolnega izžvljanja hitro pojavi vpadanje duševnega razvoja in zanimanje za duhovne dobrine. Sicer pa mladostnik sam opazi, da ga popuščanje v nagonskem življenju vodi v plitkost, v brezbržnost za duševni vzpon in v neznačajnost, medtem ko volja do zmage nad nagonskim človekom v njem krepi voljo do dela in pogumnega, veselega gledanja na življenjske maloge. Vse te momente mora vzgojitelj mladostniku pojasniti in njihov proces ute-

Ne samo mati, tudi oče ima dolžnost in mnogo priložnosti za vzgojo svojih otrok. Uvajanje v življenje, odkrivanje skrivnosti in odgovori na stotine vprašanj malih radovednežev — to zahteva veliko življenjske modrosti, pa še več potrpežljivosti

meljiti. Pri tem je važno, da vzgojitelj ostane stvaren in da mladega človeka usmerja k ciljem, ki so človeško dosegljivi. Zgrešena motivacija in previsoke zahteve morejo vzeti potrebni pogum. Važno je tudi, da vzgojitelj izbere pravi trenutek za pojasnilo v teh vprašanjih.

Papež Pij XII. je v nagovoru na francoske družinske očete 18. septembra 1951 opozoril na važnost spolne vzgoje, kjer je premalo ali preveč pouka enako škodljivo. Zadevna „literatura“ navadno pretirava vlogo spolnosti v celotnem življenju. Spolnost postane skoraj sama sebi namen in se čisto prezre njena ureditev na otroka, zakon in družino. S pojasnilom o spolnih zadevah mora vedno iti sporedno trdna npravstvena vzgoja in zlasti navodilo o uporabi nadnaravnih sredstev, molitve in prejemanja zakramentov. „Vsak katoliški vzgojitelj, ki je tega imena in naloge vreden, pozna odločilno vlogo, ki

jo za posvetitev človeka imajo nadnaravne moči, pa naj bo mlad ali odrasel, v zakonu ali izven zakona.“

Torej, kakor so nekdanj janzenisti pretiravali v svojem stališču, da je najbolje in edino pravilno o teh vprašanih sploh ne govoriti, tako moderni večkrat pretiravajo z drugo skrajnostjo, ki je enako škodljiva in nevzgojna.

b) V zvezi s spolno vzgojo so starši bolj ko kdo drugi poklicani, da pri svojih doraščajočih otrocih vzbude idealno podobo o drugem spolu, s katerim se bodo nekoč združili v dosmrtno zvezo. O tem se žal v družini govori malo ali nič. In vendar bi vsaj sredi slovenskega krščanskega občestva moral biti za fanta ideal žena, ki je devica in mati, in za dekleta mož, ki ima v sebi nekaj volje in sile, ki je gospodar nad svojimi nižjimi nagoni in vitez napram svoji bodoči ženi.

c) Kako je s pojmom zakona pri naši današnji mladini, njegovo enotnostjo in in neločljivostjo? Težko je ohraniti naravnih in krščanski pojem o zakonu po vsem tem, kar mladina sliši, vidi in bere o svobodni ljubezni po revijah, kinopredstavah, gledališčih, po radijskih oddajah in zlasti po tolikih vsakodnevnih slabih zgledih. Tozadevno je treba zlasti s primerno literaturo otrokom razbistriti pojme, da bodo umevali, da je na monogamičnem zakonu dejansko zgrajena vsa pravost družbe in da svobodna ljubezen človeka ne osvobodi, ampak ga le zasužni erotičnim strastem in nižjim nagonom. zlasti pa je svobodna ljubezen greh proti družinskemu ognjišču, proti njegovi enotnosti in stalnosti ter proti bistvenim pravicam otroka in njeovega normalnega razvoja.

PROPAD DRUŽINE NA ŠVEDSKEM

Švedska zakonodaja je že leta 1920 proglasila popolno enakopravnost moških in žensk. Dijaki se morajo v šolah učiti kuhanja, šivanja in drugih domačih del. Možje vršijo številne gospodinjске opravke na svojem domu. Nasprotno pa veliko številu žena izvršuje najemno delo izven domače hiše. Dočim je bilo v letu

Na pot

(Letalki)

Sinjine se pred tabo tko blesteče, obkrožajo te jasnih zvezd sijaji: nebesnih znamenj čudoviti mlaji — en hip se ne zapro oči želeče.

Tvoj pot zavida morje valoveče, jezer šumenje, ravni, gorski kraji, ubranost rek, s pragozdi tihi gaji, ljudi krdelo le v zemljó kloneče.

Iz nizkih dni in časa ozke stene je duša zaželela si sproščenja, amerikanstvo je v svoj takt ne vklene.

Ni zračni let poslednji cilj teženja, iznad stvari se ti skrivnost razklene: živeti z Bogom — konec hrepenenja.

Slavko Srebrnič

1880 zaposlenih žena izven doma le 8%, je to število v letu 1940 narastlo že na 40%. In kakšne so posledice tega stanja? V letu 1935 ni imelo nobenega otroka v 40% vseh zakonskih parov. Silno redke so družine, ki bi imele več kot dva otroka. Splav je zakonito dovoljen. Dovoljeja je tudi razveza (ne samo ločitev) zakona. To dovoljenje izkoriščajo Švedi v naravnost strašnem obsegu in ravno švedska je ena izmed tistih držav, ki najbolj zgovorno dokazujejo, kam pride družina, kjer je razveza zakona nekaj vsakdanjega. V letu 1851 je bilo 4%, leta 1900 že 14%, leta 1930 pa že 50% razveljavljenih zakonov. Ta številka pa je v letu 1941 skočila že na strašno višino — 77%. V Stockholmu je zakonito razveljavljenih ali pa se pred sodiščem vrši postopek za to razveljavljenje — 42% vseh zakonov, ki so bili sklenjeni v letu 1947.

Kje so vzroki tega stanja? V materialističnem mišljenju, ki vlada pri večini Švedov. Formalno so sicer protestanti, v resnici pa so popolni brezverci. Silno visoki življenjski standard (višji od severno-ameriškega) omogoča najraznovrstnejše uživanje vseh zemskih dobrin. Skupna vzgoja dečkov in deklic v šolah, spolni pouk, svobodna ljubezen, ki jo hvalijo knjige in radio — pospešuje splošno nemoralno.

So na samo za DEKLETA!

DEKLE,

KI HOČEŠ BITI

MODERNA

Vem da Ti pridejo vprašanja, na katera si ne znaš odgovoriti. Prav zato sem si vzela čas, da Ti odgovorim nanja. Razumem Te, saj sem bila tudi jaz v Tvojih letih. Rada Te imam in iz te ljubezni bodo izvirale moje besede.

Moderni čas, moderna revija, moderna obleka, moderna hiša — vse hoče biti danes moderno. In ni čudno, če govori svet tudi o modernem dekletu. Kaj je to moderno dekle? Ali smem biti jaz, katoliško dekle, moderna? Kaj prav za prav pomeni, biti moderen? Že imava celo vrsto vprašanj za dolg razgovor.

Da ne bo mahanja po zraku, se omeji pri vsem vprašanju na tri stvari: na mišljenje, način življenja in način zunanje noše in v vsem trem ugotoviva, koliko smeš biti v vsem trojem moderna, koliko ne smeš biti in koliko moraš biti.

MODERNO MIŠLJENJE

Ali smem moderno misliti? Odgovor zavisi od tega, kaj pojmuješ pod modernim mišljenjem. Mnogo dam in dame je srečati v vele mestih, ki prevračajo v svojem mišljenju vrednotno lestvico. Mislijo, da je prvo zunanji izraz, da je najprej telo in fizična vzgo-

ja, prav na koncu vsega pa pride na vrsto — če sploh pride — notranja plemenitost, vzgoja značaja, srčna dobrota. Tako mišljenje je pogansko, pa naj si še tako nadeva masko sodobnosti. Je samo v sebi zgrešeno, lažno in kot tako človeka ne vredno. So namreč stvari, ki so nad prostorom in časom in katerih ni mogoče spreminjati. Vrednotna lestvica ostaja v vseh nespremenjena, tudi v 20. stoletju. Prva je duša, prva je notranjost, potem šele pride zunanost. Prve so naše dolžnosti do Boga, potem šele pride bonton.

Bistveno je torej treba ohraniti. V ostalem je pa celo Tvoja dolžnost, da misliš sodobno, s časom in krajem, kjer živiš. Večkrat kramljava s starejšo prijateljico, pa ne more doumeti, zakaj imajo današnji župniki avtomobile, ker ga Kristus vendar ni imel. Tako mišljenje prav gotovo ni sodobno. Brez njega ne bi mogel vsak dan obiskati toliko in toliko bolnikov, ne bi mogel vsaj kdaj pa kdaj pokukati v šole, ki so v njegovi župniji, ne bi mogel ob sobotah po cesti ljudi vabiti k maši.

Najboljša učiteljica nam je v tem Cerkev: ohranja bistveno, a se v ne-bistvenem prilagaja kraju in času, ker

MORAL BI LJUBITI TVOJO DUŠO...

Moral bi ljubiti tvojo dušo,
ne le črno valujočih las
in bleščečih bisernih oči,
Noemi.

Moral bi ljubiti tvojo dušo —
dasi me opaja že tvoj glas
in me čara nežnost tvojih rok
in stopinja rahla tvojih nog.

Moral bi ljubiti tvojo dušo —
ah, kako me mami tvoj smehljaj;
zvok prelestni tvojih besedi,
Noemi.

Moral bi ljubiti tvojo dušo —
naj bo večer ta plamen, sijaj,
da ga vse vodé ne pogasé,
ne čas zastré...

Moral bi ljubiti tvojo dušo,
da peroti ji vihar ne stre,
da ne utone v temnem dru —
ovenela bilka brez cvetu.

Moral bi ljubiti tvojo dušo —
s strme ji pomagati stezé,
da otme se varno v vrh goré,
kjer ji božje zasijo zvezdé...

I g n o t u s

ve, da uspeh tudi od tega odvisi. Pomisli na duhovnike-delavce, na apostolat po televiziji, na prilagoditev misijonarjev primitivnim narodom.

MODERNI NAČIN ŽIVLJENJA

Tudi pri tem vprašanju je treba razlikovati en pojem načina življenja od drugega. Vsak dan jih srečujem dekleta, ki jim kar v očeh vidim, kako si razdele čas in kako žive. Nekaj študija, nekaj športa, nekaj kina, plesa in druge zabave... dom in družina je pa ne zanimata. Ko bi pa tako dekcle sedla vsaj za pol ure v miren kotiček svoje sobe in bi se nekoliko zamislila, bi

mogoče le spoznala vso napačnost svojega ravnanja. Tudi v tem je namreč treba iti k jedru, k bistvu. In bistvo ženskega poslanstva ni posedanje po slaščičarnah in kinih, ne razkazovanje svoje umetne lepote. Nisem rekla, — da se prav razumeva — da je kino ali obisk slaščičarne nedovoljen, ne. Le, da ni bistvo ženskega poslanstva v tem. Naravna svojska naloga ženske je — v velikih večini — biti mati. In na to se je treba pripraviti. Res je marsikakšno nagnenje že dano po naravi, kot je tudi zdravniku že po naravi dano marsikaj, da bo lahko dober zdravnik in vendar ne bi šla pod nož človeku z vsemi zdravniškimi sposobnostmi, če se za svoje delo ni s študijem pripravil. In zato, vidiš, se mi smilijo tisti bodoči otroci, če jim bo sploh dovoljeno priti na svet, ki jim bodo te moje znanke s tramvajej in ceste matere. Kako jih bodo vzgajale, ko pa same zamenjavajo bistveno z nebistvenim. Ti otroci bodo sicer pridni fantki, lepo počesani, poznali bodo vsa pravila lepega vedenja, a znotraj bodo prazni, prav kakor so te bodoče matere. Je kakor, če Ti postrežejo za kosilo z jabolki in bananami. Jabolka in banane so sicer okusne, a so le pritiklina pri kosilu, glavna jed pa niso.

V nebistvenem pa se je seveda treba prilagoditi kraju in času. Nisi namreč slučajno prav v tem času in vsak čas nalaga svoje dolžnosti. Brez dvoma bo nekoliko drugače živela dekcle v velenestu kot v zadnji gorski vasi: pa sta obe pošteni, dobri, verni. Ob bistveni pripravi ne smeš pozabiti na te nebistvene prilagoditve, ki so sicer majhne, pa dostikrat tako krasijo ali kazijo življenje. Zakaj ne bi, recimo, šla kdaj gledat poštenega filma ali poslušat lepega koncerta? Zakaj ne bi pri pripravi na bodočnost, če Ti je možno, mislila tudi na moderne pridobitve; ki jih sicer niste imeli pri Vas doma, pa bodo olepšale tvoje bodoče družinsko življenje?

MODERNI NAČIN ZUNANJE NOŠE

Tu gre za modo, za oblačenje. Tudi tu je nekaj prepovedano, nekaj dovoljeno, nekaj pa skoro ukazano. Da ne bo zmede, razlikujva takoj skraja pri

modi dvojni vidik: moralni in estetski, lepotni. Važnejši je prvi, kar je morala nad estetiko, važen je pa tudi drugi. Kako je torej z modernostjo v modi?

Krščanska morala terja, da obleka ne žali dostojnosti in sramežljivosti in da ni spotakljiva. Proti temu se v današnjem času greši do skrajnosti, dasi sem prepričana, da ne med slovenskimi dekletimi. Zlasti je vedno važno, da ima dekleta v sebi krščanskega duha in čut sramežljivosti. Brez tega vsi predpisi o dolžini in širini obleke nič ne pomagajo. Glede stranskih stvari: kite ali pristriženi lasje, uporaba kozmetičnih sredstev — je treba pustiti svobodo. Gre za namen, ki ga ima oseba, ki ta sredstva uporablja, in pa za okoliščine v tistem kraju: kako ravnajo tam poštene ženske. Če ne eno ne drugo ne nasprotuje uporabi teh sredstev, je ravnanje pripuščeno svobodi posameznega dekleta.

Drugi vidik je pa estetski. Ženski je dan na splošno boljši čut za lepoto kot moškim in ne slučajno: od Boga je dan. Zato je sam na sebi dober. In tu bi postavila načelo: kot katoliško dekletomoraš gledati tudi na zunanost. Ne samo na njo, ne v prvi vrsti na njo, ampak tudi na njo. Neurejena zunanost nikdar z gotovostjo ne pomeni globlje notranjosti, marveč prej narobe, je pred leti zapisal dr. Odar in je dodal Marijin primer iz videnj Katarine Emmerich: „Njena obleka je mokra od nočne rose in obilnih solza, ki jih je prelila. (Bilo je namreč na veliki petek.) Vendar ni na obleki nobenega nerada in neurejenosti; nobene gube, ki bi ne dihala svetosti; vse na njej je dostojanstveno, polno čistosti in nedolžnosti. Marija je lepa; njena lepota je nedopovedljiva in nadnaravna; lepota neizrekljive čistosti, preprostosti, veličastva in svetosti.“

Napak bi bilo ostajati v domači tradiciji. Kar je bilo pred dvajsetimi leti doma lepo, to danes tukaj ni. Danes se smejemo fotografijam izpred nekaj let, tako smešna se nam zdi takratna moda. V Tebi vidijo domačini Slovenko in katoličanko. In dasi zunanja noša ne pove točno, kakšna je notranjost tistega

ali tiste, ki se tako nosi, se pa le nekaj čudnega dogaja v vsakdanjem življenju: ljudi sodimo največ po zunanosti. Tako Ti s svojim zunanjim videzom vplivaš, da ljudje sodijo všečno ali pa nevršečno naš narod in katoliško vero.

Tu ne velja izgovor, da ni denarja: okusna obleka ne stane niti centava več kot neokusna. Ne gre za bogato obleko, ampak za okusno. Tudi izgovor, da je moderna obleka nujno nemoralna, je iz trte izvit: prav te dni so priredila dekleta na neki župniji v buenosaireškem predmestju revijo modelov z namenom, da pokažejo, kako se je možno oblačiti moderno in pošteno. Kar pomisli, kakšen vtis morajo dobiti tukajšnji ljudje, ki dado toliko na zunanjo nošo, če prinesejo krstik, pa dobe župnika vsega zašpehanega, neobritega in razmršenega. In kako drugače bodo mislili, če bodo našli župnijsko pisarno urejeno, čisto z vazo rož na mizi! Pa je lahko prvi župnik svetnik, drugi pa ne — ljudi bo drugi bolj privabil.

Naj končam. Le nekaj misli sem hotela nanizati. Prepričana sem, da jih boš za dobro vzela. Zbogom do drugič. Če imaš kako vprašanje, pa pošlji. Rada bom odgovorila, če bo le zanimivo z vase.

Teta Katja

E. WILLIAM

PREGOVOR

Roman „Usodna prebleka“ je eden tistih spisov, ki globoko posega v problem katoliškega duhovništva in učinkovitosti zakramentov katoliške Cerkve. Pisatelj si zastavlja nenavadno vprašanje: kaj naj mislimo o človeku, ki se je naredil svojevoljno za duhovnika, ki mašuje in deli zakramente, najprej iz objestnosti, nato pa iz sočutja do duš, ki so dolgo časa hrepenele po prihodu misijonarja. Reši ga tako, da na eni strani pokaže vso nemoč navideznega duhovnika, na drugi strani pa naslika vso globoko vero spreobrnjenih kristjanov, ki prejemajo milosti ne sicer iz zakramentov, ki jih nepravi misijonar ne more deliti, pač pa iz živega prepričanja, da je duhovnik resničen božji poslanec in njegova dejanja od Boga blagoslovljena, Bog dopusti to samo po sebi bogokletno ravnanje preoblečenega duhovnika iz dveh razlogov: kitajski kristjani postanejo radi navzočnosti misijonarja spet goreči, nepravi duhovnik pa ob veri kristjanov začuti, da Bog živi, se začne kesati svojega ravnanja in skuša najti izhod iz nerodnega položaja, v katerega je zašel deloma iz svoje prešernosti, deloma po svoji bojazljivosti. Toda vsak dan bolj spoznava, da sam ne bo zmožgel razvezati vozla, ki si ga je svojevoljno spletel. Zato uporabi sredstvo, edino pametno, ki mu ostane na razpolago: začne moliti in klicati Boga na pomoč. Bog ga usliši in tako more srečno najti izhod iz zamotanega položaja, ne da bi pri tem njegovi verniki opazili, da so bili prevarani. To pa je že stvar povesti same, ki jo boste vsi gotovo z zanimanjem brali in ji pozorno sledili. Knjiga je v svetovni javnosti vzbudila najrazličnejše sodbe: od najbolj pohvalnih, do najbolj odklonilnih, kar je razumljivo, če pomislimo, da je pisatelj posegel v zamotane probleme naše vere in jim poskusil dati pravilno rešitev. Da v tem ni pogršil, dokazuje cerkveno dovoljenje (imprimatur), ki ga je med drugimi dal knjigi škof iz San Sebastijana v Španiji.

V PRIČAKOVANJU NOVEGA MISIJONARJA

Velika soba bolnišnice na misijonski postaji je bila pravokotno oblikovan prostor z belimi stenami in z dvema vrstama skrbno razpostavljenih postelj. Ob vhodu je stala miza, namenjena bolničarki. Na njej je gorela majhna svetilka, ki je radi zelenega senčnika razmetavala motno luč po vseh kotih bolniške sobe. Ob mizi je sedela Anica Scott, bolniška sestra. Zamišljena je strmela nekam v praznino noči.

Noč je bila mirna kot že tolikokrat poprej. Bolniki so ležali negibno. Nihče od njih ni vzdihoval ali kričal. Tudi hropel ni nobeden. Molč je postajal skoro grozoten, in Anica Scott je to čutila. Bila je ženska, ki ji ni bilo potrebno misliti še na koga drugega kot samo nase; dobro je obvladala svoj poklic in smrt ji je bila zaupna znanca, ki ji je neprestano stala ob strani in čakala, kdaj se bo Anica naveličala svojega reševanja in ji izročila bolnika, da konča z njim; bila je nekoliko boječa, pa spet v

nekih trenutkih odločna in pogumna; polna idealizma, pa spet istočasno premetena realista. Ohlapnost noči jo je težila, pa je to ni motilo, saj ni bilo prvič tako.

Star Kitajec, ki je ležal na prvi postelji v vrsti z leve strani sobe, je nenadoma dvignil svojo posušeno roko in z otrplim kazalcem pokazal na strop. Ni bil več pri moči, da bi pritisnil na gumb zvonca; njegov otrpli prst je bil zanj edini način klicanja. Anica je vstala in se mu približala z naglimi koraki.

„Kaj se je zgodilo, Li Kwan?“

Njen glas je bil topel in prijeten. Starec jo je gledal in mežikal z očmi, ki jih je zalivala voda. Li Kwan je bil neverjetno star in najmanj dvanajst zdravniških razlogov je govorilo za to, da bi Li Kwan moral umreti že pred nekaj tedni. In ni bilo prave razlage, zakaj je pravzaprav še vztrajal pri življenju. V teh dolgih tednih mrtvaškega boja ga je Anica vzljubila. Pa je tudi ona vedela, da jo ima starec rad. Njegova široka usta, v katerih ni bilo več niti enega zoba, so se odprla in zgarila.

„Danes pride oče,“ je dejal.

Ze velikokrat je to povedal, pa vedno je bilo v njegovih besedah skrito tiho vprašanje in skrit dvom. To noč te negotovosti ni bilo v njegovem glasu. Govoril je s polnim zaupanjem, da se bo to zgodilo in izraz njegovega obličja je to zaupanje potrjeval. Dekle ga je gledalo, za trenutek v zadregi; nato pa mu je položila roko na ramo, da ga pomiri.

„Tako pričakujemo,“ je dejala. „Vsi smo potrebni očeta misijonarja, Li Kwan. Lahko storim kaj zate?“

„Oče pride še to noč.“

„Te ga ne vem.“

Njegovo vztrajanje jo je razdražilo. Nikdar ga še ni videla takega. Njegove oči so se ji zdele manj vlažne in gledal jo je tako presunljivo, da je jasno čutila neomajno vero starca v prihod misijonarja.

„Oče pride to noč v dežju,“ je spet starec spregovoril.

Anica se je čudila. Le od kod ve Li Kwan, da zunaj dežuje? Bolniška soba

ni imela oken in dež je pršil tako pohlevno, da ga niti ona ni slišala. Ali se je morda Li Kwanu približala zadnja ura življenja?

„Najbolje, da mu zmerim utripanje žile,“ si je dejala.

Položila je starčevo izsušeno roko v svojo in štela. Ni imel preveč. 118 kot že ves teden. Ni šlo torej za blodenje. Starec je bil pri polni zavesti. Prav to stanje jo je vznemirjalo. Le od kod ta jasnost, da pride misijonar ravno to noč?

Ni si vedela odgovora. Nalahno je namršila čelo in se vrnila k svoji mizi. „Li Kwan, grem v laboratorij. Če me boš potreboval, me poklič!“

Sprejel jo je temen hodnik. Samo majhna svetilka pred Križanim je metala pošastne sence na okrog. Za trenutek je obstala in se zagledala v trpečo Kristusovo podobo, kateri so nemirni pramenj slabotne svetilke dajali občutek življenja.

Počasi, s prekrizanimi rokami, se je spustila na klečalnik pred križem na steni. Ta križ je bil zanjo znamenje vsemogočnega Boga, stvarnika nebes in zemlje, rešenika sveta. Bila je katoličanka in zaupala je v moč molitve. Zato je prosila za bolnika Li Kwana in si želela, da bi imel prav, kar je govoril o misijonarju. Kajti brez misijonarja se misijonska postaja ni mogla prav razviti. Na Kitajskem še zlasti ne. Za spreobrnjenega Kitajca je misijonar najvišja avtoriteta. Na njem zgradi svoje novo verovanje. In če on umanjka, se mu začne rušiti tudi njegova vera.

Anica je bila o tem polnoma prepričana. Zato je to svoje prepričanje spreminjala v molitev. Ni zaupala v lastne sile; a je verovala, da ji bo Bog dal moč, kadar jo bo potrebovala.

*

Preteklo je pet minut. Dvignila se je in se znašla pred vratji laboratorija. Za trenutek ni vedela, kaj bi. Nato se je odločila. Potrkala je. Iz notranjosti se je zaslišal rezek glas: „Notri!“

Doktor David Singman je sedel okoli na majhni klopi za mizo laboratorija. Pred njim je stalo šest epruvet, polnih raznobarnih tekočin. Poleg je

ležala na mizi; zdravniška brizgalka, napolnjena z nekim temnordečim serumom. Iz te brizgalke je nato pazljivo spuščal v vsako epruveto po dve kaplici rdeče tekočine.

Obraz doktorja je bil širok in poln. Lase je imel goste in ob straneh že nekoliko posivele. Rabil je očaka, ki so se opirala na mesnat in velik nos. Usta so bila zelo široka. Njegova zunanost je bila surova in je puščala vtis, da je doktor ustvarjen za težaško delo. Toda roki sta bili zelo oblikovani, prsti negovani, dolgi in zelo gibčni.

Ko je končal s svojimi poskusi, je dvignil oči in namršil obrvi. „Kaj se je zgodilo?“

„Li Kwan!“

„Je mrtev?“

„Ne. Toda fantazirati je začel.“

„Boljše tako. Se bo vsaj nekoliko raztresel.“

Bolničarka se je nasmehnila. Bilo ji je všeč, da je bil zdravnik to pot dobro razpoložen. Navadno je bil kratek, zahteven, neprijeten. Bila je prepričana, da bi v drugačnih razmerah postal mislec, učen človek in dober tovariš. Toda nekaj v njegovem življenju, in to nekaj ga je bržkone pripeljalo na Kitajsko, ga je napravilo zagrenjenega in ostrega v izrazih.

„Li Kwan vztrajno trdi, da bo duhovnik prišel še to noč. Videl ga je, kako gre skozi dež misijonski postaji nasproti,“ je rekla zdravniku.

„Vse je mogoče,“ je bil zdravnik kratek. Njegovi prsti so našli cigareto in jo prižgali. Anica ga je gledala nekoliko zmedena.

„Oprostite, gospod doktor, da sem vas zmotila pri delu. Toda vse Li Kwanovo zatrjevanje me napolnjuje z občutkom, da vztraja pri življenju le radi enega vzroka: želi si duhovnika. Čuti, da je njegova duša v nevarnosti...“

Doktor Sigman se je nasmehnil in njegov nasmeh je bolničarki pretrgal začetni stavek preden ga je mogla popolnoma izreči. „Pojdite no, gospodična Scott, nikar mi ne govorite o Kitajčevi neumrljivi duši!“

„Pa jo ima!“

Bolničarka se je zdrznila nad samo seboj. Ugovarjala je doktorju Singma-

nu in to v njegovem laboratoriju, ki je bil svetišče čiste Znanosti.

Toda doktor jo je pogledal brez jeze.

„Že dobro, Scott. Če bo Li Kwan priklical duhovnika, bo to nekaj izrednega. In če se to ne bo zgodilo, mu tudi ne bomo zamerili. Vsekakor pazite nanj in zapišite vsako besedo, ki jo bi še utegnil spregovoriti.“

Zdravnik je znova pograbil epruveto in se poglobil v svoje delo. Dekle je tiho zapustilo sobo in svetišče Znanosti je ostalo za njo. Spet je stala pred križem s samotno lučko, ki ga je osvetljevala. Mislila je na doktorja. Ni bil katoličan, dasi je deloval na katoliški misijonski postaji. Malo ga je zanimalo, če so kitajski verniki svoje duše nosili na pregled v kapelo na robu misijonske postaje. Njega je zanimalo le človeško telo s svojimi fizičnimi zakoni, meso, ki ga je bilo treba včasih urediti in odpreti z operacijskim nožem in kri, ki jo je bilo treba raziskati v laboratoriju.

*

Anica je bila še vedno nekolikanj zmedena. Nagonsko je zašla v sobo, kjer so hranili kartoteko bolnikov in kjer so se zbirale bolničarke, ki so bile na vrsti za nočno službo. Na stolu, ki se je vrtel okrog svoje osi, je sedela Beryl Singman, žena doktorja Singmana, knjižničarka misijonske knjižnice, ravnateljica sirotišča in voditeljica šole za bolničarke.

„Glej no! Kaj pa ti ob tej uri? Vsedj se in pripoveduj mi, kaj te teži!“

Anica se je malomarno spustila v mehko obloženi naslanjač. Sezula si je levi čevelj in si drgnila nogo, medtem ko je njen zamišljeni pogled blodil po vsem prostoru.

„Pravkar sem se vedla zelo nespametno, Beryl. Pripovedovala sem doktorju o neki prikazni, ki naj bi jo imel Li Kwan.“

Beryl je dvignila oči.

„V laboratoriju? In kako te je poslušal?“

„Ni bil ravno zadovoljen, toda bil je ves čas zelo vljuden do mene.“

„To mi je všeč. Ponosna sem na svo-

Kranjska gora je tudi pozimi privlačna

Jega moža! In kaj je bilo ono s prividom Li Kwana?“

Anica je začela s pripovedovanjem.

„Kar me je najbolj presunilo, Beryl, je bila starčeva gotovost, da misijonar pride. Ne upam se vrniti k njemu. Bojim se, da je medtem že umrl.“

„Zanj ni več rešitve,“ je pripomnila Beryl.

„To vem dobro. Toda zasluži zmago v svoji bitki s smrtjo. Njegova vera je nekaj silnega. Drži se pri življenju samo zato, ker noče umreti brez duhovnika. Če bo duhovnik to noč res prišel, česar on človeško gledano ne more vedeti, bo to čudež, pravi čudež, Beryl. Že misel, da se to utegne zgoditi, me navdaja z grozo.“

Beryl je zmajala v glavo.

„Moraš biti bolj realista,“ je odvrnila Anici. „Li Kwan ponavlja dolge tedne eno in isto stvar. Priznam, da je barva njegovega glasu to noč drugačna; in je taka najbrže zato, ker je močno oslavljen. V vsem njegovem govorjenju ni ničesar, kar bi te moralo vznemirjati. Če pride misijonar, bomo vsi ve-

seli, kajti pričakujemo ga od trenutka do trenutka, da se nam predstavi.“

Vzela je cigareto iz doze, ki je ležala na mizi, zavrtela cigareto med prsti, jo počasi prižgala in spregovorila premišljeno besede:

„Čudeži niso/ možni, Anica!“

„To bi se reklo isto, kot da ni Boga,“ je ugovarjala Anica.

Obe ženi sta se skrbno merili s pogledi. Le na redke čase se je zgodilo, da sta razpravljali o svojih verskih nazorih.

„Preden je človek odkril radio, je zvočno valovanje pretresalo ozračje prav tako kot sedaj, ko radio te valove prestreza. Pa nihče ne trdi, da je radio čudež. Tudi moj mož reši marsikaterga bolnika s sredstvi, ki so bila še pred leti nepoznana, pa nihče ne izjavlja, da dela čudeže.“

„Bog pa jih dela!“

„Morda. Toda Bog se poslužuje ljudi, kadar jih hoče storiti. Le zakaj tudi ne? Ima jih toliko na razpolago...“

Anica je odkimavala. Ni veliko razumela o filozofiji. Toda to, da Bog

živi, je bilo zanjo tako izven dvoma kot resnica, da ona sama živi in deluje. Poleg tega ji ni prišlo nikdar na misel, da bi se moral Stvarnik veseljstva njej posebej razodeti. Bog je bil zanjo dejstvo, tako jasno, da ni čutila potrebe nobenega dokaza o tej resnici. Zase je verovala trdno, dasi ni bila zmožna o tem prepričati drugih okrog sebe. Zato je dejala:

„Ne vem, Beryl, res ne vem.“

Dvignila se je in začela krožiti po sobi, ne da bi opazila, da ji manjka čevelj na eni nogi. Bolj kot hodila je šepala. Pa tudi tega ni opazila. Beryl jo je gledala s sočutjem.

„Pridi in prižgi si cigareto!“ je rekla. „Temna noč in tihi dež sta se vlegla na tvoje živce.“

Anica je globoko vzdihnila in iztegnila roko po cigareti. Beryl je brskala po kartoteki. Nato jo je položila nazaj v omaro in nadaljevala:

„Bog daj, da bi imel stari Li Kwan prav! Zares, zelo bi bila vesela, če pride duhovnik. Nihče od nas nima zadosti dela. Ta mir postaja moreč za samega Davida Singmana; prebedi dolge noči, namesto da bi spal; skoro se ne da več živeti ob njem.“

Anica si je znova nataknila sezuti čevelj. Spet se je čutila gospodarico nad samo seboj. Ni bil samo zdravnik tisti, tako je mislila pri sebi, ki se ga je pollašcala morost. Vsi prebivalci misijonske postaje so postali brez prave volje do dela, odkar sta v teku enega meseca umrla oba misijonarja, določena za njihovo postajo.

Beryl je še enkrat krepko potegnila in nato ostanek cigarete energično zmečkala v kovinskem pepelniku. „Ko pride duhovnik, če sploh pride, povem ti. Anica, imel bo težave z mojim možem. Jih vidim v tisoč potankostih.“

„Zakaj misliš tako, Beryl?“

Beryl je dvignila glavo. „Zato ker je David trdno odločen, da se misijon zapre in ukine. Že dolgo časa ni šla skozi naše kraje nobena karavana. Ne vemo prav nič, kaj se dogaja v širnem svetu. Med obalo in nami šarijo komunistični oddelki. Popolnoma smo odrezani od svetā.“

Aničine oči so postale polne začudenja. „To se ne sme zgoditi! Pomisli samo na vse ljudi, ki živijo na naši postaji!“

„Bolj upravičeno bi bilo reči: Kaj bo z nami, Anica!“ Berylne ustnice so dobile posmehljiv izraz. „To bi pač bila čudovita šala, da bi moj mož in jaz postala deležna krone krščanskih mučencev. Se ti ne zdi tako? To bi bila ironija, ki je David ne bi mogel prenesti. Za take šale David ni dojemljiv.“

Anica je globoko zajela zrak. „Zame to ni nobeno resno vprašanje. Želim si le eno: da pride oče misijonar. On bo že vedel vsako stvar postaviti na svoje mesto.“

„Upajmo, da se zgodi tako! Moral bo biti duhovnik poln modrosti in zelo obziren. In sproti mi poročaj, kako gre staremu Li Kwanu!“

„Brez skrbi! Storila bom, kot želiš!“

Njihove oči so se za hip srečale; nato so se naglo ločile. Vsaka od njiju je videla v očeh druge nekaj izrednega, nekaj kar je moralo priti, nekaj kar je bilo neizbežno. Dve osamljeni ženi, ki sta že toliko časa živeli skupno, sta poznali preveč dobro svoje sile, slabosti, kreposti in napake. Nobena od obeh ni želela še dalje živeti v tem oddaljenem koščku Kitajske; toda obe sta vedeli, da je bila dolžnost močnejša kot želja. Beryl je odločitev položila možu v roke. Anica je storila nekaj podobnega: odločil naj bi drug mož: duhovnik. Želeli sta si lahko noč in se poslovili.

Na krajnem koncu hodnika so bila vrata, ki so se odpirala na notranje dvorišče misijonske hiše. Bolničarka jih je odprla. Drogen dež jo je omočil.

Ta kraj ni za belo ženo, si je mislila pri sebi; le naporno delo lahko opraviči tako življenje. Beryl je bila na boljšem; vedela je da mora biti ob možu, kot bi to bila na kateri kolem delu sveta; ob možu, čigar življenje je delila in za katerega je bila ona najvažnejše bitje na svetu.

Skozi pet minut je dekleca v uniformi belo naškrobljene bolničarke strmelā v tiho noč, ki jo je motil edinole pršeči dež. Nato se je vrnila k bolnikom.

POGOVORI S FANTI

FANT --

TVOJ ZNAČAJ

DR. VINKO BRUMEN

Kakor vsakdo imaš tudi ti že po naravi neke osnove svojega značaja. Si hiter v sklepih in dejanjih ali pa počasen in prevdaren; odločen in bojevit, ali pa tih in plašen; ljubiš družbo in si znaš dobiti mnogo prijateljev ali pa iščeš raje šamoto in se predajaš svojim mislim, si skrben in varčen ali malo bolj razsipen itd.

Toda tudi pri tebi, kakor pri vsakem človeku so to le osnove značaja, je le temelj, na katerem ti svoj pravi značaj še le gradiš. Vzgoja doma, v šoli, v cerkvi, v organizaciji pa tudi v več ali manj slučajni družini, ki nima niti kakega namena vzgajat — ti pomaga graditvi značaja. Glavno in najboljše v tvojem značaju pa je in bo plod tvojega lastnega vzgojnega prizadevanja, Tvojega lastnega dela na izpolnjevanju samega sebe. Zato si za to osebno odgovoren in si lahko ponosen na tisto osebno bogastvo, ki je lep moški značaj.

Pred kratkim je znan dunajski psihiater razlagal v svojih predavanjih v našem mestu, da je ena izmed boleznih naše dobe tudi fatalizem ali usodoverstvo. To je prepričanje, da narava, okoliščine in ne vem kaj še, človeka tako

omejujejo v njegovem prizadevanju in uspehih, da sam iz sebe in s svojo močjo ne more ničesar storiti. Zdravilo za to bolezen pa je le novo poživljanje vere v človeka in v njegovo sposobnost doseči pametne cilje, ki jih zares hoče doseči. Toda prvi pogoj uspeha je, da vsakdo zgradi v sebi človeka, ki bo sposoben svoj cilj dosegati. Saj naših neuspehov največje niso krive zunanje okoliščine, temveč značaj, ki kot slana zamori vsako podjetje, ki se ga lotimo.

V neki otroški kliniki so napravili tale zanimiv poskus: Otrokom, par tednov ali kvečjemu kake mesece starim, so imele neki dan nuditi pripravljeno hrano strežnice, ki tiste jedi same niso marale; tudi otroci niso marali jesti. Drugi dan so storile isto druge strežnice, katerim je teknila hrana, ki so jo nudile otrokom; otroci so jo z užitkom povžili. Zunanje obnašanje strežnic je bilo v obeh primerih isto, kakor so bile naučene. Toda neskladje med lastnim okusom strežnice in prizadevanjem, da bi otrok zavžil hrano, ki strežnici sami ni teknila, je nekako vplivalo na otroke, da so tudi oni jed odklonili. Vzrok neuspeha je pri teh strežnicah bil v njih samih.

Prečesto je tako tudi pri Tebi! Iščeš družine, pa ne moreš najti resničnih prijateljev, dočim jih ima tvoj znanec kar lepo vrsto; snubiš dekle, a je ne moreš pridobiti, medtem ko drugemu zavidaš z lahkoto izvršeno osvojitve; podrejte si si ustanovi, pa ni tistega navala naročnikov ali odjemalcev, kot ga opažaš pri sosedu... Kje so vzroki? Skušaj jih najprej iskati v sebi: morda je kako neskladje v značaju, kaka napaka, ki jo sicer skrivaš, morda celo sam pred njo zapiraš oči, a moti tvojega znanca, dekle in sosede, da ne morejo ali nočejo v tisti osebni stik s teboj, ki si ga želiš. Zato prični z delom pri sebi, da kaj dosežeš v življenju!

Ne toži, da ti je narava premalo dala, da je s teboj bolj mačehovsko postopala ko s tvojimi vrstniki. Po naravi ima le malokdo posebne darove, pa še teh ne povsem gotovih, temveč jih mora najprej razviti — največkrat s trdim in dolgotrajnim delom. Le prav malo kdo pa je tudi z naravnimi darovi posebno skopo opremljen. Pa še ta more kaj iz sebe narediti. V veliki večini pa smo tisti, za katere je narava več ali manj poskrbela in ki na danih osnovah pač nekaj zgradimo, a ne tistega, kar bi v resnici lahko. Spadamo med tiste ljudi, o katerih sodi nek sodobni dušeslovec, da v življenju izrabijo največ eno desetino ali morda do eno šestino svojih zmožnosti. To se pravi, da bi s popolno izrabo sil in zmožnosti, ki jih imajo po naravi, lahko dosegli šest do desetkrat toliko, kakor pa so dosegli. Marsikdaj sploh poskusili niso, ker so si zavezali roke s predsodkom, da tega ali onega ali morda kar ničesar ne zmorejo. Francoskemu modrecu Pascalu je nekdo dejal: „Tudi jaz bi storil to, kar ste vi, ali še več, če bi imel vaše sposobnosti.“ Po mu je Pascal odgovoril: „Skušajte storiti to, kar delam jaz, pa boste imeli take sposobnosti, kakor jih imam jaz!“ Pri delu, kateremu se zares predamo, razvijemo sposobnosti, ki jih zanj potrebujemo. To velja za študij, za podjetje, za ustanovitev družine in sploh za vse, kar v življenju podvzamemo. Ali, prvi in odločilni vzrok neuspeha je v značaju. In prva naloga,

ki nam jo stavi življenje je ureditev in zgraditev značaja, s katerim bomo lahko in uspešno šli skozi življenje in ga tudi srečno končali.

V čem pa je značaj, ki naj bi si ga skušali zgraditi? Naš Ušeničnik lepo pravi: „Značaj je volja zakoreninjena v resnici.“ Da zmoremo zares vreden značaj je najprej treba iskati in priznati resnico glede tega, o čemer razmišljamo, presojava, odločamo in kar delamo. Le v resnici smo lahko pravični sebi in drugim, le resnica nam bo dala tisto stalnost in doslednost, ki je ena izmed odlik pravilno zgrajenega značaja, le resnica nas bo osvobodila predsodkov in krivih mnenj, ki nas ovirajo v našem prizadevanju in nam kalijo sodbe o naših bližnjih, o njihovih namenih in njihovem delu. Preden o čemer koli sodimo, najprej poiščimo resnico, da ne bomo krivični, a tudi da ne bomo dela napačno zastavili ter ga že v začetku izjalovili!

A treba nam je tudi mnogo ljubezni, da bo oblažila trdote, ki bi jih utegnila izkazovati le v resnici zakoreninjena volja, in da bo dala zagona naši dejavnosti, ki je sama resnica ne bi sprožila. Imejmo zlasti dovolj prave ljubezni do samega sebe, ki je hotenje biti zmeraj boljši in popolnejši! Če si bi vsakdo izmed nas neutrudno prizadeval, da postane zmeraj boljši in popolnejši, bomo vsi postali tako čudovito dobri, da bo zares prijetno na naši zemlji. Začnimo torej — vsak pri sebi! In Bog nam pomagaj, da bi zares uspeli, posebno pa še tebi, fant, in meni!

Množica knjig raztresa duha... Paži, če se v tem čitanju mnogih pisateljev in vsake vrste knjig ne razodeva neka nestalost in vihravost... Čitaj vedno preiskušena dela ali se vsaj vračaj k njim... Vsak dan čitaj kaj npravno porabnega in iz mnogegega eno zberi, kar boš tisti dan v sebi predelal! Tako tudi sam delam, Ne koliko knjig, ampak kakšne imaš, to je važno.

Seneka

I. SVETI OČE GOVORI

1.—11. oktobra na praznik materinstva Device Marije je sveti oče izdal **okrožnico o kraljevanju Device Marije**. Ker je Marija mati Jezusa, božjega Kralja, kraljuje s svojim materinskim srcem nebesom in zemlji. V to resnico je varovala katoliška Cerkev že v prvih stoletjih; učili so jo sveti cerkveni očetje, jo varovalo bogoslužje na zahodu in vzhodu, papeži pa odobrili ljudsko pobožnost do nebeške Kraljice s tem, da so njene milostne podobe kronali po svojih zastopnikih s kraljevskimi kronami. Kraljevsko oblast nad človeštvom je Marija pridobila, ker je božja Mati, Mati Kralja nebes in zemlje, in ker je najzvesteje s svojim Sinom sodelovala pri našem odrešenju. Da bi počivil v dušah vero v Marijino kraljevsko oblast nad človeštvom, je določil, naj se vsako leto 31. maja obhaja praznik Marije Kraljice in se obnovi posvetitev človeškega rodu njenemu brezmadežnemu Srcu. Papež upa, da bo tako zažarela lepša doba miru in verska svoboda. Priporoča, naj se zatekamok k nebeški Kraljici vedno z večjim zaupanjem in jo prosimo, da bi se varovali greha in jo posnemali v kreposti.

2.—24. oktobra je papež Pij XII. poslal posebno poslanico udeležencem mednarodnega Marijinega marijološkega kongresa v Rimu. V njej povdarja, da mora preučevanje Marijologije, ki je važen del bogoslovne vede, sloneti na trdnih temeljih nezmotnega cerkvenega učiteljstva. Treba je upoštevati oba vira božjega razodetja: sveto pismo in ustno izročilo, pa tudi bogoslužje in ljudske pobožnosti. Poslanstvo bogoslovnih učenjakov je, da verske resnice temeljito preučujejo, se vanje čim bolj poglobé in odkrivajo pomen in medsebojno zvezo verskih resnic, toda vedno v soglasju s cerkvenim naukom. Varovati se je treba pretiravanja, toda ne se bati Mariji priznati, kar ji gre. Čim bolj bo zažarel sijaj Marijine časti, tem večjo slavo in ljubezen bo užival njen Sin, Odrešenik sveta.

3. Poslanica svetega očeta Marijanskemu kongresu v Libanonu pri Sveti deželi. Že od 30. maja prejšnjega leta

odmevajo Marijine pesmi v libanonskih cerkvah. Milostna podoba Brezmadežne iz svetišča „Harissa“, naša Gospa libanonska, pa obiskuje gore in doline, mesta in vasi. Zelo je vesela, ker je toliko duš bilo očiščenih po svetih zakramentih, češčenje Matere božje je velik blagoslov za vsa dežela. Mladina bo v Njej zajemala moč za čisto življenje; starši bodo njenemu varstvu izročali svoje domove in posnemali v življenju sveto Družino; člani Katoliške akcije bodo po Mariji vodili duše k Jezusu in se ji priporočali za milost, da bo njihovo delo uspešno. Duhovniki in Bogu posvečene osebe naj se zavedajo, da jim je Jezus po Janezu zaupal svojo Mater. Vse vernike najrazličnejših in tako bogatih vzhodnih obredov naj združuje češčenje in ljubezen do Marije. Vsi naj vztrajajo na pravi poti, združeni v veri po Mariji. Da bi se to zgodilo, jim iz vsega srca podeljuje apostolski blagoslov.

4. Marijanski kongres v Mehiki. Na njem so mehikanski bogoslovni učenjaki zelo pozorno preučevali Marijino duhovno materinstvo. Ob koncu so predlagali, naj se v Rim pošlje prošnja za proglasitev Marijinega duhovnega materinstva za versko resnico. — Na trgu pred baziliko je bilo 30.000 otrok pri sv. maši. Mnogo izmed njih je prejelo prvo sveto. obhajilo. Mater božjo je po-

častilo tudi več ko 4.000 rudarjev. Matere so med svojo mašo prosile Marijo posebnega varstva za družine, da bi ostale zdrave in krščanske. — Govornik moške mladine je pa povdarjal, da je katoliška vera špansko-ameriških dežel marijanska, sicer sploh ne more biti katoliška; kajti ne moremo razumeti Kristusa brez njegove Matere in ne Kalvarije brez navzočnosti Device Marije. — Lepa, zlata sponka vsega kongresa pa je bilo kratko pismo svetega očeta, ki so ga vsi udeleženci poslušali z globokim spoštovanjem. Tam, kjer je še leta 1926 divjalo kruto preganjanje Cerkve, vlada danes spet Marija s svojim Sinom.

5. Papežev govor ob proglasitvi praznika Marije Kraljice — 1. novembra 1954 (kratka vsebina). Marijino leto je zelo pomnožilo in poglobilo češčenje Matere božje. Krono na to izredno češčenje je položil sveti oče s proglasitvijo praznika Marije Kraljice. Ta Marijin naslov ni nov. Verniki ga že stoletja ponavljajo v rožnem vencu in litanijah. Nov praznik hoče le znova povdariti važno resnico, ki more na pot zveličanja privedi vse, ki jo hrepeneče iščejo. Marijina kraljevska oblast nima nobene primere s politično, svetno oblastjo. Kraljevanje Marijino, kakor tudi njenega Sinu, ni od tega sveta, ampak je duhovno nadzemeljsko; sega v globino sre in se nanaša na vse, kar je nadnaravnega in neumrljivega. Začetek njene kraljeve časti in oblasti je njen „zgodi se“, njena privolitev v božje načrte. Tedaj, ko je postala božja Mati, je postala tudi kraljica človeštva. Njena kraljevska naloga je, varovati edinstvo in mir človeškega rodu. Zato naj kristjani v času, ko sta mir in edinstvo v toliki nevarnosti, upirajo svoje oči v svojo Kraljico in jo prosijo, naj varuje tako kot nekdanj božje Dete vse ljudi in vse narode. Kraljevska Gospodova Mati bo uničila temne načrte in krivična dela bojnih sovražnikov in potegnila za seboj vse slabotne, utrujene in vse, ki dvomijo v zmago pravice. Marija v svojem slavošpevu poveljuje Gospoda in izraža neomajno zaupanje v božjo dobroto in vsemogočnost; z njeno pomočjo je izvršila izredna dela, ki presegajo na-

ravne moči. Naj posnemajo Marijin zgled vsi politiki, ki so utrujeni in razočarani od reševanja perečih vprašanj; vsi, ki zaradi velike odgovornosti postajajo malodušni in brezbrizni ter si v času, ko sta v tolikih deželah zatrti svoboda in resnica, želé počitka. Marija Kraljica naj navdihuje in vodi voditelje narodov, da bodo izdajali uredbe, ki odgovarjajo potrebam sedanje dobe. Od tedaj, ko je stala pod križem in darovala svojega Sina, Marija vedno odpira človeštvu zaklade svoje ljubezni. Zato jo papež v posebni molitvi prosi, naj posreduje, da bi se od njenega Sina, ki je Kralj človeškega rodu po posebni pravici, nikoli ne ločili. Kakor kraljuje nad angeli in svetniki, naj kraljuje nad vsem človeštvom. Posebno naj odpre stezo vere vsem, ki še ne poznajo njenega Sinu. Kraljuje naj nad Cerkvijo, ki priznava in poveljuje njeno kraljevsko čast. Zlasti naj vlada nad onim delom Cerkve, kjer je preganjana in ji dá moči, da bo vztrajala do zmage. Kraljuje naj nad našim razumom, da bomo iskali resnico, in nad našo voljo, da bomo iskali pravico, in nad našo voljo, da bomo ljubili, kar ljubi Ona. Kraljuje naj posameznikom, družinam, družbi in narodom, zboru mogočnjakov, posvetovanju učenih, skromnosti ponižnih, kraljuje vsej naravi, vsemu svetu.

6. Sveti oče in delavci. Dva dni pred 20. novembrom se sv. oče ni dobro počutil. Kljub temu je sprejel ta dan udeležence kongresa mednarodne organizacije dela (O. I. T.) in jim govoril. Najprej jim je častil, ker so si za cilj izbrali nalogo, zadostiti vsem upravičnim delavskim težnjam. Toda ni dovolj, boriti se samo za časno srečo. Treba je upoštevati višja načela, duhovne dobrine. Brez njih ni mogoče doseči zmage nad silami razkroja in nesloge. Delavsko gibanje ne sme graditi lepše bodočnosti z nasprotovanjem drugim družabnim slojem, tudi ne s pretiranim povdarjanjem delavske skupnosti nad posameznikom, ampak mora upoštevati in priznati pravico do življenja tudi drugim stanočvom in z njimi pri delu za blagor človeštva sodelovati. Potem papež hvali uspehe, ki jih je dosegla ta mednarodna organizacija v dobi tridesetletnega de-

lovanja. Pripomogla je, da so se razvile stanovske organizacije, dosegla v mnogih državah socialno zakonodajo in uspešno sodelovanje oblasti, uradništva, podjetnikov in delavcev.

Eno najpomembnejših romanj v Marininem letu je bilo iz škofije Barcelona v Španiji. Pod vodstvom svojega nadškofa je prišlo v Rim nad 800 delavcev, ki so zastopali okoli 200 tekstilnih, kovinskih, kemičnih, prevoznih in zavarovalnih obratov. Sveti oče jih je z velik veseljem sprejel, se jim zahvalil za tolažilni obisk in povdarjal, da Cerkev kot mati ljubi delavce, zanje skrbi, brani njihove pravice in oznanja večnoveljavna načela, ki so podlaga pravične rešitve delavskega vprašanja.

Ko se bodo sklonjeni nad stroje za trenutek utrujeni ustavili in si obrisali čela pot, naj se spomnijo, da je sveti oče v Rimu na njihovi strani in jim vse dobro želi. Jezus, božji delavec, naj bo vedno njih vzor. molitev njihovo zavetje, upanje v večne dobrine njihova tolažba v trpljenju. Marija naj jih varuje vseh nevarnosti. Povsod naj jih spremlja prepričanje, da Cerkev delavce ljubi; le v njej morejo najti zavetje, rešitev in mir.

II. IZ VATIKANA

1. Imenovanja. Sv. oče je imenoval za nadškofa v Milanu svojega tajnika mons. Janeza Krst. Montini; za načelnika (prefekta) sv. Kongregacije zakramentov kardinala Benedikta Alojzija Maseila; za svojega zastopnika (delegata) na narodnem Marijanskem kongresu na Filipinih, ki se je vršil v Manili prve dni decembra, kardinala Fernanda Quiroga Palacios, nadškofa v Santiagu de Compostela.

Sv. kongregacija za širjenje vere je imela zelo delavnega in zmognega tajnika mons. Bernardinija, pa je nenadoma umrl. Njegova smrt je misijonarje zelo zadela. Papež je imenoval za njegovega naslednika, mons. Petra Sigismonda, naslovnega nadškofa, apostolskega delegata v Belgijskem Kongu. Ker ima šele 46 let, bo dolgo vodil kongregacijo in doživel velik razvoj. misijonarstva.

Za prvega pomočnika (asistenta) ko-

misarja Kongregacije svetega oficija pa je papež imenoval patra Pavla Filipa, dominikanca, in ga pridružil obnem številu njenih svetovalcev.

2. Sprejemi. Sveti oče je 20. oktobra sprejel Shigesu Yoshida, predsednika japonske vlade. Sprejem je bil zelo pristrčen. Posebno je bil papež vesel, ko mu je japonski ministrski predsednik izjavil, da imajo katoličani na Japonskem popolno svobodo in da odlično delajo za blagor in napredek dežele. Sveti oče mu je tudi izročil prisrčna voščila za cesarja, njegovo družino in vse ljubljene japonski narod. Na koncu avdijence je sprejel še hčer predsednika japonske vlade, gospo Kakuto Aso in spremstvo.

Dne 21. oktobra pa je sveti oče slovesno sprejel dr. Kornelija Cristipher Cremin, novega izrednega poslanika Irske pri Sveti stolici. Rojen je bil 6. decembra 1908 v Kamare (Grofija Kerry) na Irskem. Diplomatsko službo je začel vršiti 1935. Mladi poslanik bo odslej po zgledu svojih slavnih prednikov utrjeval in poglobljal važno zvezo med prestolom svetega Petra in deželo svetega Patricija, katoliško Irsko.

3. Slovesnosti. — Proglasitev praznika Marije Kraljice. Letošnji 1. november je spominjal na 1. november 1950, ko je sveti oče proplasil Marijino vnebovzetje za versko resnico. Ob 11 se je sveti oče pripeljal iz Castel Gandolfo v obleki največjih slovesnosti. Spremljalo ga je 26 kardinalov in oba njegova tajnika. Ker je bilo pred cerkvijo sv. Petra več tisoč ljudi, je sveti oče odločil, naj bo vhod po trgu. V križni ladji cerkve je bilo nad 480 zastav velikih Marijinih svetišč na svetu, ki so bile med slovesnostjo krona deviške Kraljice. — Po kratki prošnji pred Marijino podobo, ki je bila na papežkem oltarju in kjer je bilo več ko 280 škofov, je papež sprejel izraze pokorščine kardinalov, potem pa je imel govor o važnosti in pomenu novega praznika Marije Kraljice, ki ga je končal kleče s posebno molitvijo. Molitev je zelo lepa. Sestavil jo je sveti oče sam. Nato je papež pripel na zastave Marijinih svetišč v znamenje svoje posebne naklonjenosti in združenja v Mariji posebne spominke medalje. Te zastave so bile iz dežel: Argentina, Av-

strija, Kanada, Kitajska, Hrvatska, Egipt, Francija, Nemčija, Anglija, Indija, Irska, Italija, Mehika, Poljska, Portugalska, Španija, Združene države Sev. Amerike, Švica. Končno je papež blagoslovil dragoceni kroni in ju položil na glavo Detetu Jezusu in Mariji. Kromano Devico so pozdravljali navdušeni vzkliki ganjene množice, ki so še dolgo odmevali po baziliki in trgu sv. Petra. Po zahvalni pesmi je papež podelil apostolski blagoslov.

V nedeljo 21. novembra je bil proglašen za blaženega pater Martin Moya iz družbe zunanjih misijonov v Parizu. Slovesnosti se je udeležilo mnogo romarjev iz Lorene, kjer je bil blaženi doma. Pater Moya je bil rojen leta 1730 v Cullingu, v škofiji Metz. Ustanovil je Hčere božje Previdnosti za pomoč pečeželskim otrokom. Od leta 1771 je 13 let misijonaril na Kitajskem. Ko se je vrnil v Francijo, so ga jakobinci preganjali, ker se je upiral zakonom, ki jih je revolucija izdala proti duhovnikom. Zato se je moral izseliti. Umril je v Trierju leta 1793. Družbo za tuje misijone v Parizu in Hčere božje Previdnosti je zastopal škof Charles Joseph Lamaire.

Sveti oče se je vrnil. Po štirih mesecih bivanja v Castel Gandolfu se je papež Pij XII. 20. novembra vrnil v Vatikan. „Novembra bom popolnoma zdrav. Tako vsaj pravijo zdravniki,“ je rekel papež nekemu časnikarju septembra, ko se je razširila novica, da je nekoliko bolan. Njegov zdravnik Pavel Niehaus, doma iz Švice, ga je zdravil s posebnimi injekcijami.

Sveti oče je 7. novembra sprejel več sto zastopnikov italijanskih knjižnih založnikov in izdajateljev. Romanje je organizirala Zveza italijanskih katoliških izdajateljev. V nagovoru se jim zahvaljuje za podarjene knjige. Resno jih opozarja, naj se nikoli ne dajo zapeljati želji po dobičku, ampak naj izdajajo samo take knjige, ki so v skladu z vero in nramnostjo, pa tudi okusno, umetniško opremljene. Katoliški izdajatelj daruje Bogu vse svoje zmožnosti. Kdor vestno vrši poklicne dolžnosti, spolnjuje božjo voljo in časti Očeta, ki je v nebesih. Tisk mora vedno duše in srca dvigati,

razsvetljevati in bogatiti. Naloga izdajatelj je vzvišena in zelo važna, pa tudi odgovorna. Da bi mogli svoje dolžnosti prav spolnjevati, je dal papež njim, njihovim sodelavcem in družinam apostolski blagoslov.

6. novembra opoldne so se zastopniki posameznih držav pri Sveti stolici poklonili novemu milanskem nadškofu mons. Jožefu Janezu Krst. Montiniju. V imenu vseh sta mu častitala in se od njega poslovila francoski in poljski poslanik. Prvi govornik je omenil, da bo po zaslugi svetega očeta milanska nadškofija dobila pastirja, vrednega Ambrozija in poveličeval zgodovinsko važna dela, ki jih je izvršil, ko je podpiral dva papeža pri delu za svobodo in mir. Potem mu je čestital poljski zastopnik in mu v znak posebnega spoštovanja in iskrene hvaležnosti za vestno spolnjevanje dolžnosti poklonil nadpastirski prstan. Novi milanski nadškof se je vsem diplomatom, zastopnikom 40. držav, presenečen prisrčno zahvalil, izjavil, da sta mu bila papeža Pij XI. in Pij XII. vzor izvrševanja dolžnosti, se spomnil vse umrlih poslanikov, vojske, ki je divjala okoli Vatikana in v njem, polnočnice, ki so se je udeleževali vsi zastopniki in priznal, da je diplomatski zbor v svetem letu v junaški meri pokazal čednost rimske gostoljubnosti. Na koncu se jim je priporočil v molitev, vsakega še osebno pozdravil in se mu zahvalil.

Smrt dveh kardinalov: 21. oktobra je umrl kardinal Dominik Jorio, prefekt kongregacije zakramentov, star 85 let. Zaradi njegove boleznj je že nekaj časa vršil večji del poslov kardinal Alojzij Masella.

Po smrti kardinala Jorio ima zbor kardinalov 66 udov, 22 Italijanov in 44 drugih narodnosti.

10. novembra pa je v svojem stancovanju mirno zaspal v Gospodu kardinal Jožef Bruno, načelnik najvišjega sodišča apostolske signature. Bil je previden s sv. zakramenti. Pred smrtjo je pa prejel še poseben blagoslov svetega očeta. Rajni kardinal je bila odlična osebnost rimske kurije. Odlikoval se je po veliki zmožnosti, delavnosti in vztrajnem delu.

SLOVENIJA

Osemdesetletnico svojega življenja je obhajal 28. oktobra 1954 slovenski pesnik in pripovednik Franc Ksaver Meško, po rodu iz vzhodnega roba Slovenskih goric. Pisatelj Meško je duhovnik po poklicu. Začel je bogoslovne študije v Mariboru, končal pa v Celovcu. Novo mašo je pel 7. avgusta 1898. Do nesrečnega koroškega plebiscita leta 1921 je deloval po raznih krajih Slovenske Koroške, najprej v Škocijanu pri Klopinskem jezeru, nato v Žabnicah, kjer je nekaj časa upravljal tudi božjo pot na Višarjah. Potem je bil župni upravitelj v Grebinskem samostanu pri Velikovcu in št. Danielu nad Prevaljami. Od leta 1906 je bil župnik v župniji Marija na Zilji pri Beljaku. Med prvo svetovno vojno je bil obtožen veleizdaje in po preobratu 1918 se je za nekaj časa celo moral umakniti preko Karavank na Brezje. Plebiscit leta 1921 ga je našel kot kaplana v Tinjah. Od tu je odšel v Jugoslavijo in postal župnik v Selah pri Slovenjgradu. Nemci so ga leta 1941 pregnali v Srbijo, od koder se je srečno vrnil v Ljubljano. Komunistično revolucijo je preživljal v cistercijskem samostanu v Stični, od leta 1945 pa spet deluje na svoji fari. Poleg čisto duhovniškega dela je jubilat posvetil veliko svojih zmožnosti slovenski povesti in pesmi in ostal zlasti po tem delu trajno zapisan v slovenski kulturi in književni zgodovini. Kot tak je tudi znan v najširših

plasteh našega naroda doma in po svetu.

Veliko vedo povedati rdeči oblastniki o svobodi v zaslužjeni domovini. Že to je sumljivo. V stari Jugoslaviji ni bilo treba ljudem dopovedovati, da so svobodni, ker so to že sami dobro vedeli. V Titovi Jugoslaviji pa tisk, radio in govorniki to neprestano povdarjajo, pa jim še ne uspe ljudi prepričati. Vendar se pa zdi, da ena svoboda v novi državi res cvete. To je svoboda bogoskrunstva. Nekaj primerov naj to svobodo obelodani. Vzeti so iz pisma, ki je bilo sestavljeno 18. septembra in ga je „Ameriška domovina“ objavila 29. X. 1954.

„Najbolj zaničevan stan so trenutno duhovniki. Veliko jih je zaprtih. V zaporih postopajo z njimi zelo grdo. Opravljati morajo najnižja dela, kakor čiščenje stranišč in podobno. Ležijo v celicah brez šip in zimskega perila. Dosti otrok je nekrščenih in dosti zakonskih samo civilno poročenih. Otroke v šolah učijo, da ni Boga in da morajo duhovnike sovražiti, posebno še našega.“

„Povodenj v Celju je bila za mnoge kazen božja. Na veliki petek so v nekem kraju blizu Celja sneli s križa Boga in nanj obesili psa. Kasneje enkrat so zopet tam iz neke kapelice sneli kip Mater božje, ga vrgli v vodo in ga s kolom silili k dnu, češ „naj že enkrat utone“. Nekaj dni nato se je nad Celjem utrgal oblak. Nastala je tako silna povodenj, kot je ljudje še ne pomnijo. Več ljudi je utonilo, hiše so bile po

kleteh skoro vse pod vodo in mnogo jih je deroča voda razrušila.“

„Hiter odgovor je prejel neki bogokletnež na binkoštni ponedeljek. Ta dan se je brala sv. maša na neki podružnici. Vreme je bilo zelo slabo. Treskalo je in grmelo. Zunaj cerkve je stalo nekaj izzivačev. Eden od njih reče: „Če si gori, udari!“ Tisti trenutek se je zabliskalo in strela je udarila naravnost v omenjenega bogokletneža. Bil je na mestu mrtev. Takih primerov, da je Bog te vrste bogokletja na mestu kaznoval, je v domovini več.“

„V načrtu je porušenje križanske in bežigradske cerkve. Cerkev sv. Jožefa je še vedno kino-atelje. Na škofiji je vse zaplenjeno, ker ne zmorejo davkov, ki jim jih nalagajo.“

PRIMORSKE VESTI

Po prihodu Italije v Trst in po prihodu Jugoslavije v miljske hribe. Dne 26. oktobra so zavezniške čete predale Trst Italiji. To se je izvršilo z velikimi slovesnostmi, kljub dežju in vetru, ki je na trgu Unitá bičal pričujočo množico. Generala Wintertona so tržačani (a ne vsi) ob slovesu pozdravili z žvižganjem, zato se na trgu ni prikazal, ampak je takoj odšel s svojo ladjo. Laški prenapeteži so par ur po sporazumu že začeli divjati proti Slovincem, a do težjih slučajev le ni prišlo. Dne 4. novembra pa je Trst dosegel svoj triumf, ko je sam predsednik italijanske vlade obiskal Trst in imel priložnostni govor. Njegov govor je tudi Slovence navdušil, saj nam daje upanje, da se bodo svečane obljube predsednikove tudi izpolnile. Scelba je dejal: Zagotavljamo Slovincem, da vlada ne bo izpolnjevala le obveznosti londonskega sporazuma, ampak se bo trudila, da pokoplje preteklost in ustvari vzdušje pristranskega, gospodarskega in socialnega sodelovanja.“ Za te besede so se mu predstavniki Slovencev v Trstu iskreno zahvalili. Italijani v Trstu so pozdravili prihod Italije z velikim navdušenjem, kar je razumljivo, medtem pa Slovenci niso pokazali prevelikega veselja nad novo domovino. — Še slabši, naravnost norazen, pa je položaj v miljskih hribih. Tu je 70% prebivalcev zapustilo svoje domove in se zateklo na Tržaško.

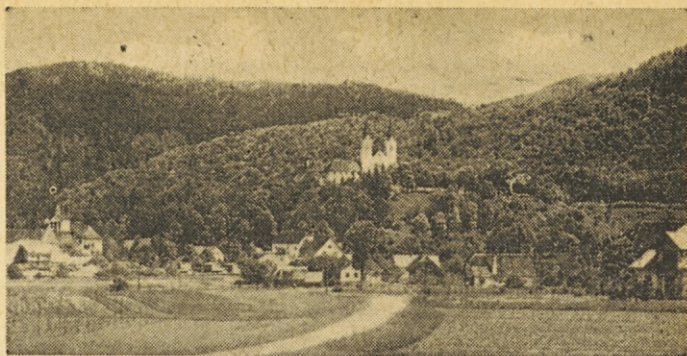
Tito je ob svojem prihodu dobil prazne vasi. Žalostno je, da ljudje niso bežali radi vere, soj so bili ti kraji zelo mlačni, ampak le radi zaslužka. Ostali so doma le stari ljudje in pa nekateri kmetje. Zato tudi jugoslovanski časopisi niso z navdušenjem pisali o pridobitvi novega ozemlja.

Stoletnica nadškofa Sedeja. Ob stoletnici rojstva nadškofa Sedeja so na njegovi rojstni hiši v Cerknem Cirilmetodovi duhovniki odkrili spominsko ploščo. Prišlo je mnogo ljudstva, tudi ker so imeli tisti dan v vasi sv. birmo. Rojstna hiša nadškofova je bila ob bombardiranju porušena in dolga časa so se oblasti upirale, da bi jo zopet sezidale. Sedaj pa so nenadoma dovolili, še več pustili so tudi, da so na hišo vzdali spominsko ploščo in priredili slavje. Mogoče so s tem hoteli zakriti zločin, ki so ga v tej hiši izvršili pred desetimi leti, ko so na Svečnico zvečer odpeljali iz nje nedolžno Pavlo Sedejevo, nečakinja nadškofa Sedeja in jo naslednji dan z drugimi nedolžnimi žrtvami v gozdu nad vasjo ustrelili. Spominsko ploščo je odkril apostolski administrator mons. Toroš, ki je imel tudi slavnostni govor.

Smrt dveh duhovnikov. Dne 21. oktobra je umrl pri Usmiljenih bratih v Bresciji zlatomašnik Ivan Baloh. Rodil se je v Spodnji Šiški pri Ljubljani, več let je skrbel za trnovsko dekanijo, pa tudi za Zagorec na Pivki. Bil je tudi pesnik in pisatelj. Še v svoji visoki starosti je rad pošiljal svoje prispevke v katoliške liste. Bil je vsa leta zvest naročnik „Duhovnega življenja“ in vseh drugih katoliških publikacij. — V Gorici pa je na praznik Vseh svetnikov v goriškem sanatoriju umrl župnik pri sv. Ignaciju mons. Karel Picciu-lin, apostolski protonotar, častni kanonik goriškega kapitlja in zlatomašnik. Letos bi praznoval tudi 50-letnico svojega dušnopastirskega delovanja v stari častitljivi župniji na Travniku. V fari sv. Ignacija je mnogo Slovencev in pokojni gospod župnik je kazal zanimanje tudi za dušne potrebe slovenskih vernikov, ki mu za to ostanejo hvaležni. Obema zlatomašnikoma naj Bog podeli večni mir.

Nazarje z župno cerkvijo in samostanom oo. frančiškanov

Marijanski teden v goriškem mestu.

Od 17. do 24. oktobra se je po vseh župnijah goriškega mesta vršil marijanski misijon. Tudi za slovenske vernike je bilo lepo preskrbljeno. Zjutraj in zvečer smo lahko poslušali lepe govore častitljivega gospoda patra Odilona iz Rima, ki nam je toliko lepega povedal. Potem smo imeli še stanovske govore, zlasti sta bila lepa oba govora č. g. mons. Ukmarja iz Trsta, namenjena izobražencem. Marijanski teden je zaključila veličastna procesija s čudodelnim kipom Matere božje iz Barbane po goriških ulicah.

Mariološki teden v Rimu. Kot priprava za slovesno proglašenje Marije Kraljice se je vršil v Rimu svetovni mariološki teden. Obsegal je med drugim razne študijske sestanke za posamezne narode. Zastopani so bili tudi Slovenci, katerim so predavali razni bogoslovni učenjaki iz Rima in drugod. Med drugimi je govoril tudi mons. Ukmar iz Trsta, dr. Blüten iz Celovca in p. Tominc iz Ljubljane. Mariološkemu tednu je sledil mednarodni marijanski kongres, pri katerem so se še na poseben način spomnili cerkve v molku. Na nedeljo pred praznikom Vseh svetnikov so v veličastni procesiji od Marije Snežne k Sv. Petru nosili poleg čudodelne podobe rimske Matere božje še nešteto Marijinih podob in kipov iz glavnih svetovnih Marijinih svetišč. Tako je bila navzoča tudi kopija naše svetogorske Matere božje, originalni kip svetovišar-

ske Matere božje in kopija brezjanske Marije.

Misijonska nedelja v Gorici. Radi zaključka marijanskega tedna se je vsa zunanja proslava misijonske nedelje v Gorici prenesla na nedeljo Kristusa Kralja. Tudi običajna misijonska akademija dekliške Marijine družbe je bila na nedeljo Kristusa Kralja. Družbenice so z najlepšim uspehom prikazale lepo igro „Največji dar“, ki sicer ni misijonska, a je globokovern. Med odmori je z obilnim uspehom deloval srečolov v prid misijonom. Igro so družbenice še dvakrat ponovile in vedno z lepim uspehom.

Doberdob. V nedeljo Kristusa Kralja so imeli v Doberdolu slovesno posvečenje župnije brezmadežnemu Srcu Marijinemu. Na ta lepi praznik so se pripravili z dobro uspešno tridnevnicco, katero je vodil preč. g. Vidmar iz Gorice. Kot zaključek lepe cerkvene slovesnosti so dekleta iz Krožka pripravila lepo Marijino akademijo. Predvajale so dramo „Marijin otrok“, ki je žela obilo odobravanja.

SLOVENSKA KOROŠKA

Bivši krški škof, sedaj nadškof dr. Adam Hefter je praznoval 17. oktobra izreden jubilej: pred šestdesetimi leti je bil posvečen v mašnika in pred štiridesetimi leti je prejel škofovsko posvečenje. Krško (celovško) škofijo je vladal od začetka prve svetovne vojne pa

do izbruha druge. Visoki jubilant je opravil svečano pontifikalno mašo v celovški stolnici. Pelj so združeni cerkveni zbori iz Celovca in Beljaka. Slavnostno pridigo je imel nadškof dr. Roracher, ki je tudi prečital vernikom pozdravno pismo sv. očeta. Cerkevno slovesnost je zaključil slovesni „Tebe Boga hvalimo“.

Po škofijah je navadno mašniško posvečenje le enkrat na leto. Leta 1904 pa je doživela krška škofija to slovesnost dvakrat: 19. julija je sprejelo ta zakrament iz rok takratnega škofa dr. Jožefa Kahna enajst bogoslovcev, 28. oktobra pa še dva. Od prve skupine živijo le še trije, od druge pa je ostal

župnik dr. Janko Lučovnik, ki živi trenutno v št. Janžu v Rožu. Da je prejel imenovanj gospod posvečenje kasneje kot drugi sošolci, je bila kriva okoliščina, da ni izpolnil še 24 let, to je kanonična starost, ki jo Cerkev zahteva za svoje duhovnike. Na nedeljo po dnevu sv. apostolov Simona in Jude je bilo zato pred petdesetimi leti v šmarjeti v Rožu veliko veselje radi nove maše sina te župnije Jankota Lučovnik. Ves Rož se je tedaj zbral k tej slovesnosti v šmarjeti. Od tega dneva je minilo že petdeset let. Kot kaplan je služboval č. g. Lučovnik nekaj časa v št. Jakobu v Rožu in nekaj časa v Borovljah. Vmes je leta 1908 doktoriral iz bogoslovja na dunajski univerzi. Obvlada francoski, angleški in italijanski jezik, več slovarskih ter štiri vzhodne: hebrejščino, aramejščino, sirščino in arabščino. Za župnika je prišel najprej v št. Janž nad Ojstrico pri Dravogradu. Nato je deloval kot župnik še v Štebnu pri Beljaku, v ziljski župniji Borlje-Goriče, kjer je ostal do leta 1932. To leto pa je bil imenovan za župnika v št. Janž v Rožu, kjer pastiruje že 22 let. Vmes pa je moral pet let z drugimi petdesetimi duhovniki in številnimi slovenskim družinami okusiti grenki kruh pregnanstva. Skoro deset let je bil zlatomašnik č. g. Lučovnik tudi urednik nabožnega mesečnika „Nedelja“.

Letošnji knjižni dar Mohorjeve družbe v Celovcu obsega pet knjig. Največja je koledar. Ima svetovno politične, na-

rodopišne, gospodarske, verske in leposlovne članke. Kdor je lani bral knjigo „Junakinja apostolata“, bo letos vesel drugega dela te knjige. Prevod je oskrbel preč. g. dr. Rafko Vodeb. V obliki povesti je opisan življenjepis škofa Antona Martina Slomška. Avtor je pater Bernard Ambrožič iz Lemonta v Severni Ameriki. Preč. g. Janez Kopač, slovenski lazarist, ki je pred leti deloval na Kitajskem, sedaj pa pomaga na slovenski župniji v Torontu (Kanada), je napisal knjigo: Na nepremagljivi skali. Prikazati nam je hotel dva stebra sv. Cerkve: sv. Petra, nepremagljivo skalo, in sv. Janeza, apostola ljubezni. In še ena knjiga, ta morda rajbolj, bo razveselila slovenskega človeka: svetlo pismo nove zaveze. V lepi žepni izdaji so na finem papirju natisnjeni štiri je evangeliji in apostolska dejanja. Knjižica je za vsakega kristjana pravi zaklad. Vsem bralcem „Duhovnega življenja“ letošnja knjižna zbirka Mohorjeve družbe prav toplo priporočamo. V Argentini se dobi v Dušnopastirski pisarni, Victor Martínez 50, Bs. Aires.

HRVATSKA

Za nadškofa-pomočnika kardinalu Stepincu je imenoval sv. oče dr. Franja Šeper, duhovnika zagrebške nadškofije. Novi nadškof pomočnik je bil rojen leta 1905, duhovnik je postal 26. oktobra 1930. Več let je bil tajnik na zagrebški nadškofiji.

Zgodovinska štipendija. Ko je kardinal Stepinac vstopil v papeški zavod Germanik v Rimu, da se tam pripravi na duhovniški stan, je v Severni Ameriki neka mati 13 otrok sklenila, da bo s svojimi prihranki prispevala k vzdrževanju enega izmed bogoslovcev, ki radi revnih razmer, iz katerih so izšli, nimajo zadostnih sredstev za lastno vzdrževanje. Ta mati se je pisala Emile Harlik. Toda preden je mogla denar odposlati, je umrla. Njeni sinovi so, spoštujoč poslednjo voljo svoje matere, namenjeno vsoto zbrali in jo oddali na pristojnem mestu. Nekaj mesecev nato so prejeli obvestilo od p. A. Raucha, poddirektorja zavoda Germanik, v kate-

rem jim sporoča, da je denar prejel in da ga bo uporabil za mladega bogoslovca, ki je doma iz Jugoslavije. Omenjeni bogoslovec je na dan mašniškega posvečenja poslal pismo svojim dobrotnikom v Severno Ameriko in se jim v toplih besedah zahvalil za izkazano dobroto. Pred nekaj časa je postalo to pismo znano širom po svetu. Neka severno-ameriška revija ga je objavila in to ne brez vzroka, kajti pisal ga je Alojzij Stepinac, sedaj Titov ujetnik, pred Cervkvijo nadškof in kardinal, pred Bogom pa junaški spoznavalec za božje kraljestvo.

Mostarski škof dr. Petar Čule preživljal svoj zapor v Zenici. 22. aprila 1948 je bil obsojen na enajst let in pol zapora „radi sodelovanja z okupatorskim in kvizlinškimi silami v Jugoslavskimi in Titovo vojnem kakor tudi radi protinarnodnega delovanja po vojni“. Na lastro željo živi v celici s tremi drugimi kaznjenci, ki so tudi duhovniki. Prosti čas porabi za molitev in učenje tujih jezikov. Trenutno študira španski jezik.

Sv. stolica je ugodila prošnji splitskega škofa dr. Kvirina Klementa Bonifacija in ga razrešila njegovih dolžnosti. 22. julija se je nadškof poslovil od svojih vernikov, ki so ga pred stolno cerkvijo navdušeno in dolgotrajno pozdravljali. Na mesto odhajajočega škofa je Vatikan imenoval za apostolskega administratorja zedinjenih škofij Mavorske in Splita pomožnega škofa mons. dr. Franića.

V Zagrebu se je 12. septembra sestal plenum glavnega odbora društva katoliških duhovnikov Hrvatske, ki ga poleg predsednika prof. Marohnića tvorijo še trije duhovniki. Ta plenum, ki je ostro obsodil pisanje katoliških hrvaških časopisov v inozemstvu kot „Ave Marija“ in „Glas sv. Antuna“ v Argentini in „Križ“ v Severni Ameriki. Trdi, da so v novi Jugoslaviji zajamčene vse verske pravice. Kjer je država nastopila proti duhovnikom, se je to zgodilo zato, ker so „duhovniki vero zlorabljali v politične namene“. Torej ista pesem, ki jo prepevajo člani Cirilmetodijskega društva v Sloveniji že ne-

kaj let. Kdor hoče biti slep, bo tak tudi ostal, čeprav bi imel najboljši vid.

Na smrt z oboženjem je bil meseca oktobra obsojen v Zagrebu gvardijan frančiškanskega samostana v Čuntiću o. Marijan Herman. Obtožen je bil zločina „kršitve mednarodnega prava“. Nastopilo je 30 prič, v glavnem pravoslavne vere. O. Herman je bil na procesu zelo miren. Izjavil je, da mu vest ničesar ne očita. Ali je bila smrtna obsodba že izvršena, se še ne ve, ker rdeče oblasti do sedaj niso ničesar izjavile.

SRBIJA

Našla je mesto molitve. Kmečka hči Stajka Petrović je delala kot služkinja do leta 1950 v Beogradu, nakar je bila poslana v New York na delo kot služkinja v Titovo diplomatsko predstavništvo. Čeprav so ji prepovedovali, je vendar obiskovala v Beogradu cerkev, kadarkoli je mogla. Ko je prišla v New York so ji še posebej prepovedali hoditi v cerkev in se mešati med srbsko govoreče Amerikance. Po 18 mesecih bivanja na Manhattanu se ji je posrečilo najti srbsko-pravoslavno cerkev sv. Save. Od takrat je redno zahajala v cerkev, čeprav so ji njeni delodajalci prepovedovali. „Ne morem vam povedati, kako sem srečna, da sem našla mojo cerkev, po kateri sem tako hrepenela,“ je rekla Dušanu Šukljetoviću, dekanu katedrale. Kmalu se je zvedelo, da hodi stalno v cerkev. Njeni delodajalci so jo hoteli poslati domov. Ker je vedela, kaj jo čaka, je šla v katedralo namesto domov. S protovo pomočjo je našla mesto v neki bolnišnici v New Yorku, ki jo vodijo begunci. Kot tujko, brez rednega potnega lista, bi jo morali deportirati. Lansko leto so jo poklicali na Ellis Island. Medtem pa se je prota Šukljetović obrnil na senatorja Roberta Hendricksona. Ta je predložil v senatu poseben zakonski predlog, da uredi vprašanje bivanja Stajke Petrović v Ameriki. Prejšnji teden je predsednik Eisenhower, predno je šel na dopust v Denver, podpisal zakon, s katerim je bil dan Stajki Petrović azil v Združenih državah — s tem pa tudi pravica, da do konca svojega življenja moli k svojemu Bogu. („Pregled“, št. 8-9, str. 40.)

KAJ PA MED NAMI?

ARGENTINA

Srebrni jubilej zglede slovenske redovnice. Na praznik Darovanja D. M. 21. novembra 1954 je poteklo 25 let, odkar je naredila redovniške zaobljube č. sestra Estera Mak, prednica v vojaški bolnišnici Campo de Mayo, Buenos Aires.

Rojena je bila v Šoštanjju na Štajerskem. Pri krstu so ji dali ime Marija. Po zgledu svoje nebeške Matere se je tudi ona že v prav nežni mladosti želela darovati Bogu. Hotela je postati redovnica. Pa se je njen poklic moral prej izčistiti in dozoreti v dolgoletnih preizkušnjah. Končno ji je Bog izpolnil srčno željo. V Zagrebu, kjer je preživela svojo mladost, se je spoznala z Usmiljenimi hčarami tretjega reda sv. Frančiška As., ki jih je ustanovila nekaj let prej č. m. M. Petković, še živeča generalna prednica družbe. Njim je Bog podaril našo sestero Estero, ki je postala eden glavnih stebrov mlade družbe. Na svoj god, 21. novembra 1929, je naredila prve redovniške zaobljube. Takoj drugi dan je bila poslana v Subotico, kjer je bila, čeprav najmlajša med vsemi, dana za svetovalko prednici. Po dveh letih je šla v Makedonijo. V Velesu pri Skoplju je v bolnišnici kot angel iz nebes stregla bolnikom. Prav kmalu, še preden je naredila večne zaobljube, je postala prednica. Težko je bilo njeno delo. Pa niti tolažbe ni imela, da bi bila vsak dan pri maši in sv. obhajilu. Duhovnik jih je obiskal le enkrat na mesec! In koliko je dobrega storila vsem, ne samo katoličanom, tudi pravoslavnim in mohamedanom. Še posebej pa so bili njene dobrote in pomoči deležni tamkajšnji slovenski misijonarji: škof Gni-

dovec, mons. Kordin, ki ga je oskrbovala v težki in dolgi bolezni, mons. Zakrajšek, Turk in drugi. Leta 1937 pa je bila poslana v Argentino, kjer je ves čas prednica, deloma v veliki bolnišnici Romero deloma v Campo de Mayo. S svojo dobroto si povsod osvaja srca. V apostolatu je neutrudljiva. V svoji družbi pa še posebej vrši važno poslanstvo: k njej že vsa leta pošiljajo mlade redovnice, da se v njeni šoli pripravljajo za borbo v življenju. Zato je ustanoviteljica sama po vsej pravici dejala, kakšna sreča je za družbo, da imajo sestero Estero. Velika reč je to, kadat predstojniki izrečejo tako pohvalo.

Čeprav je sestra Estera le malo časa živela v svoji ožji domovini, nikoli ni pozabila, da je Slovenka. Kako vesela je, če kje spozna kakega Slovenca. Duhovniki so pa še posebej deležni njene pozornosti.

Na dan sv. Martina, 11. novembra je izpolnil 50 let življenja g. Martin Mizerit, urednik otroške priloge „Duhovnega življenja“, ki se imenuje „Božje stezice“. G. Mizerit je rodom iz Gorice. Leta 1925 je maturiral v Ljubljani in postal učitelj. Pred izbruhom zadnje vojne je uspešno deloval v št. Rupertu na Dolenjskem. Svoje velike vzgojiteljske sposobnosti je posvetil slovenski mladini tudi v begunstvu, bodisi v šoli, bodisi v mladinskem domu v spitalskem taborišču, kjer je deloval skupno s salezijancem g. Janko Mernikom. V Argentini g. Mizerit nadaljuje s svojim delom za slovensko šolsko mladino. Že vsa leta sem vodi uspešno slovenski tečaj v Lanusu, pri Društvu Slovencev je referent mladinskega odseka, skupno z g. Aleksandrom Majhnom pa je v za-

ložbi „Svobodne Slovenije“ pripravil slovenski mladini v emigraciji učbenik „Naša beseda“. Prav za petdesetletnico življenja mu je Bog izkazal milost združenja s svojo družino, ki je pred nekaj meseci prišla iz Slovenije. Tako se je g. jubilarnto izpolnila največja želja njegovega srca. Želimo, da bi v krogu svoje petčlanske družine mogel še dolgo vrsto let delovati med slovensko šolsko mladino in jo vzgajati v zvestobi do vere, naroda in domovine.

Letošnja velika prireditve slovenske mladine, ki je organizirana v Slovenski dekliski organizaciji in Slovenski fanteovski zvezi bi se morala vršiti v nedeljo 7. novembra. Pa je tako grdo deževalo, da s prireditvijo na ta dan ni bilo nič. Toda fantje in dekleta niso odnehali. Vztrajno so molili za lepo vreme in dosegli popoln uspeh. Dasi je vremenska napoved obetala nalive in nevihte, je nedelja 14. novembra zažarela v pravi poletni toploti in s soncem na nebu. Udeležba je bila velika kot morda še nikdar, odkar se Slovenci po letu 1948 zbiramo v Argentini na skupne prireditve. Samo vstopnic je bilo prodarih nad 850. Na sporedu je bil telovadni nastop, srečolov in prosta zabava. Na večer so bili vsi zadovoljni, zlasti pa blagajnik.

Naslednjo nedeljo pa je 140 fantov in deklet pohitelo v prosto maravo na izlet. Spet je bilo vreme naklonjeno, dasi je na predvečer lilo kot iz škafa. Cilj izleta je bil park blizu mesta Eva Perón, ki je silno velik po obsegu in zelo pripraven za igre in viknike. Spremljal jih je tudi asistent SFZ č. g. poddirektor Jože Jurak. V igri in zabavi je hitro minil dan in na večer so trije prostorni omnibusi spet vozili slovensko mladino argentinski prestolnici nasproti.

Tudi letos so argentinski katoličani obhajali prvo nedeljo v adventu kot izseljeniško nedeljo. Argentinske cerkvene oblasti so povabile svoje vernike, naj ta dan darujejo sv. obhajilo za izseljence. Istočasno pa so prosile katoliške izseljence, da isti dan darujejo sv. obhajilo in molijo po namenu argentinskih katoličanov. Glasilo slovenskega dušnega pastirstva „Oznanilo“ v Buenos Ai-

resu je prineslo lep članek pod naslovom „Ohranitev vere v izseljenstvu“, povseh slovenskih verskih središčih pa so bile pridige o istem predmetu. V Ramos Mejiji je župnik organiziral v farni dvorani po slovenski službi božji proslavo izseljenske nedelje, katere so se Slovenci udeležili skupno z ostalimi izseljenskimi skupinami.

Letošnje prvo sv. obhajilo slovenskih otrok je bilo na Miklavževo nedeljo 5. decembra v Ramos Mejiji. 33 nedolžnih src je s hrepenenjem in globoko ginjenostjo prvič prejelo Jezusa v svojo posest. Bog daj, da bi vsi ti otroci vse življenje ohranili živo vero v najsvežejši Zakrament!

Marijansko leto so Slovenci v Buenos Airesu slovesno zaključili. V nedeljo popoldne 5. decembra so se zbrali v stolnici k uri molitve, pri kateri je pridigal semeniški spiritual dr. Filip Žakelj. Ob tej priliki so rojaki prvič skupno molili molitev papeža Pija XII., ki jo je on molil na praznik Vseh svetnikov ob priliki krovanja Marije — kraljice vesoljstva. Takoj po molitveni uri je slovenski pevski zbor „Gallus“ priredil v baziliki sv. Frančiška koncert najlepših slovenskih Marijinih pesmi kot svoje vezilo Mariji — Kraljici Slovencev za zaključek Marijinega leta. Koncert je nudil obilo umetniškega užitka in bil dobro obiskan. — Na sam praznik Brezmadežne pa je bila v cerkvi sv. Frančiška Salškega na ulici Belorano 3863 sv. maša za slovensko mladino s skupnim obhajilom fantov in deklet.

KOLENDAR-ZBORNİK „SVOBODNE SLOVENIJE“ ZA LETO 1955

Koncem novembra je založba „Svobodne Slovenije“ že sedmič izdala svoj tradicionalni Koledar-Zbornik. Nimamo s temi vrsticami namena literarno oceniti te pomembne knjige v slov. izseljeniškem tisku. To, kar bi radi povdarili, je naše priznanje in občudovanje vsem, ki so s svojim idealizmom pripomogli in prispevali, da je Zbornik izšel tako pester, zanimiv in obširen. Samo kdor ima globlji vpogled v tiskarsko delo v Argentini, lahko ve, koliko osebnih naporov, pa tudi denarnih žrtev je bilo treba, da je Zbornik zagledal beli dan.

Že 272 strani velikega formata pomeni za izdajalce velik gnoten izdatek. Temu je treba pridružiti še res številne klišeje, s katerimi lastnik in uredniki niso niti malo štedili. Vsekakor so izdajateljji dokazali, da jim je mar duhovna korist naše emigracije v toliki meri, da so bili pripravljeni celo materialno izgubo pretrpeti. Seveda se to ne sme zgoditi. Bilo bi za nas Slovence v tujini kaj slabo spričevalo, če bi teh vzvišenih naporov ne znali ceniti in dopustili, da knjiga ostane v skladišču, mesto da gre med naše ljudi, za katere je bila pisana. Uredniki revije „Duhovno življenje“ iskreno želijo, da bi vsak naročnik naše revije kupil in prebral omenjeni Zbornik. Veliko koristnega branja bo v njem našel. Ko bo listal po knjigi, se bo spomnil Vetrinja, čigar žalostni desetletnici je Zbornik posvečen. Seznanil se bo z življenjem in problemi goriških in koroških Slovencev v zamejstvu. Poučil se bo o najnovejših vprašanjih, ki zanimajo človeštvo. Bral bo o naporih naših gornikov od argentinskih Kordiljer do mogočne Himalaje. Našel bo ure počitka ob prebiranju pesmic, zanimivih črtic in mojstrsko opisanih doživljanjev tistih, ki znajo opazovati sebe in življenje okrog sebe. Pa kaj bi še naštevali! Saj je knjiga že v prodaji! Vzemimo jo v roke in prebirajmo, kot smo včasih to delali z Mohorjevimi koledarji! Ne bo nam žal! Zbornik je knjiga, ki ne nudi praznih plev, ampak sočno zrno. Zato ga podprimo tako, da si ga kupimo in postavimo v družinsko knjižnico, kjer bo stalno pričal, da Slovenec v tuji zemlji ni pozabil svojega naroda, materine besede in svojega Boga.

KANADA

Zadnje vesti o slovenski cerkvi Marije Pomagaj v Torontu. Na misijonsko nedeljo 24. oktobra so imeli Slovenci zadnjikrat svojo službo božjo v Mount Carmel cerkvi v ulici sv. Patricija. To cerkev so uporabljali pet let. Prvikrat so se zbrali v njej na prvo adventno nedeljo leta 1949. Ker pa koncem oktobra slovenska cerkev še ni bila gotova, se je vršila služba božja od nedelje Kristusa Kralja, to je od 31. oktobra

do blagoslovitve cerkve dne 12. decembra v dvorani pod cerkvijo. Na ta veliki dogodek so se Slovenci pripravili s tridnevnicco, ki jo je vodil škof dr. Rožman. Prav tako je škof dr. Rožman podelil zakrament sv. birme slovenskim otrokom, kar je torontski nadškof kardinal McGuigan rad dovolil. Trenutno potrebujejo graditelji cerkve še 10.000 kanadskih dolarjev. Pet tisoč upajo dobiti z nabirkami med Slovenci, ostalo polovico pa bo treba kriti s posojili in večjimi darovi. Torontska nadškofija je že preje posodila 25.000 dolarjev po 4%. Med zadnjimi darovi je treba omeniti šipe, ki jih je poklonil cerkvi in inštaliral g. Franjo Vlahovič. Pred več meseci je bil nevarno bolan. Pa je Mariji Pomagaj obljubil, da bo daroval cerkvi šipe, če bo ozdravel. Marija ga je uslišala in sedaj je svojo obljubo izpolnil. Prav tako je dar skupinski relief Kristusa Kralja z dvema angeloma na zadnji steni v prezbiteriju cerkve. Poklonil ga je in izdelal akademski kipar Franc Gorše.

ŠPANJA

Ecclesia, španski verski tednik, katerega poznajo bralci „Duhovnega življenja“ zaradi priobčitve milostne podoobe Marije z Brezij na naslovni strani ene svojih letošnjih števil, in o kateri je „Duhovno življenje“ svoj čas poročalo, prinaša v svoji številki 694 z dne 30. oktobra 1954 novico, da je izšla v letu 1954 v Bruges (Brujas) v Belgiji v založbi Les Presses Saint-Augustin 176 strani obširna knjiga založbe Desclée de Brouwer-ja pod naslovom „Une Eglise du silence. Catholiques de Yougoslavie“.

O njeni vsebini piše „Ecclesia“ naslednje:

„Knjiga je razdeljena na dva dela. Prvi sestoji iz enajst poglavij razlage in obravnavanja predmeta, medtem ko so v drugem delu zbrani dokumenti.

V prvem poglavju nam pisatelj opiše podrobno prekinitev diplomatskih odnosov med Titovo vlado in sveto stolico, kot posledico zgodovinskega konzistorija dne 12. januarja 1953, v katerem je Njegova Svetost Pij XII. posta-

Slovenski izseljen-
ski duhovniki v
Belgiji: Tone Ilc
(vzhodnega obre-
da), Vinko Žakelj,
Miljenko Uhoda
(Hrvat), Zdravko
Reven

vil 42 novih kardinalov in povdaril kar-
dinalsko čast, s katero je okitil zagreb-
škega nadškofa Stepinca.

V drugem poglavju: „Malo poznan
ali slabo pojmovan položaj“ obravnava
zgrešeno miselnost, ki prevladuje v ne-
katerih državah, kot so to ZDA, Fran-
cija in Anglija, kjer je ta pod vplivom
tiska, ki od časa do časa pošlje svoje
dopisnike v komunistično Jugoslavijo,
ne da bi le ti mogli videti dejanski po-
ložaj, kot je potrebno za objektivno po-
ročanje o resničnem položaju v tej de-
želi.

Tretje in četrto poglavje obravna-
vata borbo proti Cerkvi v šolah in opi-
sujeta razkristjanjenje mladine in pri-
kazujeta, kako postaja pereče ravno to
vprašanje katoliške Cerkve v tej državi.

V knjigi so zbrani zgovorljivi po-
datki o napadih na škofe in na duhov-
ščino. Posebno poglavje je posvečeno
duhovniškim organizacijam, ki jih usta-
navlja komunistična oblast z namenom,
da bi postavila duhovščino neposredno
komunistični stranki in jo ločila od
Vatikana.

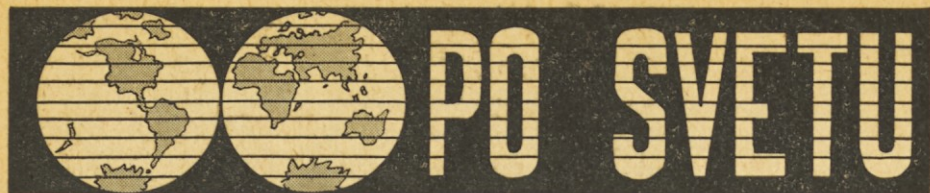
V obsežnem poglavju razloži pi-
satelj komunistične napore, ki streme
za tem, da osamijo Cerkev in jo one-
mogočijo v njenem delovanju in poslan-

stvu, kar skušajo doseči, da ji nalagajo
krivične dajatve in davke, ki niso v no-
benem razmerju z dohodki.

V drugem delu knjige so zbrani do-
kumenti o verskem preganjanju v Jugo-
slaviji. So to po eni strani uradne izja-
ve, članki iz uradnih komunističnih ča-
sopisov, naučne knjige in po drugi
strani spomenice in izjave katoliških
škofov v Jugoslaviji in svete stolice ter
njenih glavnih uradov.

Pomanjkljivost, ki jo najdemo v tej
knjigi, obstoja v tem, da ne omenja go-
rostarsnega masovnega zločina hrvaške
katoliške mladine, ki so ga zakrivali Ti-
tovi komunisti v slovenskih gozdovih.“

Toliko o tej knjigi revija „Eccle-
sia“. Mi bi samo dodal še to, da četudi
je knjiga precej popolna, vendar v njej
ni bilo moči popisati vseh zločinov, ki
jih je jugoslovanski komunistični režim
zakrivil, ker v tem slučaju bi moral pi-
satelj napisati ne eno knjigo s 176
stranmi, temveč veliko takih knjig in
bi še verjetno mnogo „manjših“ poko-
ljev izostalo. Na vsak način pa bi bilo
dobro, da bi pisatelj opisal v tej knjigi
vsaj v glavnih potezah množične zločine
in pokolje slovenske in hrvaške katoli-
ške mladine.

VESTI IZ ŽIVLJENJA CERKVE PO SVETU

Razprava o mučeništvu. 26. oktobra se je zbrala pripravljalna kongregacija sv. obredov. Na svojem zborovanju so kardinali, prelati in bogoslovni učenjaki svetovalec razpravljali o mučeništvu božjih služabnikov Leona Ignacija, Pavla Denne, duhovnikov Družbe Jezusove in njihovih sodelavcev, duhovnikov in laikov, ki so leta 1900 umrli na Kitajskem za vero.

Za škofa v Guayaquil (Ekvador) je papež imenoval mons. Cesarja Antona Mosquera Corral.

Sveti oče je v Kolombiji ustanovil novo škofijo Mantería, ki jo je ločil od nadškofije Kartagena.

Od Kongregacije za širjenje vere je danes odvisno 662 cerkvenih okrožij: 166 jih je pod komunistično vlado (142 na Kitajskem, 3 na Koreji, 10 v Vietnamu in 1 na Balkanu).

Friburg. Glavna skupščina UNDA (Mednarodna katoliška organizacija za radijske in televizijske oddaje) bo zborovala 22. in 23. aprila v Monte Carlo. Glavni predmet študija bo: „Božja beseda in moderna sredstva za njeno širjenje.“ Ožji odbor je že v glavnih obrih določil program in naprosil ugledne predavatelje.

Paris. V Parizu se je vršil kongres redovnic. Udeležilo se ga je 4999 redovnic (bolniških strežnic, učiteljic in župnijskih pomočnic), ki so zastopale 100.000 redovnic s 600 ustanovami. Ta kongres je pomemben zgodovinski dogodek, ki bo imel velik vpliv na bodočnost. Karmeličanke, benediktinke in klarise se ga radi klavzure niso mogle udeležiti. Kongresu je predsedoval kardinal Valeri. Govoril je o važnosti apostolata redovnic na svetu. Poleg apostolatata redov, bi bil danes potreben red sodob-

nih redovnic, ki bi napravile samo obljube, ne nosile pa bi posebne redovne obleke, da bi tako mogle apostolsko delati tam, kjer se največ žensk pogublja.

Washington (oktobra 1954). V začetku oktobra je bilo v tej prestolici eno največjih zborovanj. Maša je bila pred mogočnim kipom presvete Device. Udeležilo se je službe božje nad 150.000 ljudi. Med njo jim je govoril škof. mons. Sheen. Današnji moderni svet je tako zapustil Boga, da moremo govoriti o pravi ločitvi stvari od Boga in križa. Razkošje, naslade in udobno življenje — največji sovražniki zatajevanja in žrtev — nas oddaljujejo od duhovnega, nadnaravnega življenja. Naj mas ne begajo razlage učenjakov, ki hočejo opravičiti vse človeške slabosti! Položimo jih pred noge Kristusa in ga prosimo, naj nam jih odpusti. Ker smo kristjani, se ne smemo bati križa. Prosimo Marijo, Jezusovo Mater, naj nas uči ljubiti križ. Brez ljubezni do križa ne moremo biti dobri kristjani.

Nova cerkev blizu Betlehema. Blizu Betlehema, na kraju, kjer je oznanil angel pastirjem Jezusovo rojstvo, bodo začeli zidati novo cerkev, ki se bo imenovala cerkev pastirskih poljan. Kapele v tej cerkvi bodo imele obliko pastirskih šotorov. Kupola bo imela steklena okna, da bo cerkev imela čim več naravnih svetlobe, ki naj spominja na božjo svetlobo. Pastirski motivi bodo prišli tudi do izraza ob vhodu v cerkev. Vrata bodo bronasta, na njih pa bodo podobne pastirjev, ovac in stavki iz evangelija. Prav iste motive bo imel tudi oltar, ki bo stal sredi cerkve. Podstavki svečnikov bodo ovce, ostali deli po bodo imeli obliko palme. V podobi oltarnega križa bo prevladovala oblika trnov. Narčrte za bronasta vrata, za angela nad njimi, za svečnike in križ je napravil

italijanski umetnik Duilio Cambellotti. Delo bo velika umetnina, ki bo lepoto cerkve zelo povzdignila.

Romanje Afrikancev. V Marijinem letu so tri skupine afrikanških romarjev iz francoske Afrike obiskale Rim in Lurd. V maju jih je prišlo 60 iz Kameruna; v avgustu 14 iz Dahomeya, Togo in Costa de Oro; 15. avgusta pa 86 iz Senegalije in Guineje. Povod, da kristjani tako radi obiskujejo Rim, dajejo muslimani, ki romajo v Meko in se z nje vračajo ponosni, da so del velike muslimanske skupnosti. Prav zato tudi kristjani zelo želijo spoznati svete kraje krščanstva. Njihovo romanje v svetem letu 1950 je doseglo popoln uspeh. Novosprebrnjeni romarji so se vračali iz Rima navdušeni in polni verske gorečnosti. Strmeli so nad vero in pobožnostjo Evropejcev. Kaj takega v kolonijah ne morejo videti. Občudovali so tudi skrbno obdelana polja in različna dela, ki jih izvršujejo Evropejci po mestih in na deželi.

MEDNARODNI EVHARISTIČNI KONGRES

Udeleženci kongresa bodo poslušali 227 godb. Vse so ponosne na to, da bodo mogle množiti evharistično zmago-slavje Jezusa Kristusa.

Zapriseženi zbor odličnih glasbenih strokovnjakov (štirih Braziljcev in treh tujcev) je izbral za uradno himno 36. mednarodnega evharističnega kongresa prispevek Maksimilijana Hellmana, ki uživa velik ugled med glasbenimi krogi. Oba, skladatelj in pesnik, ki je sestavil besedilo, sta dobila nagrado.

V Rio de Janeiro je bil od aprila do oktobra tečaj za reditelje in vodnike. Priglasilo se je 700 udeležencev. Imeli bodo nalogo, dajati potrebna pojasnila domačinom in tujcem, ko bodo prihajali na kongres. To delo bo pa mnogo lažje, če bodo sprejemali res romarje, ne turiste. Le tisti, ki bodo prihajali na kongres z namenom, da prerode svoje duše bodo znali mirno prenašati žrtve dolgega potovanja in druge težave. Na kongres bodo prišle skupine iz vseh delov sveta, različne po vzgoji in načinu življenja. Vse te razlike bo premagala

le krščanska ljubezen, ki potrpežljivo prenaša slabosti drugih, ker se zaveda lastnih. Zato je zelo potrebno, da se vsi udeleženci tudi duhovno pripravljajo na kongres.

Zanimanje za kongres vedno raste. Več odborov, ki organizirajo romanje v posameznih deželah, je že prosilo za natančen spored in navodila. Mnogo navdušenja in vneme zanj je tudi pokazal p. Jožef Anton Casas, jezuit na papeški katoliški univerzi v Bogoti (Kolombija). Tudi ravnatelj Katoliškega zavoda za vzgojo, ki zastopa veliko uglednih redovnikov in laikov, se zelo zanima za kongres. Dela na to, da bi se ga udeležilo čim več visokošolcev iz Združenih držav sev. Amerike.

Udeležbo sta prijavila škof iz Cuttacka (Indija) in litvanski škof mons. Vincencij Brizgys, ki bo vodil litvansko zastopstvo na kongresu. Živi v Chicago, U. S. A.

NA VSAKIH 100 ZEMLJANOV 20 KATOLIČANOV

Članek pariške revije „Duhovnik in misijoni“ navaja, da je od 2.440 milijonov ljudi, ki živijo na svetu, 472 milijonov katoličanov, to je skoro 20% vsega človeštva.

Članek, ki ga je napisal duhovnik Adrien Bouffard, navaja naslednje številke za posamezne kontinente:

V Aziji pripada Cerkvi od 1.300 milijonov ljudi le 31 milijonov, kar pomeni 2,3% prebivalcev.

V Evropi je med 590 milijoni prebivalcev 230 milijonov katoličanov, to je 39%.

V Ameriki je 190 milijonov katoličanov, ki tvorijo 56% prebivalstva, ki šteje 337 milijonov ljudi.

Afrika ima 198 milijonov prebivalcev; od teh je 16 milijonov, t. je. 8% katoličanov.

Oceanija šteje 14 milijonov ljudi; od teh je 20% ali 2.800.000 katoličanov.

Dežele, ki štejejo največ katoličanov so:

Brazilijska 48.000.000; Italija 47,5 milijonov; Francija 35.000.000; Združene države 30.000.000; Španija 28.000.000;

Nemčija 26,500.000; Méjico 23,000.000 in Argentina 16,000.000.

Če se prišteje k številu katoličanov še 250,000.000 protestantov in 200 milijonov pravoslavnih, dobimo število 992 milijonov kristjanov, kar pomeni 37,8% celotnega prebivalstva zemlje.

Bouffard navaja še druge zanimive številke glede rasti krščanstva v primerjavi z drugimi verskimi skupinami:

Vsako leto se rodi 5,400.000 katoličanov; v ostalih skupinah pa je v istem času 22,300.000 rojstev. Pod drugim vidikom: letno priraste z rojstvi 10 milijonov 400.000 kristjanov, nekristjanov pa 17,300.000. Če prištejemo k temu še spreobrnjenja h katolicizmu, ki jih je na leto več kot 1 milijon, poraste Cerkev letno za 7 milijonov članov, druge verske skupine pa za 22 milijonov. Komunisti kontrolira življenje 748 milijonov ljudi, kar pomeni 32% celotnega človeštva; od teh je 64 milijonov katoličanov. Po drugi strani pa mohamedanizem predstavlja skoro nepremagljivo zapreko misijonskim naporom Cerkve: v 17 deželah, v katerih prevladuje mohamedanizem s 198 milijoni prebivalcev, je samo 2,690.750 katoličanov.

Še druga pomembna statistika: na svetu je 363.059 duhovnikov, ki so tako- le porazdeljeni: Evropa 246.356; Amerika 84.564; Azija 16.821; Afrika 9.340 in Oceanija 3.978. Drugače povedano, je to: 67% v Evropi, 23% v Ameriki, 4,6% v Aziji, 2,5% v Afriki in 1% v Oceaniji.

Bouffard pokaže na velikost misijonskega problema, ko navaja še te številke: Od duhovnikov se jih le 26.840 posveča misijonskemu delu med nekatoličani, ki štejejo 2 milijardi, od katerih poldruha milijarda ne pripada krščanstvu. (NC)

MISIJONSKA POROČILA

(od oktobra 1953)

Hongkong. Mladi belgijski misijonar Stassen je 28. septembra 1954 prišel v Hongkong. Bil je zadnji misijonar, ki je še ostal v škofiji Siwantze. Oblast v Kalganu, kjer je prebival, mu je sporočila, da se mora vrniti v domovino.

Ker tega ni hotel storiti, so ga začeli tožiti vseh mogočih zločinov in mu groziti z najhujšimi kaznimi. Toda misijonar je vztrajal na svojem mestu. Da bi dosegli, kar so želeli, so mu potem na hrbtu zvezali roki, mu jih vse namazali s črnilom in mu med prste dali listino. Tako so dobili njegove prstne odtise, ki naj potrjujejo, da „prostovoljno“ odhaja v domovino. Potem so ga odpeljali v Tientsin in odtam v Hongkong.

Tokio (Japonska). Izšel je četrti zvezek velike katoliške enciklopedije v japonskem jeziku, ki so jo začeli sestavljati na pobudo papeža Pija XI. Ima okoli 1000 strani. Najvažnejša beseda je Nippon, ki obsega zgodovino in širjenje katoliške Cerkve na Japonskem od sv. Franciška Ksaverija dalje do 1953. Obravnava verske in pravne resnice, filozofijo, sociologijo in svetovne osebnosti. Delo vodijo jezuiti na univerzi v Tokio in odbor. Sodelavce pa imajo tudi v Nemčiji.

Vietnam. Najhujši udarec za katoliško Cerkev v tem letu je padeč Vietnam pod komunistično oblast. Deset apostolskih vikariatov je izpraznilo svoja semenišča, samostane in druge verske ustanove. Tam je bilo 1 milijon 200.000 kristjanov. Mnogo izmed njih je odšlo proti jugu. Kar cele župnije so se dvignile, vzele s seboj tudi zvonove, hiše pa zažgale in se podale na pot v begunstvo. Begunce je spremljalo mnogo vietnamskih duhovnikov, med njimi tudi dva škofa. Drugi škofje, apostolski delegat, večina francoskih misijonarjev in mnogo domačih duhovnikov pa je ostalo na svojih mestih. Krščanska ljubezen podpira begunce, vsa Cerkev pa moli in trpi za tiste, ki živé v senci rdeče zastave.

Severna Koreja. Iz severne Koreje, ki je pod komunistično oblastjo, ni od tedaj, ko je bilo sklenjeno premirje, nobenih poročil.

Južna Koreja pa se duhovno preraja in je tam veliko spreobrnjenj.

Azija, ki ni v komunističnih rokah, gleda Evropejce, tudi misijonarje, z velikim nezaupanjem. V Indoneziji in v Indiji novi misijonarji zelo težko dobe dovoljenje za vstop. Misijonska bodočnost je odvisna od domače duhovščine.

Manjka delavcev. Splošno je v misijonih žetev velika, le delavcev je malo. Kongregacija za širjenje vere ima v svojem ozemlju 25.000 duhovnikov. Oskrbovati pa mora 28.000.000 katolicánov in še skrbeti za spreobračanje poganov. V misijskih poklicih se z ozirom na število prebivalcev najbolj odlikujejo Holandija, Irska in Belgija. Tudi v severni Ameriki, Španiji in Italiji misijonski poklici rastejo.

Katolíčani vsega sveta po papeških misijonskih družbah, posebno po Družbi za širjenje vere, vedno več prispevajo za misijone. Leta 1953 so prispevki dosegli skoraj deset milijonov dolarjev, dva milijona več kot prejšnje leto. Ker se mnogo katolicánov za misijonsko delo Cerkve še ne zanima, bi bilo prispevkov še več, če bi jih v misijorskem duhu vzgojili.

Družba sv. Petra apostola za vzgojo domačih duhovnikov podpira 12.000 nižjih semeniščnikov in 96 višjih semenišč z 2.600 gojenci.

Razvoj narodov, ki niso belokožci, je Cerkve tako podprla, da jim je ustanovila domače cerkveno načelstvo (hierarhijo). Pobuda Pija XI. se nadaljuje. V zadnjem letu sta bila imenovana dva škofa črne rase, eden v Natalu, drugi v Nigeriji v Afriki. Tudi prvi Birmánc je postal škof. Tako je zdaj že 62 škofov, ki niso Evropejci.

Kitajska je pregnala skoraj vse tuje misijonarje. Bilo jih je nad 5.000; zdaj jih je še okoli 100. Tako imajo Kitajci samó svoje domače duhovnike. Kitajski katolíški duhovniki dajejo večinoma vsi čudovite zglede zvestobe Sveti stolici. Čprav je pritisk razkolne cerkve velik. Ta obstoja v Nankingu in Peking, kjer so župnijske cerkve v rokah odpadlih duhovnikov, toda so zelo prazne. Skoraj v vseh škofijah je nekaj duhovnikov zaprtih. Števila ni mogoče ugotoviti. Komunisti osvajaajo in se boré posebno za mladino. Ta taktika komunistov je največja nevarnost za bodočnost.

Na Javi se je ustanovilo drugo višje semenišče: prav tako je dobila višje semenišče Padua v Indiji. To semenišče bo neke vrste papeževo vseučilišče za vzhod.

„DUHOVNO ŽIVLJENJE“ je slovenski verski mesečnik

Izdaja ga konzorcij (Orehar Anton), urejuje pa uredniški odbor (dr. France Gnidovec in Jože Jurak).

Naslov uredništva in uprave: Víctor Martínez 50, Buenos Aires, Argentina

Celoletna naročnina znaša za Argentino 60 pesov, za U. S. A. in Kanado 5 dolarjev, za Italijo 2.000 lir, za Avstrijo 75 šilingov, drugod v protivrednosti dolarja. Tiska tiskarna Federico Grote, Montes de Oca 320, Buenos Aires

REVIJO MORETE PLAČATI IN NAROČITI NA SLEDEČIH NASLOVIH:

Argentina: Dušnopastirska pisarna, Víctor Martínez 50, Buenos Aires.

Brazilija: Vinko Mirt, Caixa Postal 7058, Sao Paulo, Brasil.

U. S. A.: Slovenska pisarna, 6116 Glass Ave, Cleveland 3, Ohio.

Kanada: Turk Francé, 263 Oakwood Ave, Toronto, Ontario.

Trst: Marijina družba, Via Risorta 30, Trieste, Italia.

Italija: Zora Piščanc, Riva Piazzetta 18, Gorizia.

Avstrija: Anton Miklavčič, Spittal a/Drau, D. P. Camp, Kärnten, Austria.

Avstralija: Fr. Rudolf Pifko, 45 Victoria Street, Wawerley, N. S. W.

CORREO
ARGENTINO
TINNO
Suc. 6

TARIFA
REDUCIDA

Concesión
No. 2560

VSEBINA JANUARSKE STEVILKE:

Sebastijan Kocmur: Naš veliki povratek	1
Vladimir Kos: Blažena noč	7
Joža Vovk: Maša — skrivnost smrti in življenja	8
Papa Pio XII: Recordad a vuestros diocesanos	10
Dr. Filip Žakelj: Slava Marije raste iz dneva v dan	11
Gregor Hribar: Praznoverje	16
Dr. Mirko Gogala: Govor na gori ..	19
Dr. Francé Gnidovec: Resnica in ljubezen in krščansko edinstvo	24
Dr. Alojzij Kukovica: Zgodba svetovnih evharističnih kongresov ..	28
Nov dokument o preganjanju vere doma	31
Dr. Ivan Ahčin: Vzgoja v družini .	35
Propad družine na švedskem	38
Slavko Srebrnič: Na pot	38
Dekle, ki hočeš biti moderna	39
Ignotus: Moral bi ljubiti tvojo dušo	40
E. William: Usodna preobleka	42
Dr. V. Brumen: Fant — tvoj značaj	47
Iz Vatikana	49
Kaj pa doma?	53
Kaj pa med nami?	58
Po svetu	62
Mislj	18, 48

*Platnice in stalna zaglavja je narisal
Hotimir Gorazd*

